

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA
CRÒNICA OFICIAL

SUMARI

	<u>Pàgines</u>		<u>Pàgines</u>
PRESIDÈNCIA	321	AGRICULTURA	332
Assumptes generals.....	321	<i>Escola Superior d'Agricultura</i>	332
Palau de la Generalitat.....	322	<i>Serveis tècnics d'Agricultura</i>	332
Personal.....	322	Direcció dels Serveis tècnics d'Agricultura.....	332
CULTURA I INSTRUCCIÓ	322	Servei d'Arbres fruiters.....	332
<i>Centres acadèmics</i>	322	Servei de Viticultura i Enologia.....	332
Institut d'Estudis Catalans:		Servei de Terra campa.....	333
Secció Filològica.....	322	Servei d'Acció social agrària.....	333
<i>Serveis científico-administratius</i>	322	Plagues del camp.....	333
Conservació i catalogació de monuments.....	322	Cursets de divulgació.....	334
Servei de Meteorologia.....	323	Laboratori.....	335
Mapa Geològic de Catalunya.....	323	Servei de Repoblació Forestal.....	335
<i>Museus, Biblioteques i Arxius</i>	324	Servei de Ramaderia.....	335
Escola Superior de Bibliotecàries.....	324	El viatge de vaquers a Suïssa.....	335
Biblioteques:		Els concursos de bestiar.....	336
Biblioteques Populares.....	324	Personal.....	336
de Catalunya.....	325	OBRES HIDRÀULIQUES I DE SANJAMENT	336
del Consell de Pedagogia.....	325	TELÈFONS	337
de la Universitat Industrial.....	325	CARRETERES, CAMINS I PONTS	337
Popular de Borges Blanques.....	325	Construccions.....	337
de Canet de Mar.....	325	Reparació i conservació.....	338
de Figueres.....	326	Camins de bast.....	342
d'Olot.....	326	Permisos.....	343
de Pineda.....	326	Material.....	343
de Sallent.....	327	Personal.....	343
de Vall.....	327	VARIA	344
de Vendrell.....	327	BENEFICÈNCIA I SANITAT	344
de Vich.....	328	<i>Beneficència</i>	344
<i>Ensenyament</i>	328	Sessions de les Juntes de Govern dels Establiments de Beneficència:	
Ensenyament superior:		Lleyda.....	347
Autonomia universitària.....	328	Tarragona.....	348
Ensenyament professional:		Membria relativa a l'assistència familiar dels alienats a l'estranger.....	349
Escola Professional per la Dona.....	328	Assistència pública dels alienats a Catalunya.....	355
Ensenyament tècnic-industrial:		<i>Sanitat</i>	358
Universitat Industrial.....	328	POLÍTICA SOCIAL	359
Escola d'Indústries de Teixits de punt de Canet de Mar.....	328	HISENDA	359
Escola del Treball.....	328	Emprèstits.....	359
Ensenyament artístic:		Arbitris.....	359
Escola Superior dels Bells Oficis.....	329	Assumptes generals.....	359
Escola Menor de Belles Arts de La Bisbal.....	330	Personal.....	360
Escola Menor de Belles Arts d'Olot.....	330	Caixa de Crèdit Comunal.....	360
Ensenyament comercial:		Comitè Administratiu de la Caixa de Crèdit Comunal.....	360
Escola d'Alts Estudis Comercials.....	330	Comitè Directiu de la Caixa de Crèdit Comunal.....	360
Escola local de Comerç de Lleyda.....	330		
Laboratori d'Investigacions i Assaigs.....	331		
Congressos, exposicions, concursos.....	331		
Vuitena Exposició General Escolar.....	331		
Premis, beques i subvencions.....	331		

CRÒNICA OFICIAL

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ANY III

OCTUBRE MCMXXII

NÚM. 10

PRESIDÈNCIA

ASSUMPTES GENERALS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Disposar que siguin abonades al Conseller Sr. Mias les dietes corresponents al 30 de setembre i 1.º i 2 d'octubre darrers, per sortides fora del lloc de residència habitual, amb comanda de la Mancomunitat, i les indemnitzacions de quilometratge de tren, corresponents al recorregut Borges Blanques-Osca, i retorn.

(Sessió del dia 4 d'octubre de 1922.)

Aprovar la relació de despeses presentada pel senyor Majordom de la Mancomunitat amb motiu del viatge a Figueres per a la inauguració de la Biblioteca Popular, que importa, en conjunt, 935'65 ptes., a satisfer amb càrrec a la part. 398 del vigent Pressupost.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

Per constar en acte el seu sentiment per la mort del Regidor nacionalista de l'Ajuntament de Palma, don Lluís Martí, amic que fou de Catalunya i de les iniciatives de la Mancomunitat; i comunicar a l'Alcaldia de Palma el testimoni de condol.

— D. Fèlix Escalas, amb motiu d'haver pres possessió de la Presidència, saludà el Consell, contestant-li en nom d'aquest el Conseller Sr. Mias, en termes d'afectuosa correspondència.

— Pendre esment d'un ofici de l'Ajuntament de Manresa, en el qual es dona comunicació dels acords presos per aquella Corporació referents a l'actual campanya d'Àfrica i repatriació de l'exèrcit que lluita al Marroc; deliberant el Consell que es manifesti a la Corporació comunicant que la Mancomunitat, en virtut d'acord del dia 12 de juliol darrer, ja es dirigí al Govern amb una exposició en què, entre altres extrems, es feia referència al que esmenta l'Ajuntament de Manresa.

(Sessió del dia 11 d'octubre de 1922.)

Insistint en anteriors instruccions, oportunament donades, disposar que Secretaria faci present als diversos Departaments que porten assumptes a la deliberació del Consell, que els ordres del dia del despatx ordinari siguin remesos al senyor Secretari del Consell per tot el matí del dia assenyalat per a la celebració de la primera de

les reunions setmanals, i que en la redacció de l'esmentat ordre del dia es faci una relació dels assumptes a deliberar, que compregui l'acord proposat, amb extracte comprensiu de la part dispositiva dels respectius dictàmens i notícia clara d'aquests.

— Donar-se per assabentat de la liquidació de la venda en llibreria de diverses publicacions de la Mancomunitat, la qual, deduït el 25 per 100 dels llibreters, dóna un producte líquid de 387'75 ptes.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

Aprovar les relacions de despeses corresponents als mesos de juliol i agost darrers presentades pel senyor Majordom de la Mancomunitat, com a justificant de la inversió de la quantitat de 8,019'65 ptes., cobrada amb càrrec a la part. 61 del Pressupost corrent.

— Que constés en acte el seu testimoni de condol per la mort del poeta Rvud. Dr. D. Miquel Costa i Llobera, Canonge de la Seu de Palma.

— El President donà compte d'haver rebut la visita d'una Comissió del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, de Barcelona, la qual li manifestà que el pròxim diumenge, dia 22, al matí, faria solemne tramesa al Consell Permanent de la Mancomunitat de les conclusions del plebiscit d'afirmació nacionalista, organitzat per aquella Entitat i votat pels Ajuntaments i Corporacions representatives de la vida catalana; acordant-se que el Consell estigui present al referit acte, donant-se'n notícia als senyors Diputats que integren l'Assemblea, per si volen honrar-lo amb llur presència.

— Vista la comunicació de la Cambra Oficial de la Indústria, de Barcelona, referent al projecte de tractat de comerç del Govern Espanyol amb Anglaterra, que donada la naturalesa d'aquesta qüestió, abans de deliberar definitivament, passi a dictamen d'una Ponència integrada per els senyors Directores de les Escoles d'Alts Estudis Comercials i d'Agricultura, i per el Cap de les Oficines d'Estudis Jurídics, o per les representacions tècniques pertanyents als esmentats organismes, que aquelles persones designin.

— Que siguin satisfetes al Conseller Dr. Estadella les dietes corresponents als dies 14, 15 i 16 d'octubre, per assistència, en representació de la Mancomunitat, i fora del lloc de residència habitual, al Congrés d'Hygiene de l'Habitació, abonant-se-li, també, les despeses de viatge corresponent.

(Sessió del dia 18 d'octubre de 1922.)

Donar-se per assabentat de la R. O. de la Presidència del Consell de Ministres del Govern espanyol, referent a l'exposició sobre organització del servei voluntari al Marroc, que li dirigeix la Mancomunitat, acordant-se donar comunicació d'aquest document als senyors Diputats firmants de la proposició que motivà l'acord de l'Assemblea.

— Hagut esment, amb gran complaença, de la comunicació tramesa per la Secretaria d'Estat de la Santa Seu, regradant en nom de Sa Santedat la salutació que li fou dirigida pel Consell Permanent de la Mancomunitat i per l'Institut d'Estudis Catalans, amb motiu del seu enlairament al Pontificat; passar còpia d'aquest document a l'Institut d'Estudis Catalans per a son coneixement i satisfacció.

— Donar-se per assabentat del text del decret de senyor Bisbe de Tortosa, del qual s'ha fet ressò la premsa catalana, prohibint l'ús del català en les deliberacions del Capítol Catedral de la seva Diòcesi, i facultar el senyor President perquè, si s'escau, entauli el recurs que correspongui contra l'al·ludida decisió del Prelat de Tortosa, previ informe de l'Oficina d'Estudis Jurídics.

— Donar-se per informat d'una comunicació de l'Il·lm. Sr. Bisbe de Vich, significat que ha de donar tota mena de facilitats per a la realització de les obres de la sepultura del Comte Guifre el Pilós, al Monastir de Ripoll, acordant que s'uneixi el referit ofici als altres antecedents d'aquesta gestió.

— Per-se seu el testimoni de condol tramès per la Presidència a la família del senyor Diputat de la Mancomunitat D. Joan Camprubí, amb motiu de la mort d'aquest company, i que constés en acte aquest sentiment.

— Pendre esment de les adhesions rebudes amb motiu de l'acte d'afirmació nacionalista del dia 22 proppassat, i dels documents que integren el plebiscit organitzat pel Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de la nostra ciutat, acordant-se que amb tota la consideració que als dits documents correspon, i de mans de la Presidència, a la qual solemniament foren tramesos, se'n faci càrrec el Consell.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

Que siguin satisfetes al Conseller Sr. Mias les dietes corresponents als dies 17 a 23 del mes que som, ambdós inclusius, per sortides fora del lloc de residència amb comanda de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 26 d'octubre de 1922.)

PALAU DE LA GENERALITAT

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Aprovar els comptes que ha formulat l'Arquitecte interí de la Mancomunitat, D. Joan Rubió, de les quantitats que s'han d'abonar als empleats que treballen a les seves ordres, per treballs de delineació fets durant el mes de setembre proppassat, distribuïdes en la següent forma:

A D. Ramon Farreras, pels treballs referents al Saló de l'Assemblea, 118'75 ptes., amb càrrec a la part. 23 del Pressupost vigent.

A D. Josep Sánchez, per treballs referents a la consolidació del Pati de Sant Jordi, 28'12 ptes., amb càrrec a la mateixa partida.

— Aprovar el compte presentat per l'industrial D. Pere Quintana, amb data 30 d'agost darrer, referent a treballs de serrament de fusta i treballs esmerçats en les obres d'acabament i restauració de les Sales immediates al Pati dels Tarongers, i especialment de la Sala d'Assemblees del Palau de la Generalitat, d'import 888 ptes., a satisfer amb càrrec a la part. 66 del vigent Pressupost.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

PERSONAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Adoptar els següents extrems:

1.º Concedir a la Caixa de Pensions dels Empleats de la Diputació de Barcelona i de la Mancomunitat de Catalunya, una subvenció anual, fixant la d'aquest any en la quantitat de 38,000 ptes., que es pagarà, quant a 20,000 ptes., amb càrrec al capítol d'Imprevistos, i la resta es consignarà en el pròxim pressupost.

2.º Satisfer íntegrament a l'esmentada Caixa de Pensions les economies del personal que resultin al termini de cada exercici econòmic.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

CULTURA I INSTRUCCIÓ

CENTRES ACADÈMICS

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

SECCIÓ FILOLÒGICA

Notícies i documents

En les Oficines d'aquesta Secció, durant el present mes de setembre, s'ha prosseguit la preparació de materials per a la redacció dels diccionaris Literari, de Dialectes i Aguiló, i s'ha continuat llur redacció.

SERVEIS CIENTÍFICO-ADMINISTRATIUS

CONSERVACIÓ I CATALOGACIÓ DE MONUMENTS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Sol·licitar de la Secció Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans un informe referent al valor històric i artístic del pont vell sobre el Cardoner, situat en el terme municipal de Manresa, a fi que es pugui acordar

sobre la conveniència de contribuir a les despeses que la seva restauració pot ocasionar.

(Sessió del dia 11 d'octubre de 1922.)

Donar-se per informat d'un ofici de la Junta per a la conservació de la Colegiata de Sant Pere d'Ager, regreçant el començament dels treballs d'explotació de la cripta d'aquella Colegiata, patronats per la Mancomunitat.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

Troband-se avençats els treballs de reparació de l'antiga església parroquial de Cervelló, situada en el terme de la baronia d'aquest nom, el dia 25 de setembre va fer-se, solemniament, la benedicció de la mateixa, obrint-se novament al culte.

Els treballs realitzats han consistit en la neteja i arranjamant general de cobertes malheses per herbes i arbustos; s'ha derruït la volta de maó que d'ençà del segle XVIII amagava la cúpula apoiada damunt de trompes còniques, refent l'esboranc central i quedant a la vista la interessant estructura romànica; ha estat tret l'arrebossat i massissos que amagaven l'aparell de l'absis, apareixent, a més dels tres nínxols corresponents a les finestres, altres dos a dreta i esquerra, interessants elements arqueològics que demostren l'origen lombard de la construcció. Els finestral del campanar situat damunt de la cúpula suava cegats, han estat oberts.

Caldrà fer, encara, alguns treballs complementaris per millorar la visió exterior de l'absis, cimbori i campanar.

Les despeses dels treballs executats han estat costejades pel Servei de Conservació de Monuments, pel Municipi i pels veïns. Ha contribuït en gran manera a la realització de les obres una comissió local, presidida per l'Alcalde de la població, D. Josep Casanellas, i el Rvd. Sr. Ecnóm D. Fèlix Corrons, la qual cosa ens és grat fer constar.

— A Torroella de Montgrí, va procedir-se, a càrrec de l'Ajuntament, a la restauració del Convent de Sant Agustí, segons plànols del Servei.

Es tracta d'un edifici compost de quatre crugies, situades a l'entorn d'un claustre. Aquest és obra de la segona meitat del segle XVII (acabat el 1689), essent constituït per columnes a la toscana, damunt un sòcol i arcades semicirculars; tot és de pedra picada, curiosament treballat.

Troband-se en estat de ruïna sostres i cobertes, existia perill d'un aterrament general, atès que el convent està situat dins el terme de la població.

El Servei, ja d'algun temps tenia estudiat el cas, havent trassat un projecte de restauració, habilitant l'edifici per a Grup Escolar. Les dimensions i orientació del solar permeten obtenir una solució completa satisfactòria.

Aprovats els plànols pel Municipi, s'han obert, darrerament, concursos entre operaris de la localitat per a la realització d'una important part del projecte, les quals obres començaran tot seguit.

SERVEI DE METEOROLOGIA

Notícies i documents

Avisos del temps per telèfon. — El dia 16 d'octubre s'inauguraren a Catalunya els avisos diaris del temps.

Mercès a les extraordinàries facilitats donades per la Direcció de Telèfons de la Mancomunitat al Servei Meteorològic, ha estat possible portar a la pràctica, d'una fàcil i senzilla, un dels projectes més acariciats, tant pel personal d'aquest Servei com pels seus col·laboradors, i pel públic en general.

Tan aviat com són rebuts els radiogrames meteorològics internacionals de les 7 del matí, i centralitzats els telefonemes que diàriament envien al Servei algunes de les estacions meteorològiques catalanes, són fetes sens dilació les cartes del temps per a l'Occident europeu i per a Catalunya en particular, i redactat un despatx circular que comprèn la situació atmosfèrica general, l'estat del temps a Catalunya i el temps probable fins a la matinada del dia següent.

Aquesta circular és comunicada, per un fil especial, a la central telefònica del Palau de la Generalitat, que procedeix a donar-li curs sens pèrdua de temps, distribuint el text del despatx a les centrals de Puigcerdà, Granollers, Pobla de Segur, Berga, Tremp, Figueres, Ripoll, Balaguer, Vich, Torroella de Montgrí, Lleyda, Santa Coloma de Queralt, Santa Coloma de Farnés, Bellpuig, Blanes, Borges del Camp i Gandesa, i aquestes a llur torn l'irradien a les demés centrals escampades per tot Catalunya i relacionades amb elles. L'avis sortit del Servei Meteorològic és així conegut i exposat al públic, tots els dies feiners, al cap de ben poca estona després de redactat.

La innovació ha estat rebuda amb goig en els pobles, i el personal de Telèfons de la Mancomunitat hi posa tota la patriòtica bona voluntat de què tantes mostres té ja donades.

L'organització n'ha estat feta en termes de germanívola col·laboració entre les dues dependències de la Mancomunitat, sense ni un sol tràmit burocràtic que fes perdre el temps destinat a tasques més útils.

En l'actualitat, els pobles de Catalunya que disfruten de telèfon públic de la xarxa de la Mancomunitat són ja en nombre de 406, i aquest nombre augmenta de dia en dia. A tots ells, en el successiu, podrà enterar-se el públic de l'estat general del temps.

El Servei Meteorològic es proposa portar avant el seu plan d'arribar, al menys, a dues informacions circulars diàries, una al matí i un altra a darrera hora, tan aviat com els recursos li permetin aquest engrandiment de la seva esfera d'acció.

Noves estacions adherides. — S'han començat a rebre observacions pluviomètriques de les estacions següents: Alfara de Carles (Mn. Joan Marcoval, prev.), La Cènia (Mn. Joan Bta. Claramonte, prev.), Port de la Bonaygua (D. Joan Schneider, enginyer), Pruit (D. Francesc Bach de Portolà), Sant Cugat del Vallès (D. Joan Julià) i Sant Pere de Ribes (D. Josep Puig i Miret). L'estació de la Bonaygua ha estat instal·lada a despeses de la Societat Productora de Forces Motrius, la de Sant Cugat ho ha estat a despeses de D. Joan Civil, i les d'Alfara de Carles i La Cènia han estat proveïdes de pluviòmetres Hellmann pel Servei Meteorològic de Catalunya.

MAPA GEOLÒGIC DE CATALUNYA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Pendre esment de l'exemplar de proves de la fulla n.º 34 del Mapa geològic de Catalunya, corresponent a Viladrau del Penedès, tramès pel Dr. D. Marian Faura, Director del Servei del Mapa Geològic de Catalunya,

d'acord amb el conveni fet amb el Dr. A. Lammerer, de Munich.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

MUSEUS, BIBLIOTEQUES I ARXIUS ESCOLA SUPERIOR DE BIBLIOTECÀRIES

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Declarar que pels efectes de la nòmina s'entén que les alumnes de l'Escola Superior de Bibliotecàries D.ª Maria d'Abadal i Fonsdeviela, D.ª Aurèlia Sabanés i Durich i D.ª Rosa Boigas i Gavilanés, han començat des del dia 1.er del corrent mes d'octubre les pràctiques retribuïdes, a raó de 1,000 ptes. anuals per a cada alumna.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

BIBLIOTEQUES

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTEQUES POPULARS

Acordà el Consell:

Disposar que les Bibliotecàries auxiliars que ocupin accidentalment el càrrec de Directora de Biblioteca Popular, per estar vacant la plaça, percebeixin el sou de Directora, i, en sa virtut, que D.ª Adela Riera i Carré, Auxiliars de la Biblioteca Popular de Vendrell, i D.ª Maria del Pilar Hert i Sanmartí, Auxiliars de la Biblioteca Popular d'Olot, percebeixin, des de la data d'aquest acord, el sou de Directora mentre ocupin incidentalment, per estar vacant la plaça, el càrrec de Directora.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

Obrir un nou concurs per a la concessió de Biblioteques Populares, amb subjecció a les bases que segueixen:

1.ª Els sol·licitants hauran de dirigir les seves peticions al Consell de la Mancomunitat fins el dia 31 de gener de 1923.

2.ª Les Biblioteques Populares que creï o organitzi la Mancomunitat, s'ajustaran a tots els acords i bases del projecte aprovat per l'Assemblea de la Mancomunitat. Segons aquest projecte, les Biblioteques tindran, demés del caràcter de dipòsit de llibres per a ús del públic en general, el de sucursals de la Biblioteca de Catalunya; estaran servides per personal provist de títol facultatiu obtingut en l'Escola especial creada a l'efecte per la Mancomunitat; tindran un sistema comú de catalogació i es subjectaran al règim general de Biblioteques Populares, segons la reglamentació que hagi establert o estableixi el Consell Permanent.

3.ª De conformitat amb les mateixes bases, podran establir-se tres categories de Biblioteca, que seran de primer, segon o tercer grau, comportant, gradualment, a partir de les de primer grau, un major fons inicial de llibres i un quadre de personal més complet. El personal serà, com a mínimum, d'una Bibliotecària i una subalterna. Els sol·licitants podran indicar la categoria, d'acord amb les condicions que s'assenyalen en les presents bases, corresponent, però, la classificació definitiva al Consell de la Mancomunitat, segons informe dels seus tècnics.

4.ª En la present convocatòria es preveu la instal·lació o organització de quatre tipus de Biblioteca:

1.er Biblioteca a instal·lar en local construït expressament.

2.er Biblioteca a instal·lar en edificis apropiats, oferts per les poblacions.

3.er Biblioteca a instal·lar en locals de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis.

4.er Incorporació de Biblioteques existents a la xarxa de Biblioteques Populares, adaptant-les al servei públic.

5.ª Les ofertes que es facin a la Mancomunitat per a les Biblioteques de primer i segon tipus, hauran d'ésser, com a mínimum, les següents:

a) El terreny per a la construcció de l'edifici o bé l'edifici ja construït, que es cediran en propietat a la Mancomunitat de Catalunya. L'adaptació de l'edifici correrà a càrrec de la Mancomunitat.

b) Una subvenció anual, que serà, com a mínimum, de 1,000 ptes. per les Biblioteques de primer grau, de 600 per les de segon i de 200 per les de tercer.

c) El servei de material de llum, aigua, etc., que la instal·lació de la Biblioteca necessiti.

6.ª Les ofertes que es facin per a les Biblioteques de tercer tipus, hauran de consistir:

a) En els locals de la Caixa de Pensions, a les poblacions d'Igualada, Lleyda, Tarragona, Manresa, Cella, Banyoles i Sabadell.

b) En una quantitat per l'adquisició de mobiliari i per a totes les despeses d'instal·lació de la Biblioteca.

c) En totes les que es preveuen en els apartats b i c de l'article precedent.

7.ª L'organització de Biblioteques del tipus quart, es regularà per les següents normes:

a) La Biblioteca que es vulgui oferir ha d'ésser instal·lada en una entitat cultural, ha d'estar dotada d'un mínimum de tres mil volums, i ha de poder ser absolutament adaptada al servei públic.

b) Els ofertors facilitaran a la Mancomunitat l'ús exclusiu del local i de tots els llibres, mobles i altre material que hi hagi en la Biblioteca, i es considerin necessaris. A aquest fi es formularà el corresponent inventari, i s'adoptarà el procediment que correspongui per a distingir en les ulteriors adquisicions el material propi de la Mancomunitat i el que procedeixi de l'Entitat ofertora. S'entendrà sempre que aquesta està disposada a acceptar aquest material, siguin llibres, mobles o altres objectes, en l'estat que es trobessin el dia que hagués de fer el retorn. Quant als donatius que es fessin a la Biblioteca, s'entendrà que són de la Mancomunitat si no s'expressa taxativament que es fan a l'entitat ofertora.

c) Seran a càrrec dels ofertors les despeses d'aigua i llum que la Biblioteca necessiti.

d) Es formalitzarà un compromís per un mínimum de deu anys, en virtut del qual la Mancomunitat de Catalunya es comprometrà al sosteniment de la Biblioteca, proveint-la de personal, llibres i material, seguint les normes que regeixen el servei de Biblioteques Populares. Aquest compromís podrà ser prorrogable i s'adaptarà a les condicions especials que es fixin en cada cas.

8.ª Essent els peticionaris els Ajuntaments, no podran ésser admesos a concurs si no estan al corrent d'obligacions amb la Mancomunitat de Catalunya i la Diputació respectiva, i els seus oferiments hauran d'haver estat aprovats en sessió i per la Junta de Vocals associats.

En cas de tractar-se de Corporacions o particulars, demés de trobar-se els Ajuntaments dels municipis on es trobin domiciliats, al corrent d'obligacions amb la Mancomunitat de Catalunya i amb la Diputació respectiva,

l'ofertament haurà d'ésser legalitzat en deguda forma, i garantitzat per mitjà de dipòsit o altra forma equivalent.

9.ª Del present Concurs queda exclosa, per les seves condicions excepcionals, la ciutat de Barcelona, on la instal·lació de Biblioteques Populares ha d'obeir a un criteri especial, que és actualment objecte d'estudi.

10.ª Les Biblioteques a construir o instal·lar en virtut del present Concurs, seran dotze, a raó de tres de cada un dels tipus que es fixen en la base quarta. Per a l'adjudicació d'aquestes Biblioteques, el Consell Permanent passarà a informe del Consell de Pedagogia les sol·licituds, en les quals hauran de constar els ofertaments que es facin, i, en virtut de l'estudi d'aquests, seleccionarà les localitats on puguin ésser instal·lades o organitzades les Biblioteques Populares. Per a la concessió definitiva, caldrà que les ofertes siguin satisfactòriament realitzades dintre d'un any, passat el qual caducarà de fet la concessió.

11.ª Confirmades les concessions, la Mancomunitat de Catalunya consignarà en els seus Pressupostos anuals les quantitats necessàries per a la instal·lació i organització de les Biblioteques concedides, seguint rigurosament l'ordre que s'estableixi, sempre i quan els Ajuntaments respectius estiguin al corrent de les seves obligacions amb la Mancomunitat i Diputació respectiva.

12.ª La selecció de sol·licituds es realitzarà abans del 31 de març de 1923.

13.ª Inmediatament d'oberta la Biblioteca es constituirà un Patronat, que nomenarà el Consell de la Mancomunitat de Catalunya, i en el qual les entitats ofertores tindran les representacions que en cada cas es determini. Les funcions d'aquest Patronat es regularan per la reglamentació general que té establerta el Consell Permanent.

(Sessió del dia 26 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

El moviment de la Biblioteca durant aquest mes ha estat com segueix:

Obres servides a la Sala de Lectura, 2,814. Obres servides pel Servei de préstec, 427. Llegidors, 3,561. Obres registrades, 616.

— Llista de donadors de llibres corresponent al present mes d'octubre: F. Carbonell; A. de P. Aleu; J.-J. A. Bertrand; Joan Díaz i de la Sala; L. Gauchat; J. Jeanjaquet; J. Folch i Torres; Société des Nations; Dom Donatien de Bruyne; A. van Muyden; O. Harsowitz; F. Noguera Nadal; Cònsul General d'Alemanya; Josep M. Roca; Rvnd. P. A. Garcia D. Figar; Bibliothéque Nationale de Rio de Janeiro; Jordi Rubió; President de la Mancomunitat; J. Matamoros; J. Llovera, i R. Patxot Jubert.

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTECA DEL CONSELL DE PEDAGOGIA

Acordà el Consell:

Autoritzar el Consell de Pedagogia perquè disposi de la quantitat de 1,000 ptes., amb càrrec a la part. 101 del Pressupost vigent de la Mancomunitat, perquè pugui ésser utilitzada per D. Alexandre Gall, Delegat del Consell de Pedagogia a l'Escola Montessori, per l'adquisició de llibres i material informatiu i didàctic referent a

Escoles primàries i a llur organització, que passaran més tard a la Biblioteca del Consell.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

Heu's aquí el moviment d'aquesta Biblioteca durant el present mes d'octubre:

Llibres consultats a la Biblioteca: Obres generals i Llibres d'infants, 102; Filosofia, 15; Religió, 15; Pedagogia i Ciències socials, 208; Filologia, 54; Ciències pures, 154; Ciències aplicades, 65; Belles Arts, 88; Literatura, 56; i Història i Geografia, 72. Total, 829 llibres.

Servei de préstec: Obres generals i Llibres d'infants, 125; Filosofia, 40; Religió, 13; Pedagogia i Ciències socials, 192; Filologia, 44; Ciències pures, 145; Ciències aplicades, 49; Belles Arts, 45; Literatura, 213; i Història i Geografia, 93. Total, 959 llibres.

Els lectors inscrits han estat 126 i els assistents a la Biblioteca 850.

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTECA DE LA UNIVERSITAT INDUSTRIAL

Acordà el Consell:

Renovar el nomenament de D.ª Andreea Avelina Casadevall i Duran, a partir del dia 1.ª del corrent mes d'octubre, per al càrrec de Bibliotecària al servei de l'Administració general de la Universitat Industrial, per l'ordenació de les diverses Biblioteques d'aquell centre, a les ordres del senyor Administrador general, amb el sou anual de 2,300 ptes., amb càrrec a la partida de funcionament de les Biblioteques Populares.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

BIBLIOTECA POPULAR DE BORGES BLANQUES

Durant el mes d'octubre han concorregut a la Biblioteca 409 lectors: 45 homes i 364 infants. S'han consultat 561 obres: 13 de Coneixements generals, 1 de Ciències socials, 2 de Ciències aplicades, 5 de Belles Arts, 32 de Literatura, 9 d'Història i 499 Llibres d'infants.

— Els dies 23 i 24 del proppassat mes de setembre estigueren treballant per a la instal·lació d'unes estanteries a la Sala de lectura dos operaris de l'Escola del Treball.

— L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha tramès a aquesta Biblioteca un exemplar de l'obra d'En Valls Taberner i F. Soldevila *Història de Catalunya*, i un altre del llibre d'En Pau Romera *Sil·labari Català*.

BIBLIOTECA POPULAR DE CANET DE MAR

Durant el present mes d'octubre han concorregut a aquesta Biblioteca 487 lectors: 223 homes, 130 dones i 134 infants.

S'han llegit 994 llibres: 868 a la Sala de lectura i 126 a domicili.

Els llibres llegits a la Sala de lectura, per ordre de preferència, són els següents: 546 Llibres d'infants, 101 de Literatura, 70 de Coneixements generals, 49 de Filologia, 38 de Ciències aplicades, 23 de Geografia i His-

tòria, 16 de Belles Arts, 9 de Ciències socials i Pedagogia, 7 de Ciències teòriques, 6 de Filosofia i 3 de Religió.

Els llibres llegits a domicili són: 75 de Literatura, 13 de Belles Arts, 11 de Ciències aplicades, 6 de Ciències teòriques, 5 de Coneixements generals, 5 de Geografia i Història, 4 de Filosofia, 3 de Pedagogia, 2 de Religió i 2 de Filologia.

Els lectors inscrits al préstec són 182, o sigui, 70 homes i 112 dones.

S'han inscrit, aquest mes, 5 homes, i han utilitzat el susdit Servei de préstec 62 llegidors, o siguin, 33 homes i 29 dones.

De la Biblioteca de Catalunya s'han llegit 10 obres.

— El nombre de visitants durant aquest mes ha estat 59.

— El dia 8, a les sis de la tarda, donà una conferència l'il·lustre naturalista P. Joaquim M.ª de Barnola, S. J. Dissertà sobre el tema «Història de la terra, geològicament considerada, deduïda: 1.ª, de documents geognòstics; 2.ª, de restes paleontològics. Amb aplicacions especials a la formació de Catalunya».

La sessió, dividida en dues parts, va anar il·lustrada amb molt belles i nombroses projeccions.

La concurrència fou molt nombrosa, essent el conferenciant molt aplaudit.

— S'ha rebut la visita de la Srta. Directora de la Biblioteca de Pineda, D.ª Dolors Lasalle.

— L'arxiu de la Mancomunitat de Catalunya ha enviat el mapa de la comarca del Penedès.

— D. Jacint Arxer, Bibliotecari de l'Ateneu d'Arenys, ha fet donatiu de la seva obra *L'Avi de la Muntanya* per la col·lecció local.

— La Central de Biblioteques ha enviat una important remesa d'obres noves.

BIBLIOTECA POPULAR DE FIGUERES

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Aprovar la factura presentada per D. Josep Morell i Mitjà, de Figueres, d'import 155,05 ptes., per instal·lacions elèctriques fetes a la Biblioteca Popular de l'esmentada ciutat de Figueres, amb la conformitat de l'Arquitecte D. Lluís Planas, i a satisfer amb càrrec al cap. 11.ª, art. únic, part. 95 de les Resultes del Pressupost de 1921-22.

— Aprovar l'informe de l'Arquitecte D. Lluís Planas, delimitant i valorant el terreny de la Biblioteca Popular de Figueres, als efectes del traspàs definitiu a la Mancomunitat, i registre del solar on s'ha bastit l'edifici destinat a Biblioteca Popular en aquella ciutat.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

Concedir a D.ª Olga Kirchner i Catalan, Directora de la Biblioteca Popular de Figueres, una llicència de tres mesos, amb sou, a comptar de la data de comunicació del present acord, per raó de malaltia.

(Sessió del dia 26 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

Durant el present mes han concorregut a la Biblioteca 1,464 lectors: 943 homes, 43 dones i 476 infants. Han estat consultades 2,084 obres, o sigui: Llibres d'infants, 476; Obres generals, 83; Filosofia, 8; Religió, 10; Ciències socials, 28; Filologia, 41; Ciències pures, 56; Ciències aplicades, 80; Belles Arts, 176; Literatura, 397; i Història i Geografia, 290.

— D. Jaume Maurici, Secretari del Patronat, ha

ofert a aquesta Biblioteca un volum de les seves poesies *Les cançons de l'instant*. S'han rebut, demés, *Mancomunitat de Catalunya: Escola d'estiu, any 1922; Hospital Clínic de la Facultat de Medicina de Barcelona, año XV-1921; Obra Patriòtica: Casa de España Limited y Centro Español de Londres*.

— Acompanyat del Sr. Puig i Pujades, President del Patronat, el dia 20 va visitar aquesta Biblioteca el senyor Albert de Quintana i de Leon.

— S'ha rebut de la Biblioteca de Catalunya, en préstec, un lot de llibres de Belles Arts i d'Història.

BIBLIOTECA POPULAR D'OLOT

Durant el mes d'octubre han concorregut a aquesta Biblioteca 338 llegidors: 187 homes, 19 dones i 132 infants.

Els llibres llegits a la Sala de lectura, són: Llibres d'infants, 199; Obres generals, 41; Filosofia, 2; Religió, 5; Ciències socials i Dret, 10; Filologia, 11; Ciències pures, 39; Ciències aplicades, 35; Belles Arts i Esports, 131; Literatura, 67; i Història i Geografia, 54. Total, 594 llibres.

Han utilitzat el Servei de préstec 76 llegidors. Les obres llegides, són: Obres generals i Llibres d'infants, 33; Filosofia, 2; Religió, 1; Ciències socials, 4; Ciències pures, 2; Ciències aplicades, 1; Belles Arts, 4; Literatura, 66; i Història i Geografia, 7. Total, 110 obres.

Els llegidors inscrits novament en el susdit Servei de préstec, són 6.

— El dia 14 va rebre's de la Central de Biblioteques una nova remesa de llibres, que consta d'unes 185 obres, per ingressar permanentment a aquesta Biblioteca, més unes 25 obres per a infants per ingressar en caràcter de dipòsit.

També han ingressat: dos volums, donatiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana; una Memòria de l'Hospital Clínic de l'any 1921; altra Memòria de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona sobre la Biblioteca de l'Arxiu Històric, i la fulla 34 del Mapa de Catalunya, publicat per la Mancomunitat.

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTECA POPULAR DE PINEDA

Acordà el Consell:

Que constés en acta la seva satisfacció per l'excel·lent impressió reportada pel senyor President de la visita que féu a la Biblioteca Popular de Pineda.

(Sessió del dia 4 d'octubre de 1922.)

Nomenar membres del Patronat de la Biblioteca Popular de Pineda, D. Joan Llorens i Torres i D. Pere Prat i Gaballí.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

Durant el mes d'octubre han assistit a la Biblioteca 1,146 lectors: 343 homes, 241 dones i 562 infants. A més, han vingut 30 visitants.

Els llibres llegits són 1,766, distribuïts així: 921 Llibres d'infants, 31 d'Obres generals, 8 de Filosofia, 3 de Religió, 26 de Ciències socials i Dret, 12 de Filologia, 32 de Ciències pures, 50 de Ciències aplicades, 71 de Belles Arts, 398 de Literatura i 214 d'Història.

Es registren 4 llibres.

— El dia 8 es constitueix el Patronat de la Biblioteca, el qual està format així: Presidents honoraris: Excm. Sr. President de la Mancomunitat de Catalunya, II-ltre Sr. Conseller d'Instrucció Pública, II-ltre Sr. Alcalde de Pineda. Patrons: D. Ricard de Campmany i de Roure, Diputat representant del Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya; D. Marian Buch i Delhort, representant del Municipi; D. Manuel Romani, prev.; Rector; D.ª Sara Llorens de Serra; D.ª Josepa Roig de Pujol; D.ª Angelina Comes i Argentó; D. Pere Corominas; D. Rafael Campalans; D. Manuel Folguera i Duran; D. Josep Misser i Blanch; D. Francesc Ballester i Carrencà; D. Joan Blanch i Corretger; D. Pere Estolt i Comas; D. Josep Bartomeu i Font.

La reunió va ésser presidida pel Diputat D. Ricard de Campmany, després d'unes belles paraules del qual, a les que contestà D. Manuel Serra i Moret, Alcalde de Pineda, es procedí a l'elecció pels càrrecs de President i Secretari, essent nomenats, respectivament, per aquests càrrecs D. Josep Bartomeu i D. Josep Misser. Sota la presidència del Sr. Bartomeu, President efectiu, es prengueren els primers acords, entre altres, proposar al Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya els Srs. D. Joan Llorens i Torres i D. Pere Prat Gaballí, perquè formin part del Patronat d'aquesta Biblioteca.

La Bibliotecària Srta. Dolors Lasalle, el dia 30, començà les seves vacances, que duraran fins al 13 de novembre; a fi de què no quedi la Biblioteca tancada, la substitueix, durant aquest temps, la Srta. Aurèlia Sabanés, alumna del curs de Pràctiques de l'Escola de Bibliotecàries.

— S'han muntat unes noves prestatgeries a la Sala de lectura, i s'han rebut quatre caixes de folletons.

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTECA POPULAR DE SALLENT

Acordà el Consell:

Consignar, amb càrrec a la part. 111 del Pressupost vigent, la quantitat de 1.300 ptes. (Emprèstit) per la substitució del paviment de linòleum per un altre de mosaic hidràulic, en la Sala de lectura de la Biblioteca Popular de Salient, i la de 700 ptes., amb càrrec a la mateixa partida, per l'adquisició d'estores soltes, amb destinació a la mateixa Biblioteca.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

Durant el mes d'octubre han concorregut a la Biblioteca 549 lectors: 263 homes, 22 dones i 275 infants. Les obres llegides han estat 651, distribuïdes en la següent forma, per ordre de preferència: 275 Llibres d'infants, 64 de Literatura; 60 de Ciències aplicades, 57 d'Obres generals, 48 de Belles Arts, 44 d'Història i Geografia, 37 de Ciències pures, 33 de Filologia, 12 de Ciències socials i 6 de Religió.

En préstec s'han servit 25 llibres: 1 de Religió, 2 de Filologia, 1 de Ciències pures, 4 de Ciències aplicades, 1 de Belles Arts, 12 de Literatura i 4 d'Història.

— El diumenge, dia 15, un grup d'alumnes de les Escoles del poble de Navàs i llurs respectives mestres visitaren la Biblioteca, acompanyades del Director de les Escoles graduades d'aquesta vila D. Joan Vilà.

— Del Servei Geogràfic de la Mancomunitat s'ha rebut un mapa detallat de Vilafranca del Penedès.

De la Central de Biblioteques Populares s'ha rebut un important lot de llibres, en conjunt uns 150 volums, dels quals 25 són d'obres per als infants.

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTECA POPULAR DE VALLS

Acordà el Consell:

Consignar, amb càrrec a la part. 111 (Emprèstit) del Pressupost vigent, la quantitat de 1.300 ptes. per la substitució del paviment de linòleum per un altre de mosaic hidràulic, en la Sala de lectura de la Biblioteca Popular de Valls, i la de 700 ptes., amb càrrec a la mateixa partida, per l'adquisició d'estores soltes, amb destinació a la mateixa Biblioteca.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

Durant el mes d'octubre la Biblioteca es veié concorreguda per 454 lectors: 296 homes, 39 dones i 119 infants. S'han consultat 571 obres: De la Secció infantil, 145; Obres generals, 192; Filosofia, 19; Religió, 16; Ciències socials, Dret, Pedagogia i Feminisme, 7; Filologia, 13; Ciències pures, 13; Ciències aplicades, 40; Belles Arts, 27; Literatura, 80; Història i Geografia, 19. Demés, foren deixats en préstec 70 llibres a 39 homes i 10 dones. Els novament inscrits al sudist Servei de préstec són 2, havent-se donat el número 104.

De la Direcció tècnica es rebé una col·lecció de llibres que hi havia estat enviada amb anterioritat amb l'objecte de fer-la relligar.

— Per a la col·lecció local s'ha rebut l'obra *Biografia de l'Excm. Sr. D. Andreu A. Comerma i Batalla*, de Ballester i Castelló, i el discurs pronunciat pel Dr. J. Gomà, Canonge de la Metropolitana de Tarragona, en l'acte dels funerals del Papa Benet XV, en aquella Seu. Són donatius de l'autor i del Rvnd. Dr. D. Francesc Company, respectivament.

S'han rebut, també, de la Mancomunitat, la fulla 34 del Mapa de Catalunya, corresponent al partit de Vilafranca del Penedès; del Consell de Pedagogia, el n.º 55, vol. xiv de *Quaderns d'Estudi* i el fullletó *Escola d'Estiu, 1922*; de l'Editorial Catalana, els vols. 31 i 32 de l'*Enciclopèdia Catalana*.

També la col·lecció folklòrica de la Biblioteca s'ha vist enriquida per una col·lecció de goigs, donatius de D. Indaleci Castells.

— El dia 25, dos operaris de l'Escola del Treball estigueren a la Biblioteca deixant muntats dos armaris a la Sala de conferències.

Demés dels lectors damunt esmentats, la Biblioteca fou visitada per 28 homes, 27 dones i 7 infants.

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTECA POPULAR DE VENDRELL

Acordà el Consell:

Que constés en acte la seva satisfacció per l'excel·lent impressió reportada pels Sr. Bofill i Matas de la visita que féu a la Biblioteca Popular de Vendrell.

(Sessió del dia 4 d'octubre de 1922.)

Consignar, amb càrrec a la part. 111 (Emprèstit) del Pressupost vigent de la Mancomunitat, la quantitat

de 2,191 ptes., per les obres d'embelliment de la Biblioteca Popular de Vendrell, segons mesuració i valoració presentades per l'Arquitecte D. Lluís Planas.
(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

Concorregueren a aquesta Biblioteca el passat mes d'octubre 1,314 llegidors: 364 homes, 313 dones i 637 infants, els quals han consultat 1,972 obres, repartides, per ordre de preferència, de la manera següent: Llibres d'infants, 900; Obres generals, 509; Literatura, 344; Belles Arts, 46; Història i Geografia, 44; Filosofia, 32; Ciències teòriques, 32; Ciències aplicades, 31; Dret i Ciències socials, 23; Filologia, 10; Religió, 1.

Obres servides en préstec, 46; repartides com segueix: Literatura, 30; Història i Geografia, 8; Ciències teòriques, 6; Ciències socials, 1, i Belles Arts, 1.

Els llegidors que han usat el susdit Servei de préstec, són 24: 9 homes i 15 dones.

Hem rebut, aquest mes, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, com a donatiu, les seves dues obres darrerament publicades: *Sil·labari Català*, per P. Romeva; *Història de Catalunya*, vol. I, per F. Valls Taberner i Ferran Soldevila. Havem adquirit, també, la fulla 34 del Mapa de Catalunya corresponent al partit judicial de Vilafranca del Penedès, els vols. XXXI i XXXII de l'*Enciclopèdia Catalana*; el magnífic tractat de *Fisiologia general*, d'A. Pi i Suñer i L. Rodrigo Lavín; *La Pròdiga*, de Pere Antoni de Alarcón, i unes petites obres *Cercant la pau del cor*, *Fritz i Emma*, de Salvador Torrell i Eulàlia, que molt gentilmente ens ha ofert l'autor.

— Han estat instal·lades per l'Escola del Treball espaioses estanteries a la Sala de conferències d'aquesta Biblioteca.

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTECA POPULAR DE VICH

Acordà el Consell:

Designar el Diputat D. Josep Grañé per a assistir a l'acte de subhasta de les obres de construcció de la Biblioteca Popular de Vich, que tindrà lloc el pròxim dia 28, a les onze del matí.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

ENSENYAMENT

ENSENYAMENT SUPERIOR

Acords del Consell Permanent

AUTONOMIA UNIVERSITÀRIA

Acordà el Consell:

Accedir a la invitació de la Comissió organitzadora de l'Assemblea Universitària, convocada per al pròxim diumenge dia 29, a l'objecte de tractar de les urgents qüestions plantejades pel R. D. de suspensió de l'autonomia universitària, i adherir-se a l'acte esmentat.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

ENSENYAMENT PROFESSIONAL

Acords del Consell Permanent

ESCOLA PROFESSIONAL PER LA DONA

Acordà el Consell:

Encomandar a l'Escola Professional per la Dona que cooperi al Saló de la Moda, organitzat al Palau d'Art Modern del Parc de Montjuich, amb una instal·lació convenient, que demostrï les realitzacions fetes per l'Escola en l'art de l'agulla, concedint-se-li, amb càrrec a la part. 398 del Pressupost vigent, la quantitat de 2,000 ptes. per a satisfer les despeses que ocasioni aquesta cooperació.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

ENSENYAMENT TÈCNICO-INDUSTRIAL

Acords del Consell Permanent

UNIVERSITAT INDUSTRIAL

CANTINA ESCOLAR

Acordà el Consell:

Aprovar l'avantprojecte que per a la instal·lació d'una cantina escolar a la Universitat Industrial ha formulat el senyor Arquitecte dels Serveis de Cultura de la Mancomunitat, encomanant-li l'execució del projecte definitiu, i autoritzant, previ l'informe favorable del Departament d'Hisenda, el Consell de Pedagogia per a invertir, amb càrrec a la part. 103 del Pressupost vigent (Emprestit), fins a la quantitat de 6,312'24 ptes. en la instal·lació provisional de la dita Cantina.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

ESCOLA D'INDÚSTRIES DE TEIXITS DE PUNT DE CANET DE MAR

Acordà el Consell:

Vist el projecte de pressupost del material immediatament necessari per al funcionament de l'Escola d'Indústries de Teixits de punt de Canet de Mar, formulat pel Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, en compliment de l'acord del Consell Permanent del dia 21 de setembre proppassat, i a proposta del Conseller d'Instrucció pública, acord fou pres d'autoritzar el Consell de Pedagogia per a invertir, amb càrrec a la part. 110 de les Resultes del Pressupost de 1920-21, la quantitat de 20,400 ptes. en l'adquisició del material immediatament necessari per a la instal·lació i funcionament de l'esmentada Escola.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

ESCOLA DEL TREBALL

Acordà el Consell:

Pendre els següents acords:

1.º Establir, amb caràcter permanent, a l'Escola del Treball, un curs preparatori d'hivern, dividit en dos graus.

2.º Nomenar, a partir del dia 1.º del present mes d'octubre, i fins el 30 de juny de 1923, indistintament, per a la regència d'aquests dos grups, els Mestres superiors D. Joan Mata i Codina i D. Antoni Rubí i Su-

reda, amb el sou mensual de 100 ptes., que percebran, el primer, amb càrrec a la part. 79 de l'anex 12 del Pressupost vigent, i el segon, directament de l'Associació de Patrons constructors de carrosseries.

— Atinent l'informe del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, i a proposta del Conseller d'Instrucció, pendre els acords següents:

1.ª Acceptar, a partir del dia 4 del mes en curs, la renúncia que del càrrec de Professor de la classe pràctica (tres cursos) de Física i Química de la Secció d'Indústries Químiques de l'Escola del Treball té presentada D. Enric Gil i Camporro.

2.ª Confirmar, des d'aquella data fins el 31 del pròxim mes de desembre, el nomenament interí fet pel Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, amb data 30 del proppassat mes de setembre, a favor de D. Gabriel F. Moragas, pel càrrec de Professor interí de Física i Química (tres cursos), classe pràctica, de la Secció d'Indústries Químiques de l'Escola del Treball, amb el sou anual de 1,500 ptes., que percebrà amb càrrec a la part. 46 de l'anex 12 del Pressupost vigent.

3.ª Publicar, de conformitat amb les bases de concurs, el corresponent concurs per a la provisió de la plaça de Professor dels tres cursos de Pràctiques de Física i Química de la Secció d'Indústries Químiques de l'Escola del Treball.

— A proposta del Conseller d'Instrucció pública, i atès l'informe del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, adoptar els acords que segueixen:

1.ª Nomenar, per un any, a partir del dia 1.ª del present mes d'octubre, D. Alfred Ramoneda i Holder Professor del segon curs de Filatura de la Secció d'Indústries tèxtils de l'Escola del Treball, amb les obligacions que aquest càrrec comporta i el sou de 600 ptes. anuals, que percebrà de la part. 76 de l'anex 12 del Pressupost vigent.

2.ª Nomenar, per un any, a partir del dia 1.ª del present mes d'octubre, D. Ramon Roca i Freixedes Professor del segon curs de Pràctiques de Filatura de la Secció d'Indústries tèxtils de l'Escola del Treball, amb les obligacions que aquest càrrec comporta i el sou de 400 ptes. anuals, que percebrà de la part. 76 de l'anex 12 del Pressupost en vigor.

— A proposta del Conseller d'Instrucció pública, nomenar, a partir del dia 1.ª del present mes d'octubre, i per la durada del seu nomenament dels tres cursos normals de dibuix de l'Ensenyament de manyans de l'Escola del Treball, D. Rosend Moncunil i Baucells pel càrrec de Professor de Dibuix del curs d'ampliació per a manyans de l'esmentada Escola, assignant-li, per aquest nou càrrec, la gratificació de 500 ptes., que percebrà de la part. 11 de l'anex 12 del Pressupost vigent.

— Vist l'informe del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, i a proposta del Conseller d'Instrucció pública, autoritzar la Direcció de l'Escola del Treball per a comprometre, amb càrrec a la part. 105 de les Resultes del Pressupost de 1921-22, fins a la quantitat de 37.970 ptes., per l'adquisició del material que consta en el pressupost d'instal·lacions i màquines més indispensables, i d'adquisició inajornable, per a completar els tallers de pràctiques de l'esmentada Escola, formulat per l'Enginyer-cap de Tallers.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

Encomanar, fins el dia 30 de juny de 1923, a D. Joaquim Astort, una hora setmanal de classe de Dibuix, demés de les que té obligació de professar, a la Secció

de Calderers, Planxistes i Fumistes de l'Escola del Treball, assignant-li, per aquest treball, la gratificació anual de 500 ptes., que percebrà amb càrrec a la part. 82 de l'anex 12 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

ENSENYAMENT ARTÍSTIC

Acords del Consell Permanent

ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS

Acordà el Consell:

Passar a informe del senyor Conseller d'Hisenda els acords de la proposta d'autorització a favor del Secretari de les Escoles Superior dels Bells Oficis i Tècnica d'Oficis d'Art, D. Josep Llorens i Artigas, per a traslladar-se a París, durant el present curs 1922-23, a l'objecte de realitzar-hi treballs i estudis d'especialització en les arts ceràmiques; indicant verbalment el senyor Conseller d'Instrucció pública la conveniència que el senyor Conseller d'Hisenda informant assenyali la partida a la qual podrien consignar-se 1,500 ptes. de subvenció per a ajudar a les despeses que ocasionarà a l'esmentat Sr. Llorens i Artigas la missió que se li confia.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

Nomenar, en mèrits del concurs celebrat a l'efecte, per la durada de cinc anys prorrogables, D. Antoni Serra i Piter, Professor de Pràctiques de Ceràmica a l'Escola Superior dels Bells Oficis, amb l'obligació de dues hores de classe diàries, excepció dels dissabtes, que haurà de prestar el servei necessari per les cuites, i el sou anual de 4,000 ptes., que percebrà amb càrrec a la part. 6 de l'anex 9 del Pressupost vigent.

— Vist l'informe del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, i a proposta del Conseller d'Instrucció pública, atès, així mateix, l'informe del senyor Conseller d'Hisenda, sol·licitat per acord de la reunió del dia 12 proppassat, pendre els següents acords:

1.ª Autoritzar el Secretari de les Escoles Superior dels Bells Oficis i Tècnica d'Oficis d'Art, D. Josep Llorens i Artigas, per a traslladar-se a París durant el present curs 1922-23, per a la realització de treballs i estudis d'especialització en les arts ceràmiques.

2.ª Concedir aquesta autorització amb dret a seguir percibint durant la seva absència les retribucions que actualment disfruta en qualitat de Secretari de l'Escola Superior dels Bells Oficis i Secretari i assistent del Director de l'Escola Tècnica d'Oficis d'Art.

3.ª Nomenar, per la durada de l'absència del Secretari titular de l'Escola Superior dels Bells Oficis i de l'Escola Tècnica d'Oficis d'Art, Secretari habilitat de les esmentades Escoles D. Manuel Alcántara i Gusart, actual Oficial de Secretaria.

4.ª Consignar, amb càrrec a la part. 109 del vigent Pressupost, a favor de D. Josep Llorens i Artigas, la quantitat de 1.213'33 ptes., en concepte de subvenció, per a ajudar-li a les despeses que li ocasionarà la missió que se li confia, en virtut del primer dels anteriors acords.

5.ª El pensionat vindrà obligat a presentar al Consell de Pedagogia una memòria explicativa dels treballs efectuats.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

ESCOLA MENOR DE BELLES ARTS DE LA BISBAL.

Acordà el Consell:

I. Obrir concurs lliure per al proveïment a l'Escola Menor de Belles Arts de La Bisbal de la plaça de Professor-director, amb les obligacions que aquest càrrec comporta, i l'assignació de 1.500 ptes. anuals.

II. El Concurs es regirà per les següents bases:

1.ª Els aspirants presentaran llurs instàncies, ajustades a les prescripcions vigents, a les Oficines de la Mancomunitat, Palau de la Generalitat, des de la data del present acord fins a les tretze hores del dia 15 de novembre de l'any actual, junt amb els programes de l'ensenyament de Dibuix i realitzacions, i aquells treballs i documents que puguin il·lustrar el judici del Jurat, juntament amb una memòria justificativa dels programes presentats. Els títols i documents que els aspirants desitgin retirar hauran d'anar acompanyats de còpies exteses en deguda forma.

Els aspirants hauran d'acreditar trobar-se lliures del servei militar, o estar-lo prestant en la situació corresponent per mitjà d'un certificat del Secretari de la Comissió Mixta de Reclutament respectiva, o amb els documents lliurats per les autoritats militars que correspongui.

2.ª Podran pendre part en aquest concurs totes aquelles persones que es considerin capacitades per a la regència d'aquest càrrec.

3.ª Constituiran el Jurat, el senyor Conseller d'Instrucció pública o el senyor Diputat que delegui, que actuarà de President; dos Vocals, que nomenarà el Consell de Pedagogia, i el Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del referit Consell, que actuarà de Secretari.

4.ª El nomenament es farà per cinc anys, prorrogables, i en la forma següent:

Si en vista dels documents i treballs presentats al Concurs i altres circumstàncies, resulta unanimitat en el parer del Jurat, respecte del concursant a qui s'hagi d'adjudicar la càtedra, quedarà aquest designat, i es proposarà al Consell Permanent per al respectiu nomenament. En cas contrari, el Jurat podrà pendre acord eliminatori i proposar a la resta dels concursants els exercicis que estimi convenients per a completar el judici a què haurà donat lloc la presentació de documents i treballs.

5.ª Quedarà entès que en presentar-se a concurs els concursants accepten el calendari i règim establerts a l'Escola, i es sotmeten a les modificacions que poguessin sofrir el pla, els programes i el reglament del personal docent, dins les condicions i règim generals de la Mancomunitat de Catalunya.

6.ª El concursant que sigui designat per a ocupar la càtedra del present concurs percebrà el sou assignat, en el cas que no professi actualment altres càtedres a la Universitat, Escoles especials o Escoles superiors de la Mancomunitat. Els concursants que no estiguin en aquestes condicions quedaran subjectes a les escales de sous i règim d'acomulacions que s'estableixin.

III. Publicar el corresponent anunci en la forma de consuetud, i en la premsa local i comarcal.

IV. Amb les obligacions que aquest càrrec comporta, i l'assignació de 1.500 ptes. anuals, que percebrà de la part. 131 del Pressupost en vigor, és nomenat interinament, i fins a la resolució del Concurs convocat pels acords anteriors, Professor-director de l'Escola Menor de Belles Arts de La Bisbal, D. Sebastià Padrós i Cortada, i, pels efectes de la nòmina, es considerarà en exercici a partir del dia 1.º del present mes d'octubre.

V. Autoritzar l'Alcaldia de La Bisbal per donar possessió del seu càrrec al nou Professor.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1929.)

ESCOLA MENOR DE BELLES ARTS D'OLOT

Acordà el Consell:

Pendre esment d'un ofici del senyor Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, comunicant la memòria de l'Escola Menor de Belles Arts d'Olot corresponent al curs de 1921-22.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

Pendre esment d'un ofici del senyor Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, comunicant les memòries de l'Escola Menor de Belles Arts d'Olot i de l'Escola d'Alts Estudis Comercials, corresponents al curs de 1921-22.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

ENSENYAMENT COMERCIAL

Acords del Consell Permanent

ESCOLA D'ALTS ESTUDIS COMERCIALS

Acordà el Consell:

Pendre esment d'un ofici del senyor Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, comunicant la memòria de l'Escola d'Alts Estudis Comercials corresponent al curs de 1921-22.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

ESCOLA LOCAL DE COMERÇ DE LLEYDA

Acordà el Consell:

Atès l'informe del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia, i a proposta del Conseller del Servei, pendre els següents acords:

1.ª Nomenar, en mèrits del concurs publicat pel Consell Permanent per acord de 23 de setembre de 1920, per a la provisió del càrrec de Professor del Grup de Ciències del curs preparatori de l'Escola local de Comerç de Lleyda, D. Josep M. Piñol i Juval, Professor del Grup de Ciències de l'Escola d'Indústries de Teixits de punt de Canet de Mar, amb l'obligació de vint-i-una hores setmanals de classe i el sou de 3.000 ptes. anuals, que percebrà amb càrrec a la part. 127 del Pressupost vigent.

La durada d'aquest nomenament serà per cinc anys, prorrogables, des del dia de la seva presa de possessió, que s'entendrà en el moment d'inaugurar-se l'Escola, i tindrà el caràcter d'acceptació del calendari i règim establert a l'Escola, i la submissió a les modificacions que poguessin sofrir el pla, els programes i el reglament del personal docent, dins les condicions i règim generals de la Mancomunitat de Catalunya.

2.ª Obrir un concurs lliure per al proveïment, a l'Escola d'Indústries de Teixits de punt de Canet de Mar, pel càrrec de Professor del Grup de Lletres del curs preparatori, que comporta l'obligació de vint-i-una hores setmanals de classe, i és dotada amb el sou de 3.000 ptes. anuals.

3.ª El Concurs es regirà per les següents bases:

1.ª Els aspirants presentaran llurs instàncies, ajustades a les prescripcions vigents, a les Oficines de la Mancomunitat de Catalunya (Palau de la Generalitat), des de la data del present acord fins a les tretze hores del dia 20 del present mes d'octubre, junt amb els programes de llenguatge, història i geografia, ensenyaments

que integren la càtedra treta a concurs, i aquells treballs i documents que puguin il·lustrar el judici del Jurat, juntament amb una memòria justificativa dels programes presentats. Els títols i documents que els aspirants desitgin retirar hauran d'anar acompanyats de còpies exteses en deguda forma.

Els aspirants hauran d'acreditar trobar-se lliures del servei militar, o estar-lo prestant en la situació corresponent, per mitjà d'un certificat del Secretari de la Comissió Mixta de Reclutament respectiva, o amb els documents lliurats per les autoritats que correspongui, segons els casos.

2.ª Podran pendre part en aquest concurs els posseïdors de títol de llicenciatura en Universitat o en Escoles Superiors de la Mancomunitat o de l'Estat, i els mestres d'ensenyament primari.

3.ª Constituiran el Jurat el senyor Conseller d'Instrucció pública o el senyor Diputat a qui delegui, que actuarà de President; dos Vocals, que nomenarà el Consell de Pedagogia, i el Secretari general del Departament d'Ensenyament tècnic i professional del referit Consell, que actuarà de Secretari.

4.ª El nomenament es farà per cinc anys, prorrogables, i en la forma següent:

Si en vista dels documents i treballs presentats al concurs i altres circumstàncies resulta unanimitat en el parer del Jurat respecte del concursant a qui s'hagi d'adjudicar la càtedra, quedarà aquest designat i es proposarà al Consell Permanent pel respectiu nomenament. En cas contrari, el Jurat podrà pendre acord eliminatori i proposar a la resta dels concursants els exercicis que estimi convenients per a completar el judici a què haurà donat lloc la presentació de documents i treballs.

5.ª Quedarà entès que en presentar-se a concurs els concursants accepten el calendari i règim establert a l'Escola, i es sotmeten a les modificacions que poguessin sofrir el pla, els programes i el reglament del personal docent, dins les condicions i règim generals de la Mancomunitat de Catalunya.

6.^a El concursant que sigui designat per a ocupar la càtedra del present concurs, percebrà el sou assignat en el cas que no professi actualment altres càtedres a la Universitat, Escoles especials i Escoles Superiors de la Mancomunitat. Els concursants que no estiguin en aquestes condicions quedaran subjectes a les escales de sous i règim d'acumulacions que s'estableixin.

4.ª Publicar el corresponent anunci a la premsa local i comarcal.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

LABORATORI D'INVESTIGACIONS I ASSAIGS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta del Conseller de Finances, aprovar els pressupostos nivellats del Laboratori d'Investigació i Assaigs, formulats pel Departament d'Investigació, que importen 17,200 i 11,091'11 ptes., a satisfer, el primer, amb la quantitat ordinària consignada en la part. 174 del Pressupost de despeses vigent, i el segon, amb la quantitat que va resultar de la distribució del sobrant de les subvencions existents en la Caixa de la Pagaduria del Departament de Cultura.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

CONGRESSOS, EXPOSICIONS, CONCURSOS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Consignar al Departament d'Ensenyament primari i secundari del Consell de Pedagogia, amb càrrec a la part. 109 del Pressupost vigent, la quantitat de 255'09 pessetes, per a satisfer la remesa de llibres i material pedagògic al Congrés d'Educació moral, celebrat darreament a Ginebra.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

VUITENA EXPOSICIÓ GENERAL ESCOLAR

Acordà el Consell:

Atès l'informe favorable del Conseller de Finances sol·licitat per acord del Consell en sa reunió de 21 de setembre darrer, autoritzar el Consell de Pedagogia per a esmerçar la quantitat de 2,000 ptes., de les 7,000 pessetes destinades a premis per a la vuitena Exposició General Escolar, per tal d'atendre a les despeses produïdes per l'esmentada Exposició, que no han pogut ésser cobertes amb el romanent de les 3,000 ptes. de la part. 142 del Pressupost en vigor.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

PREMIS, BEQUES I SUBVENCIONS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Consignar, amb càrrec a la part. 398 del Pressupost vigent de la Mancomunitat, la quantitat necessària per satisfer el títol de mestre a l'alumne de l'Escola normal de Lleyda i becari de la Mancomunitat D. Manuel Mononelles i Canadell.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

Concedir un premi en llibres de l'Institut d'Estudis Catalans als Jocs Florals d'enguany de Lo Rat Penat, de València.

— Pendre els següents acords:

1.ª Concedir una beca de 200 ptes. mensuals, durant nou mesos, a partir de 1.ª del corrent mes d'octubre, a D. Emili Matute i D. Josep Aimà, per seguir estudis a l'Escola de Directors d'Indústries Químiques, i a D. Pere Closas per cursar en l'Escola d'Electricitat i Mecànica aplicades.

2.ª Concedir als Srs. Josep Sallés, Josep M. Barrens, Eusebi Badia, Euric Soler i Marian Revoltós, l'assignació de 200 ptes., a cadacú, durant nou mesos, a comptar del 1.ª d'octubre vinent, com a subvenció per cursar estudis superiors a les Escoles de Directors d'Indústries.

3.ª Concedir, al mateix objecte i per la mateixa durada, a D. Salvador Marcó, la quantitat de 100 ptes. mensuals.

4.ª Abonar aquestes quantitats amb càrrec a la part. 83 del vigent pressupost de l'Escola.

5.ª Disposar que aquestes subvencions puguin ser

retirades si arribés el cas que els subvencionats descuidessin llurs estudis.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

Comunicar al Diputat D. Joaquim de Solà i Morales que la proposició presentada a l'Assemblea de febrer-març de 1922 per l'esmentat senyor i altres senyors Diputats, fou examinada per la Comissió de Cultura, nomenada per la dita Assemblea, la qual, dolent-se'n molt, es veié privada de dictaminar favorablement la subvenció per als Orfeons de Catalunya, objecte de la pro-

posició, i que l'Assemblea, reunida el 6 de març, prengué acord d'absoluta conformitat amb el dictamen de la Comissió.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

Passar a informe i proposta d'acord del Consell de Pedagogia la petició dels elements catalans i catalanitzants de Toulouse, demanant una subvenció per la creació d'un Centre d'Estudis de Català en aquella ciutat, i per a diverses iniciatives d'expansió catalana.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

AGRICULTURA

ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Nomenar, per a la càtedra de zoologia de l'Escola Superior d'Agricultura, en mèrits del concurs celebrat a l'efecte, i a proposta del Tribunal competent, D. Francesc Garcia del Cid, pel termini de tres anys, prorrogables en la forma reglamentària, amb la remuneració anual de 4.000 ptes. i en les condicions de consuetud establertes per al professorat de l'Escola.

— Renovar, per un termini de tres anys, el nomenament dels senyors Professors de l'Escola Superior d'Agricultura, D. Rafael Campalans, D. Pere J. Girona, don Francesc de P. Nebot, D. Francesc Novelles, D. Francesc Dou, D. Jaume Nonell i D. Joan Angel i Genís, i el preparador D. Guillem de Benavent.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA

DIRECCIÓ DELS SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA

Notícies i documents

Els treballs que ha verificat la Direcció, són els següents:

Viatge a Saragossa per a inspeccionar els terrenys invadits per la llagosta i veure treballar l'escarificador.

Conferència preparatòria del curs de divulgació celebrador a Amer.

Conferència de clausura del curs de Amer.

SERVEI D'ARBRES FRUITERS

Notícies i documents

Heu's aquí els treballs que durant aquest mes ha verificat aquest Servei:

Seguixen els treballs d'organització i muntatge del Laboratori.

S'ha començat la campanya de poda d'ametllers per una colla d'experts esporgadors mallorquins, esporgant els ametllers del Camp experimental d'Alió.

S'ha visitat la zona de lluita amb la mosca de l'olivera de Cambrils i Montroig.

S'han esporgat ametllers i s'han donat conferències a Masalcoreig, Vil·la Alta, Vil·la Baixa, La Figuera, La Bisbal de Falset, Prenafeta, Montblanch, Cervià, Albi, Arbeca i Borges d'Urgell.

S'han donat conferències sobre conreu de l'olivera a Cervià, Montblanch i Vil·la Baixa.

S'han esporgat els arbres del Camp experimental d'Alió.

S'ha assistit al curs de Amer, on s'han donat tres conferències, tractant de conreu i malalties de l'avellaner, olivera, prunera i perera.

S'han respost consultes de París, sobre refinació d'olis; de Barcelona, sobre ametllers; de Terrassa, sobre molins d'oli; de Cabra, sobre avellaners; de Sant Just Desvern, sobre fruiters, i de Collbató, sobre oliveres i molins d'oli.

S'han visitat els Camps experimentals de lluita contra la mosca de l'oliva de Montroig i Roquetes.

Ha començat la campanya de poda de l'ametller.

S'han respost consultes de Sòler (Mallorca), sobre garrofers; de Rialp, sobre ametllers; de Valls, sobre magraners, nesples, avellaners i garrofers; de Falset, sobre avellaners; de Balaguer, sobre pruneres, i de Marsà, sobre ametllers.

Publicació d'un fulletó sobre l'esporga de l'ametller.

Ha començat a funcionar el Laboratori del Servei.

Han començat els treballs de preparació de la campanya d'esporga de l'ametller.

SERVEI DE VITICULTURA I ENOLOGIA

Notícies i documents

Els treballs que aquest Servei verificà durant el mes d'octubre, són els següents:

S'han atès diverses consultes del Sindicat de Tivissa, i s'ha fet la recol·lecció en els camps de Cabrianes i Tivissa.

(Vegeu, a la Secció del Servei de Terra Campa, un acord que es refereix també al Servei de Viticultura i Enologia, adoptat pel Consell en sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

SERVEI DE TERRA CAMPA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Estant sense proveir els càrrecs de Cap dels Serveis de Terra Campa i de Viticultura i Enologia, que tenen consignació en el Pressupost vigent de la Mancomunitat en les parts. 308 i 311, a proposta del Conseller d'Agricultura, obrir els concursos per a la provisió de les dites places, dotada cada una amb el sou anual de 6,000 ptes.

Els concursos es regiran tots dos per les següents bases:

1.ª Pins el 30 de novembre propinent, a les tretze hores, s'admetran en el Registre General de la Mancomunitat les instàncies i documents que, ajustats a les prescripcions vigents, presentin els que pretenguin prendre part en el concurs. Els títols i documents que els aspirants desitgin retirar hauran d'anar acompanyats de còpies esteses en deguda forma.

2.ª Els aspirants no podran ésser menors de vint-i-tres anys, presentant, a l'efecte, un certificat de la seva partida de naixement. Hauran d'acreditar trobar-se lliures del servei militar, o estar-lo prestant en la situació corresponent, per mitjà d'un certificat de la Comissió Mixta de Reclutament respectiva, o amb els documents lliurats per les autoritats militars que correspongui, segons els casos. Hauran de parlar i escriure la llengua catalana. Tenir el títol d'Enginyer agrícola, donat per l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona, o el d'Enginyer agrònom, i presentar una memòria traçant un pla d'organització dels treballs de la Secció de Terra Campa o de Viticultura i Enologia, segons la plaça de què es tracti, a base dels mitjans amb què compta actualment la Mancomunitat de Catalunya, i dels que pugui comptar en l'esdevenidor quan pugui desenvolupar íntegrament la seva acció.

Podran acompanyar-se, també, justificants d'altres mèrits i serveis de l'aspirant, i especialment d'haver exercit missions o càrrecs relacionats amb els objectius de la Secció de Terra Campa o de Viticultura i Enologia, segons la plaça de què es tracti.

3.ª El Jurat podrà subjectar els concursants a totes aquelles proves que estimi convenientes per a completar el judici a què haurà donat lloc l'examen de la memòria i altres documents presentats.

4.ª Constituiran el Jurat el senyor Conseller d'Agricultura de la Mancomunitat, el Director dels Serveis tècnics d'Agricultura i el Cap de la Secció d'Arbres fruiters.

5.ª El nomenament es farà per tres anys, podent, un cop transcorregut el dit termini, ésser prorrogat, a judici del Consell Permanent.

— Autoritzar el Servei de Terra Campa per a fer, durant el mes de novembre, una campanya de vulgarització dels procediments de selecció i preparació de llavors de blat i de sembra a màquina, les despeses del qual, que es calculen en 1,800 ptes., seran satisfetes amb càrrec a la part. 321 del Pressupost vigent de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

Heu's aquí els treballs verificats durant el present mes per aquest Servei:

S'ha visitat el Camp de demostració de Mayals per a iniciar la seva explotació.

S'ha fet una visita d'inspecció a Zolguia (Osca), Al-

macelles, Suchs, Alcarraç i Masalcoreig per a veure si hi havia presència de camuts de llagosta.

S'ha contestat a una consulta de Girona demanant els procediments per a combatre la cuscuta i l'oruga de l'alfals.

S'ha efectuat una visita al Camp experimental d'Olot.

S'han donat tres conferències en el curs d'Amer, versant sobre, la primera, «Treballades i adobs, manera de fer-los i aplicacions»; la segona, «Selecció, preparació de llavors, sembra i conreu especial del blat, i la tercera, «Conreu del blat-de-moro, alfals, patates, pastanagues; malalties principals i procediments de prevenir-les i combatre-les (el carbó, dels cereals, la cuscuta i l'oruga de l'alfals, el mildiu de les patates, etc.)».

S'han fet els preparatius per a començar la campanya de sembra mecànica.

Han estat fetes les visites següents als Camps experimentals que seguidament s'expressen: Al d'Avià, on s'han recollit les dades corresponents a les experiències sobre adobs en el conreu del blat; al de Noves de Segre, on s'ha comprovat la bona marxa de les collites aplicant-los-hi els adobs racionalment, i al de Vilanova de Meyà, on, a més d'observar la bona marxa del camp, s'ha pogut recollir les dades obtingudes sobre la sembra mecànica dels cereals, a línies equidistants de 15 i 30 cm., amb un augment de producció força considerable per les sembres a línies de 30 cm.

Així mateix, s'han respost diverses consultes sobre adobs dels cereals, patates i faves, i sobre algunes malalties de les mongeteres i patateres.

SERVEI D'ACCIÓ SOCIAL AGRÀRIA

Notícies i documents

S'ha donat una conferència a Vallbona de les Monges, sobre un tema general.

S'ha efectuat una visita al Sindicat Agrícola de Bellpuig, per fer l'expedient de modificació del reglament.

S'han fet diverses gestions en favor de la Federació Agrícola de la Conca de Barbarà i entitats agrícoles d'aquella comarca, amb motiu de l'estada allí durant les operacions de veremar i recollida de brises.

S'han atès les següents comissions: una, del Sindicat Agrícola de Navarres, per a parlar dels començaments d'un Celler cooperatiu; altra, del Sindicat Agrícola de Cervera, per a convidar al Servei a l'acte d'inauguració de la fàbrica de farines d'aquell Sindicat, i una altra, de Borges del Camp, per a diferents assumptes d'administració i per a parlar de la fundació d'una Caixa Rural.

Així mateix, s'ha atès la visita de D. Ramon Gai, per a adquirir dades i notícies de Sindicats per a proposar la construcció de cases de pagès barates.

S'ha procedit a la confecció del reglament (modificant el vell) del Sindicat Agrícola de Pont de Vilumara.

PLAGUES DEL CAMP

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Assabentat pel Conseller Sr. Mias de la reunió tinguda a Osca amb motiu de la campanya interregional, empresa per les comarques aragoneses, lleclatanes i taragonines contra la llagosta, i de l'explicació del pla general deliberat i la coordinació possible dels treballs a realitzar, contribuir amb la quantitat de 3,000 ptes. a la part proporcional corresponent a les comarques ca-

talanes afectades, a les despeses generals d'organització i administració; obrir un crèdit de 50.000 ptes., ampliable fins a 100.000, per a cooperar, amb aportació de material i prestació de serveis, als pobles de Catalunya i de la regió aragonesa castigats per la llagosta, als treballs d'extinció i de previsió que calguin, sota la direcció dels nostres tècnics, i posar a disposició del Comitè director de la campanya les quantitats que vagi indicant el senyor Conseller d'Agricultura, un tractor i les roturadores del Servei d'Agricultura de la Mancomunitat, així com l'assistència del personal competent que estimin necessari; encomanant-se a la Secció d'Intervenció que estudiï la manera d'arbitrar dins el Pressupost actual els cabals necessaris per les despeses de què s'ha fet esment.

(Sessió del dia 4 d'octubre de 1922.)

Prendre grat esment d'un ofici del Comissari regi, President del Consell provincial de foment de Barcelona, felicitant la Mancomunitat per la campanya empresa per a combatre la llagosta que amenaça amb greu intensitat algunes comarques catalanes.

(Sessió del dia 11 d'octubre de 1922.)

Delegar el Conseller Sr. Mias perquè representi la Mancomunitat en la reunió dels Delegats interregionals de les comarques aragoneses i catalanes amenaçades per la llagosta, que ha de celebrar-se pròximament a Madrid.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

Donar-se per assabentat de l'informe-resum dels treballs fets pels Serveis tècnics d'Agricultura en la preparació de la campanya de lluita contra la llagosta, presentat per l'Enginyer-director dels esmentats Serveis.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

El Conseller Sr. Mias donà compte dels resultats de l'Assemblea interregional de les comarques aragoneses i catalanes per combatre la llagosta, celebrada darrerament a Madrid, i de la gestió d'assumptes que afecten el Departament d'Agricultura, practicades prop del senyor Ministre de Foment.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

Conseqüent amb els acords presos en anteriors reunions, i en vista de la comunicació del senyor President del Comitè interregional, constituït per a la campanya contra la llagosta, de data 13 de l'actual, acompanyant un exemplar del Reglament aprovat per a la seva organització i funcionament, i participant que, per acord de la Comissió executiva, han de contribuir a les despeses del dit Comitè amb 1.000 ptes. cada una de les Diputacions i la Mancomunitat de Catalunya, designar el Conseller Sr. Mias perquè representi aquesta Corporació en el repetit Comitè, i posar a la seva disposició la quantitat de 3.000 ptes., suma de les participacions assignades a la Mancomunitat i a les Diputacions de Lleyda i Tarragona, que es farà efectiva amb càrrec al cap. 9.º, art. 2.º, part. 321 del Pressupost vigent de la Mancomunitat, lliurant-la al senyor Depositari de la Diputació provincial de Saragossa, encarregat de la recaptació i custòdia dels fons.

(Sessió del dia 26 d'octubre de 1922.)

CURSETS DE DIVULGACIÓ

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Concedir un cursset de vuit lliçons a la població de Sítges, sobre el conreu de la vinya i elaboració del vi,

les despeses del qual es calculen en unes 750 ptes. que, en quan a 250, seran satisfetes per l'Entitat peticionària, i la resta, fins a 500, té consignació en la part. 322 de l'actual Pressupost de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

Concedir un cursset de vuit lliçons a la població de Torredembarra, sobre conreu de vinya, arbres fruiters, terra camp, avicultura i enologia, les despeses globals del qual es calculen en unes 750 ptes., que, quan a 250, seran satisfetes per l'entitat peticionària, i la resta, fins a 500, tenen consignació en la part. 322 de l'actual Pressupost.

— Concedir un cursset de vuit lliçons al Sindicat Agrícola de Cassà de la Selva, sobre conreu de terra camp, ramaderia, acció social agrària i indústries lleteres, les despeses globals del qual es calculen en unes 750 ptes., que, quan a 250, seran satisfetes per l'entitat peticionària, i la resta, fins a 500, amb càrrec a la part. 322 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 26 d'octubre de 1922.)

Cridats pel Sindicat Agrícola d'Amer, presidit per D. Miquel Font, Vocal al mateix temps del Consell de Foment de Girona, varen anar allí els nostres tècnics per descaféllar el cursset que el Consell Permanent de la Mancomunitat els havia concedit amb anterioritat. Cal esmentar que l'Ajuntament, presidit per D. Pere Figueres, va subvencionar-lo, i va cedir el local de les Escoles, on pogué ésser celebrat a satisfacció de tothom. Tota la vila d'Amer va oferir i prestar la seva col·laboració: clergues, propietaris, masovers i tota llei de pagesos, la qual cosa va contribuir a què més que un cursset vingués a ésser com una solemnitat agrícola de la que tots volien disfrutar.

Als ja anomenats President del Sindicat i Alcalde, al senyor Rector D. Joaquim Bover i al propietari D. Josep Llopert, deuen els tècnics delicades atencions.

La mesura de la concurrència la va donar la capacitat del local. Si en comptes d'ésser per dues centes persones hagués estat de capacitat doble, també hauria quedat atapat, en algunes de les conferències que es donaren.

Demés dels noms que havem citat, no podem oblidar els demés individus de la Junta del Sindicat, D. Josep Joan, D. Salvador Sures, D. Josep Iglésies, D. Felix Rigau, D. Agustí Cassañes, D. Miquel Puigdemon, els Regidors D. Sebastià Prat, D. Miquel Sanglas, D. Manuel Giral, D. Mateu Font, D. Joan Colomer, al Veterinari D. Joan Gifre, els propietaris D. Ramon Colomer, D. Josep Junquera, D. Juli Gultaresa, D. Dalmasí i don Josep Guitart, D. Josep Vilagran, els masovers D. Feliu Oliveres, D. Joan Siglísies, els Vicaris D. Emili de Suero i D. Joan Serra, i altres.

L'ordre del cursset fou el següent:

Dia 8 d'octubre. — Conferència preparatòria, i el 22, la de clausura, pel Director dels Serveis tècnics d'Agricultura.

Dies 14, 15 i 16. — Temes: «Conreu i malalties d'oliveres, avellaners i pomeres», pel Prof. D. August Matons.

Dies 17 i 18. — «Engreix de porcs i vedells», pel Prof. D. M. Rossell i Vilà.

Dies 19, 20 i 21. — «Conreu de cereals, ferratges i patates», pel Prof. D. Josep Camps.

Pràctiques a càrrec dels Professors i de l'Operador D. Salvador Benet.

Es feren assaigs de treballs amb bravant i cultivadora «Jeans».

LABORATORI

Notícies i documents

Resum dels treballs efectuats per tot el mes de setembre:

Mostres analitzades: Terres de conreu, 1; vins i similars, 31; adobs, 37; aliments, 18, i diversos, 8. Total de mostres, 95.

Aquests anàlisis comporten les operacions següents: Determinacions quantitatives, 200; números i relacions, 49; assaigs òptics, 19, i certificats i informes, 7.

Per encàrrec dels Serveis tècnics d'Agricultura, s'han analitzat les mostres següents: Sal magnèsica, 1, i oli, 18. Total de mostres, 19.

SERVEI DE REPOBLACIÓ FORESTAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta del Cap-director d'Administració, amb la conformitat del Conseller d'Agricultura, aprovar el compte presentat per la Casa Andreu, per treballs de pintura i decoració en dues sales de la casa n.º 8 del carrer del Bisbe, ocupades per la Comissió de Repoblació forestal, d'import 197'50 ptes., i el presentat per D. S. Coromina, per al subministre i instal·lació d'una estufa en el mateix local, d'import 263'75 ptes., a satisfer, tots dos, amb càrrec a la part. 320 de les Resultes del Pressupost de 1921-22.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

SERVEI DE RAMADERIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per assabentat de la R. O. del Ministeri de Foment autoritzant l'entrada de bestiar boví susís a Espanya.

(Sessió del dia 11 d'octubre de 1922.)

Donar-se per assabentat de les comunicacions de diversos Sindicats agrícoles protestant de la suspensió del concurs boví de la Seu d'Urgell i de les disposicions i actitud del Poder central, que han obligat el Consell Permanent a suspendre tots els concursos anunciats, i oferint la seva decisió i la seva participació per al cas que la Mancomunitat, per damunt de les traves del Govern de Madrid, reprengui la continuació dels referits concursos.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

La immensa majoria de Sindicats agrícoles de Catalunya, seguint l'exemple de les entitats amb residència a Barcelona, com l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, la Federació Agrícola Catalano-Balear, la Cambra Agrícola Oficial, la Unió de Vinyaters, i moltes altres, han acordat dirigir-se al govern protestant dels obstacles que posa a la Mancomunitat per a la celebració de Concursos de bestiar.

— A Puigcerdà, on es tenien de celebrar dos concursos, un de cavall i un altre de boví, amb una con-

signació de 14.150 ptes. en premis, donarà el Prof. M. Rosell i Vilà una conferència explicant el per què s'han hagut de suspendre els dits Concursos i tots els demés anunciats a Catalunya per al present any.

— Una conferència semblant va donar-se, també, el passat diumenge a Bellpuig, on s'hi tenia de celebrar un Concurs porquí, amb 4.875 ptes. de premis.

— El Laboratori de Patologia Animal ha presentat a la Societat de Biologia de Barcelona, les següents comunicacions:

Etiologia de la diftèria aviar.

El contagi de la diftèria aviar.

La babesia bovina de La Garrotxa.

Etiologia de la icterícia hemoglobínúrica dels nadons i pollins.

EL VIATGE DE VAQUERS A SUÏSSA S'HA SUSPÈS

El viatge a Suïssa que el Servei de Ramaderia havia organitzat per tal que els vaquers que no hi haguessin estat mai poguessin efectuar compres directament i la vista dels estables suïssos els servís d'estímul per a millorar l'explotació de les vaques i la producció de llet, aquest viatge col·lectiu que hauria pogut ésser tan profitós s'ha hagut de deixar córrer per les trabes que ha posat el Govern de Madrid.

De primer, el Govern espanyol negà el permís d'importació a més de cinquanta Sindicats agrícoles que comunament el sol·licitaven. En vista d'aquesta negativa la Mancomunitat demanà al Govern que, havent-se concedit a la Diputació de Guipúzcoa, pel maig de l'any passat, un permís d'importació, que se li concedís un d'igual per mor de repoblar els estables de braus, vaques i vedelles de raça schwyz, per considerarse aquesta raça la més convenient a l'economia rural catalana.

Al cap de molt temps es publicà una R. O. accedint als desitjos de la Mancomunitat, però tament plena d'obstacles que han obligat a desistir del projectat viatge.

S'exigia que particularment cada vaquer sol·licités a la Direcció general d'Agricultura el permís d'importació, i aquest permís havia d'ésser informat per la Junta Central d'Epizooties. Es a dir, cada sol·licitat qui sap el temps que hauria estat per a despatxar-se.

S'havia de dir el nombre de caps, edat i sexe que es volien importar, on s'havien de comprar i on s'havien de menar. Amb aquesta disposició es privava de la llibertat indispensable perquè el negociant pugui fer les compres a bon preu.

Per altra part la Junta Central d'Epizooties havia pres l'acord de concedir permisos molt limitats de braus o toros, i excepcionalment alguna vaca. No hauria pagat el tret fer un viatge a Suïssa perquè cada vaquer hagués portat un parell o tres d'animals.

Les exigències sanitàries eren rigoroses. Es pretenia que el bestiar procedís d'un cantó on no hi hagués glossopeda. La glossopeda, com hem dit, té actualment a Suïssa tan poca importància que en molts cantons solament hi ha un estable infectat, com són els de Luzerna, Glaris, i algun altre, estant completament nets de glossopeda els de Schwyz, Sant Gall, Argovia, Thurgovia, i dinou d'altres. Així, una vaca procedent d'aquests cantons on hi ha un sol estable infectat, ja no hauria pogut entrar, malgrat la vaca, per exemple, provingués de la Vall d'Aran i l'estable infectat sigués a Tàrraga.

Tot el bestiar procedent de Suïssa havia de fer descans de cinc o vuit dies a la frontera espanyola.

Amb aquestes dificultats era impossible realitzar el viatge.

L'enorme treball que significa organitzar un viatge en el qual hi havien inscrits dos cents vaquers, haurà

estat inútil. Tot estava ja preparat: en arribant a Suïssa l'expedició s'havia de repartir en diferents grups, cada un dels quals hauria anat acompanyat d'un intèrpret i d'un ramader suís coneixedor del país. Aquest grup hauria trobat en el seu itinerari petites concentracions de bestiar en venda, no havent d'anar de casa en casa, i, per consegüent, això representava un estalvi de temps grandíols.

S'havia ja obtingut la manera de formar i combinar trens expressos a baixa tarifa, que haurien anat directament de Suïssa a Portbou.

Finalment, entitats bancàries havien promès cooperar al millor èxit del viatge, com també dels ferrocarrils suïssos, i de les agències de viatges s'havia conseguit tarifes inverosímils.

Els hotels, els carruatges, tot, en fi, estava previst i disposat.

El no servir de res el treball realitzat conjuntament amb el senyor Cònsul de Suïssa a Barcelona, poca cosa significaria, si l'obligada suspensió d'aquest viatge no comportés un greu perjudici a la Ramaderia, privant-se-la dels elements regeneradors de la població lletera catalana, i havent de continuar sotmesa a la producció de llet cara, i una contínua aflluència de vaques estrangeres no apropiades a les condicions del nostre país.

De totes maneres, els Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat (carrer d'Urgell, 187, Barcelona) donaran a tots els vaquers que vulguin emprendre el viatge pel seu compte tota mena d'informacions respecte a compra i a importació de bestiar suís.

ELS CONCURSOS DE BESTIAR

El Servei de Ramaderia de la Mancomunitat, en resposta a la Nota oficiosa dels Inspectors pecuaris, ha de manifestar el que segueix:

1.ª Que en els obstacles i en la suspensió de Concursos hi han hagut solament fets. La passió, si per cas, haurà estat de part de l'agressor, mai de l'agredit. El conflicte ha estat originat, com és públic i notori, per l'Inspector provincial de Tarragona, D. Salvador Martí.

2.ª Els Concursos de Tortosa se celebraren perquè un concurs no pot deixar de realitzar-se per advertències, siguin de qui siguin, sinó per ordres, les quals no foren rebudes per la Mancomunitat, ni per cap dels seus organismes.

A Tortosa, a la vigília de la celebració del Concurs cavallí, l'Inspector provincial amenaçà al Jurat en suspendre els Concursos. Un Inspector provincial no pot ni deu suspendre un concurs, facultat que l'art. 110 del Reglament d'Epizooties reserva al Ministre de Foment.

3.ª El motiu de què no s'autoritza el Concurs de Santa Coloma, i menys el de la Seu d'Urgell, diuen els Inspectors, fou l'existència de glossopeda en caràcters greus.

La glossopeda no existia més que a Alfara, poble més avall de Tortosa, en una corralina de porcells. Cinc dies després del Concurs de Tortosa, surt al *Bulletí Oficial* la declaració de glossopeda, i el 25 d'agost, aquest focus, únic existent, es dona per extingit.

De manera, que el dia 27 d'agost, data de la celebració del Concurs de Santa Coloma, no hi havia en tota la província de Tarragona ni un sol cas de glossopeda, com tampoc n'existia cap en tota la comarca d'Urgellet, el Concurs de la qual comarca fou, no obstant, dissolt per la guàrdia civil.

4.ª Les manifestacions de patriotisme i d'interès per la Ramaderia que fan els Inspectors, estan en contradicció amb llurs actes.

El públic ramader i la gent interessada en la prosperitat de la riquesa nacional, sabrà prou distingir entre la Mancomunitat, organitzant els Concursos, i els qui han fet tots els possibles perquè aquest poderós mitjà de foment de la Ramaderia, que són els Concursos, a causa dels entrebanes que han posat per a llur celebració s'hagin hagut de suspendre.

5.ª En resum: si la causa de la desautorització del Concurs de Santa Coloma de Queralt i el de la suspensió per la guàrdia civil del de la Seu d'Urgell radicava en l'existència de la glossopeda, malaltia que com hem dit, no existia;

Si, els Inspectors provincials declaren que tampoc pretenen intervenir en el pla de Concursos de la Mancomunitat, aleshores, quina ha estat la causa d'obstaculitzar els Concursos?

El que és de doldre en la Nota oficiosa, que amb aquesta es respon, que per un mal entès companyerisme, Inspectors digníssims vulguin avalar la nefasta conducta de l'Inspector de Tarragona, D. Salvador Martí, que ha estat la causa de la suspensió dels Concursos.

PERSONAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per assabentat d'una comunicació del Conseller d'Agricultura donant compte del nomenament de mossos dels Laboratoris d'Arbres fruiters i Terra campà, a favor de D. Ricard Ricart i Domingo, en virtut de l'autorització concedida pel Consell en reunió del dia 21 del mes darrer.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

OBRES HIDRÀULIQUES I DE SANEJAMENT

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Vist l'ofici de l'Enginyer-director d'Obres públiques de la Mancomunitat, traslladant l'informe i l'avantprojecte de defensa de l'horta del poble de Granja d'Escarp, contra les avingudes del riu Segre, formulat a instància de l'Ajuntament respectiu per l'Enginyer don

Frederic Segarra, encarregat del Servei d'Obres hidràuliques, i a proposta del Conseller d'aquest Servei, aprovar per la seva part el susdit avantprojecte, i trametre un exemplar al Municipi interessat, juntament amb les instruccions precises per a poder recaptar de l'Estat l'auxili que determinis la llei de 7 de juliol de 1911, hagut esment de l'import de les dites obres, el pressupost d'execució material de les quals és de 61,879'70 ptes.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

TELÈFONS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

A proposta del Cap-director d'Administració, amb el vist i plau del Conseller de Telèfons, aprovar els comptes presentats amb data 30 de juny darrer per D. Josep Cabañes i Barba, Procurador dels Tribunals, dels avenços i drets que acredita, referent a l'apel·lació de la sentència dictada pel Jutjat de 1.ª Instància de Lleyda en el judici declaratiu de major quantia, promogut contra la Mancomunitat per D. Pius Coll i Soldevila, d'import 208'60 ptes., i dels referents al judici declaratiu de major quantia, promogut, també, contra la Mancomunitat, per la Companyia Peninsular de Telèfons, d'import 4.106'20 pesetes, a satisfer, tots dos, amb càrrec a la part. 398 del Pressupost vigent.

— Designar el senyor Conseller de Telèfons, l'Enginyer-director de la Secció o, en absència d'ell, el Sub-director i el Cap-director del Departament d'Administració, per a constituir el tribunal que ha de jutjar les oposicions a tres places d'oficial administratiu de l'esmentada Secció de Telèfons.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

Atenent la proposta unànime del Tribunal que ha fallat les oposicions per a la provisió de tres places d'Oficial administratiu de la Secció de Telèfons de la Mancomunitat, designar, per a ocupar les dites places, els Srs. D. Francesc Punsoda i Bordons, D. Josep Castells Vall-llobera i D. Joan Nolla i Pujol.

(Sessió del dia 26 d'octubre de 1922.)

CARRETERES, CAMINS I PONTS

CONSTRUCCIONS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Aprovar la liquidació de les obres de nova construcció del pont sobre el riu Garona a L'es.

— Designar D. Ramon d'Abadal per a assistir a la recepció definitiva de les obres de construcció de la caseta i reconstrucció del pont sobre el pantan de Folgaroles.

— Aprovar l'expedient de revisió de preus del contracte per a la construcció del camí veïnal de Montbrí de la Marca a la carretera de Montblanch a Santa Coloma de Queralt, del qual en resulten tres certificacions addicionals, que importen, en total, 10.271'66 ptes., de les quals correspon a l'Estat abonar el 66'79 per 100, o sigui, 6.860'40 ptes., i a la Mancomunitat les 3.411'22 ptes. restants.

— Comunicar a l'Ajuntament de Canovelles que, essent possible que el camí de Granollers a la carretera de Coll de la Manya a l'Ametlla, per Canovelles, afecti solament el terme municipal de Granollers en una vègissima part aproximada de la seva longitud total, no es tindrà en compte per l'estudi i construcció d'aquesta via l'estat econòmic del Municipi de Granollers envers la Mancomunitat.

— Considerar novament desert el concurs obert per la Mancomunitat per a adjudicar el preu fet de les obres d'exploració i de fàbrica del camí veïnal de Barcelona (Sant Andreu) a Santa Coloma de Gramanet, per ser excessiu l'augment fixat pels postors D. Adolf

Garro i D. Antoni Escursell sobre els preus unitaris, acordant anunciar-ne una tercera celebració, amb subjecció a les bases que regiren els precedents.

(Sessió del dia 4 d'octubre de 1922.)

Retornar a D. General Soler la fiança constituïda per a respondre de la construcció del camí de Pontanilles a la carretera de Vilademat a Palafrugell, i a D. Andreu Soca la corresponent al camí d'Olost a la carretera de Prats de Lluçanès a Sant Quirze de Besora.

— Designar el senyor Diputat D. Josep O. Guanyabens per a assistir al reconeixement i, si s'escau, a la recepció definitiva de les obres de fàbrica del camí veïnal de la carretera d'Igualada a Sitges al camí de la Pobla a Carnac, per Espoya i Torre de Claramunt, tros primer.

— Adjudicar a D. Jaume Jordana la subhasta de les obres del camí veïnal de Sant Pere Salavina a Calaf, per la quantitat de 168.450 ptes.

— Ratificar l'acord d'autorització concedida a la Secció tècnica, per a executar pel sistema d'administració, en virtut d'haver resultat desertes les subhastes celebrades, l'obra de projecte de clavegueró de 3 m. de llum per a la supressió de l'escorredor del Torrent de Can Jené, en el km. 2 del camí de Sant Adrià de Besòs a La Roca, amb subjecció al mateix pressupost, d'import 61.295'03 ptes., ordenant-se el lliurament de la quantitat de 10.000 ptes. per a atendre les primeres despeses.

— Lliurar, a favor del Pagador de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, la quantitat de 8.000 ptes. per als treballs del pont d'enllaç entre el Bruch del Mig i el de Baix amb el de la Parròquia.

— Comunicar a l'Ajuntament d'Artesa de Segre que el

compromís que va contraure amb motiu d'haver-se inclòs el camí d'Artesa de Segre a Vilves i Collfred en la segona relació d'obres urgents, de contribuir a les despeses de la seva construcció, proveint la pedra en gros necessària per a l'afermat, hauria d'aclarir-se ara, mitjançant acords ratificats per la Junta de Vocals associats, en el següent sentit:

a) L'Ajuntament es compromet a adquirir i transportar pel seu compte la quantitat de 0'548 m³ de pedra en gros per metre lineal de camí, en una llargada de 5,422 m., i la de 0'460 m³ cúbics de pedra en gros per metre lineal, en una llargada de 252 m., o sigui un total de 3,091'870 m³ de pedra en gros, la qual serà de la classe i condicions que determini el projecte, i serà dipositada i uniformement repartida a la caixa que, per rebre-la, s'obrirà a l'explanació.

b) Es compromet, també, a ingressar en la Caixa de la Mancomunitat, abans de transcórrer un any des de la data de la recepció definitiva de les obres, l'import, segons contracta, de la pedra que no hagi proveït dins els terminis que oportunament se li assenyalin, per tal de no interrompre ni dificultar les obres del camí que es vagin enllestint.

Pregat a D. Joan Maluquer que ratifiqui la seva oferta de subvencionar el camí suara esmentat amb la quantitat de 500 ptes. per quilòmetre, la valor de la qual, tenint en compte que la seva llargada és de 5,673'27 metres, serà de 2,836'63 ptes.; trametent-se a l'Ajuntament d'Artesa de Segre el precedent acord, puix en el cas d'ésser ratificat pel Sr. Maluquer, solament vindria obligat a adquirir i transportar 2,441'86 m³ de pedra, en lloc de 3,091'87 m³.

— Aprovar el reformet del projecte de carretera de Malgrat a Blanes, tros segon, el pressupost de contracte del qual és de 55,555'58 ptes., i aprovar, també, els plecs de condicions particulars i econòmiques, amb acord d'anunciar-ne tot seguit la subhasta.

— Aprovar la cessió feta per D. Esteve Cantenys i Fita, a favor de D. Lluís Cusi i Fortunet, de tots els drets i obligacions naixents del contracte de les obres del camí veïnal de Fortià a la carretera de Besalú a Roses, la subhasta de les quals fou adjudicada, definitivament, al primer, amb data 27 de setembre últim.

— Designar els Diputats D. Josep Grafé i D. Àngel S. Casanovas, per a assistir a la subhasta de les obres de construcció d'una passarel·la sobre el Pas del Convent en el camí de Pobla de Segur a Pont de Suert, que tindrà lloc simultàniament a Barcelona i a Lleyda, el dia 23 propinent, a les onze hores.

(Sessió del dia 18 d'octubre de 1922.)

L'efectivitat per part del contractista de les obres del pont sobre el riu Gurri, en el km. 1 de la carretera de Vich al límit de Girona en direcció a Sant Hilari, D. Antoni Calsina, de la penyora de 450 ptes. a què fou reduïda per acord del propi Consell de 21 de desembre de 1921 la de 900 ptes. que li fou imposada per la Diputació provincial de Barcelona, concedint-se al referit senyor un termini de quinze dies per fer efectiva l'esmentada penyora, i autoritzant la Secció de Caixa perquè, passat aquest termini, procedeixi a la venda del títol sèrie C, n.º 137448 del Deute perpetu Interior 4 per 100, que integra el dipòsit n.º 232, constituït per D. Miquel Pallàs i Sala, per a garantir a D. Antoni Calsina, contractista de les referides obres; i del producte de la venda apliqui 450 ptes. al pagament de la referida penyora que fou imposada al Sr. Calsina, restant el sobrant per a formar part del dipòsit al·ludit.

— Aprovar la liquidació de les obres de construcció del camí veïnal de Rocafort a Pont de Vilumara, que deixa un romanent a favor del contractista de 11,797,70

pesetes, de les quals l'Estat ha d'abonar-ne 2,211, i la Mancomunitat 9,586'70.

— Aprovar la liquidació de les obres de construcció del camí veïnal de Vilach a la carretera de Balaguer a la frontera, essent l'import total de les obres fetes pel sistema d'administració 23,699'23 ptes., el pressupost de contracte de 23,716'72 i l'economia de 17'49.

— Aprovar el projecte reformet del camí en construcció de Montmany a Figaró, del qual resulta un pressupost addicional de 46,772'98 ptes., al que correspon un pressupost de contracta de 53,789'03 ptes.

— Aprovar el reformet de preus del projecte de camí d'Ayguamúrcia a Pontons, tros primer, el pressupost de contracte del qual és de 404,129'92 ptes., del qual resulta sobre el primitiu, que era de 246,231'15 ptes., un augment de 157,898'77 ptes., i aprovar, així mateix, el plec de condicions particulars i econòmiques que han de regir-ne la subhasta, amb acord d'anunciar-la tot seguit.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

REPARACIÓ I CONSERVACIÓ

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Adquisició de pedra en gros per a la reparació de l'afermat de la carretera d'Igualada a Santa Coloma de Queralt, km. 6, hms. 7 a 10.

Adquisició de pedra en gros per a la reparació de l'afermat de la carretera d'Igualada a Santa Coloma de Queralt, km. 5, hms. 7 a 10.

Treballs d'inversió i consolidació de pedra menudellada per a la reparació de l'afermat de la carretera de Manlleu al confí amb Girona, per Sant Pere de Torelló.

— Aprovar els següents comptes:

Hls del Notari D. Eladi Crehuet i Pardas, per l'autorització dels actes de subhasta, desertes, dels proveïments de pedra per a la conservació del ferm de la carretera de Madrid a França a Serós, i del camí veïnal de Borges Blanques a Bellpuig, important, ambdues, la quantitat de 46'70 ptes. cadascun, a lliurar.

El de les despeses motivades per les visites fetes a diversos camins de la província de Girona, d'import 215'25 ptes., a lliurar.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a fer, pel sistema d'administració les obres que a continuació es detallen, aprovant els pressupostos corresponents i acordant el lliurament de llur import:

Treballs d'excavació necessaris per a augmentar la visualitat de les corbes dels hms. 4 i 5 del km. 5 de la carretera de Gràcia a Mauresa, per un import de 1,924'56 pesetes; hm. 5 del mateix quilòmetre, per un import de 1,904'04 ptes.; hms. 5 i 6, per un import de 1,895'40 ptes., i hm. 6, per un import de 1,906'20 ptes.

Inversió i consolidació de pedra menudellada per a l'arranjament del ferm dels hms. 1 a 3 del km. 3 del camí veïnal de Cornellà a Sant Feliu de Llobregat, per un import de 1,805'76 ptes.; hms. 3 a 5, del mateix km. 3, per un import de 1,765'80 ptes.; hms. 5 i 6, per un import de 1,782 ptes.; hms. 7 i 8, per un import de 1,771'20 pesetes, i hms. 9 i 10, per un import de 1,769'04 ptes.

— Vist l'acord de data 26 d'octubre de 1921, concedint, entre altres, la subvenció de 4,000 ptes. per les obres de defensa del pont sobre el riu Gayà, en el terme de Santes Creus (Ayguamúrcia), en el ben entès que el Municipi afavorit hi contribuís amb una quantitat no inferior a la destinada per la Mancomunitat; atès l'informe tècnic, en el qual es diu que, demés de no ésser aquesta obra de caràcter municipal es troba compresa

en el primer tros de la carretera d'Ayguamúrcia a Pontons, avui en projecte, el que implica que haurà d'empendre's el seu aparament quan s'acordi la construcció d'aquesta carretera, sense que l'Ajuntament d'Ayguamúrcia vingui obligat a contribuir-hi; tenint en compte el caràcter monumental del pont i la seva utilitat, i havent esguard, finalment, que l'import total de les obres de defensa projectades és inferior a la subvenció de 4.000 ptes. atorgada pel Consell, s'acordà considerar de compte exclusiu de la Mancomunitat les obres de defensa del pont sobre el riu Gayà, en el terme de Santes Creus, autoritzant, a aquest efecte, la Secció tècnica perquè les enllestixi pel sistema d'administració, i lliurar la quantitat de 2.000 ptes., la inversió de les quals haurà de justificar-se, oportunament, a favor del Pagador.

— Designar els senyors Diputats següents:

D. Josep M. Masramon, per a assistir al reconeixement i, si s'escau, a la recepció única dels treballs de proveïment per a la reparació del camí de Montagut a la carretera de Girona a Olot.

D. Emili Folch, per a assistir al reconeixement i, si s'escau, a la recepció única dels treballs de proveïment de pedra per a la reparació del ferm de la carretera de Vendrell a Sant Jaume dels Domenys.

(Sessió del dia 4 d'octubre de 1922.)

Aprovar les següents liquidacions:

Adquisició, transport i esmicolament de pedra per a la conservació del ferm dels kms. 6, 7, 8 i 9 del camí de Carme a Orpí.

Obres de construcció d'un mur de sosteniment i defensa del terraplè en el km. 7 i de defensa del pont del km. 6 del camí de Carme a Orpí.

Adquisició, transport i esmicolament de pedra per a la conservació del ferm dels kms. 3, 4 i 5 del camí de Carme a La Pobla de Claramunt.

Reparació i explanació i ferm de la carretera del km. 4, hm. 7 de la d'Artesa de Segre a Tremp a Villanova de Meyà a Alentorn.

— Adoptar els següents extrems:

1.ª Concedir a l'Ajuntament de Torroella de Fluvià un termini de tres mesos, a partir de la data de comunicació de l'acord del Consell, per acopiar en parcel·les limitants amb el camí de Sant Miquel de Fluvià a Castelló d'Empúries, kms. 3 a 7, però fora de la seva explanació, en els trams corresponents al seu terme municipal, la quantitat de 25 m.² per quilòmetre, procedents de les graveres del riu Fluvià, i amb subjecció a les ordres i instruccions donades per la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts.

2.ª Per avinent al Municipi de Torroella de Fluvià que quan siguin executats els treballs i rebut el material restarà alliberat del pagament de 7,897'10 ptes., computat per virtut de l'acord del Consell de 23 de maig d'enguany, en el ben entès que si passat el dit termini no ha enllestit l'esmentat proveïment vindrà obligat el Municipi a abonar a la Caixa de la Mancomunitat l'import dels treballs objecte de la contracta adjudicada, en la part que li correspongui, de conformitat amb el que resulti de la liquidació que en son dia es faci.

— Adoptar els següents acords:

1.ª Concedir a l'Ajuntament de Sant Miquel de Fluvià un termini de tres mesos, a partir de la data de comunicació de l'acord del Consell, per acopiar en parcel·les limitants amb el camí de Sant Miquel de Fluvià a Castelló d'Empúries, kms. 1 i 2, però fora de llur explanació, en els trams corresponents al seu terme municipal, la quantitat de 50 m.² per quilòmetre, procedents de les graveres del riu Fluvià i amb subjecció a les ordres i instruccions donades per la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts.

2.ª Per avinent al Municipi de Sant Miquel de Fluvià que quan siguin executats els treballs i rebut el material restarà alliberat del pagament de 1.008 ptes., computat en virtut de l'acord del Consell de 23 de maig d'enguany, en el ben entès que si passat el dit termini no ha enllestit l'esmentat proveïment vindrà obligat el Municipi a abonar a la Caixa de la Mancomunitat l'import dels treballs objecte de la contracta adjudicada, en la part que li correspongui, de conformitat amb el que resulti de la liquidació que en son dia es faci.

Comunicar a l'Ajuntament de Boadella que, contra la seva afirmació, i segons dades que obren en la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, no ha proveït els 160 m.² de pedra corresponents als anys 1918, 1919, 1920 i 1921, en compliment de les bases d'auxili, restant, per consegüent, obligat a pagar 1,606'40 ptes., import dels esmentats proveïments.

— Comunicar a l'Ajuntament de Viure que no ha proveït en el camí de Boadella a la carretera de Madrid a França tota la pedra que li corresponia durant els anys 1920 i 1921, sinó que li manquen encara 175 m.².

— Designar el Diputat D. Ramon d'Abadal per a assistir al reconeixement i, si s'escau, a la recepció definitiva de les obres d'empedrament del pont sobre el riu Ter en el km. 2, hm. 4, del camí de Manlleu a la Gleva.

— Pendre els acords següents:

1.ª Concedir a l'Ajuntament de Garriguella un termini de sis mesos, a partir de la data de comunicació de l'acord del Consell, per acopiar en parcel·les limitants amb els camins de Perelada a Garriguella i de Garriguella a Vilamaniscle, però fora de llur explanació, en els trams corresponents al seu terme municipal, la quantitat de 392'50 m.² de pedra menudellada procedent de les pedreres de Montpedrós o del Castell de Carmansó, i amb subjecció a les ordres i instruccions donades per la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts.

2.ª Per avinent al Municipi de Garriguella que quan siguin executats els treballs i rebut el material restarà alliberat del pagament de 7,897'10 ptes., computat per virtut de l'acord del Consell de 23 de maig d'enguany, en el ben entès que si passat el dit termini no ha enllestit l'esmentat proveïment vindrà obligat el Municipi a abonar a la Caixa de la Mancomunitat l'import dels treballs objecte de la contracta adjudicada, en la part que li correspongui, de conformitat amb el que resulti de la liquidació que en son dia es faci.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració els treballs que a continuació s'esmenten, aprovant els pressupostos corresponents i acordant el lliurament dels imports llurs a favor del Pagador de la Secció esmentada:

Inversió de pedra partida per a l'arranjament dels kms. 22 a 26 de la carretera de Tarragona a Pont d'Armentera, per un import de 1,988'28, 1,996'17, 1,997'45 i 1,995'84 ptes., segons divisió en pressupostos parcials.

Millorament de l'afermat i rectificació del desnunt de les corbes de la carretera de Tarragona a Pont d'Armentera, per un import de 1,837'08 i 1,853'28 ptes., segons divisió del pressupost.

— Lliurar a favor del Pagador de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, les següents quantitats, a justificar:

3.400 ptes. per al proveïment de pedra amb destinació al camí de Bordils a Madremanya.

2.200 ptes. per a la reparació de l'explanació i ferm del camí de Santa Coloma de Castenyet.

800 ptes. per al proveïment de pedra amb destinació al camí de Sant Privat de Bas a la carretera de Santa Coloma a Castenyet.

5.500 ptes. per al proveïment de pedra amb desti-

nació al camí de Sant Miquel de Fluvià a Castelló d'Empúries.

14.000 ptes. per al proveïment de pedra amb destinació a la carretera de Mollerusa a Belcayre, per Linyola.

1.902'42 ptes. per als treballs de defensa de l'estrep dret del pont sobre el Gaya, a Santes Creus.

— Aprovar el compte presentat per la Companyia de Ferrocarrils de M. S. A., corresponent a les despeses que pertocuen a la Mancomunitat, de guarderia del pas a nivell de la carretera de Martorell a Vilafranca, en son creuament amb la línia de Tarragona, km. 61'951, en el quart trimestre d'enguany, que importa 375 pesetes, a lliurar.

— Atesos els diversos dictàmens, respectivament presentats pel Cap del Negociat de Carreteres, camins i ponts, amb el vist i plau del Conseller del Servei, pendre els següents acords:

Aprovar la relació dels pagaments fets per la Pagaduria de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts durant el quart trimestre de 1921-22, subjectes a l'impost del 1'20 per 100 corresponent a l'Estat, en concepte de material, que importa en total 229,126'81 ptes., essent la quantitat líquida de l'impost 2,749'50 ptes.

Aprovar la relació dels pagaments fets per la mateixa Pagaduria durant el quart trimestre de 1921-22, per dietes i indemnitzacions al personal facultatiu que importen 45,442'79 ptes., amb acord de lliurar a favor de l'Estat el 12 per 100, o siguin 5,483'13 ptes.

(Sessió del dia 11 d'octubre de 1922.)

Aprovar els comptes presentats pels Srs. Joan Serra i Gregori Pueyo, import de les despeses ocasionades per diverses còpies de documents a màquina, que ascendeixen en total a 68'50 ptes., a lliurar.

— Ratificar l'acord de data 23 de novembre de 1921, autoritzant la Secció tècnica per a realitzar pel sistema d'administració els treballs de proveïment de pedra menudellada per a la reconstrucció del ferm del camí veïnal de Calaf a Sant Martí Sescayoles, amb subjecció al pressupost de contracta que regl les dues subhastes, desertes, de 31,768'29 ptes.; disposant el lliurament immediat de la quantitat de 5,700 ptes. per a atendre les despeses que s'ocasionaran en començar els treballs.

— Disposar el lliurament de les següents quantitats, a justificar, per a continuar les obres que es realitzen pel sistema d'administració:

5.000 ptes. per a l'extracció de terres en el km. 2 (La Bauma) de la carretera de l'estació de Monistrol a Montserrat.

4.939'57 ptes. per a la construcció de contraforts per reforçar un mur de sosteniment en el km. 9, hm. 5 del camí de Sant Boy de Lluçanès a Sant Hipòlit de Voltregà.

5.000 ptes. per al proveïment de pedra menudellada en el camí de Canyamars a Dosrius.

6.840'60 ptes. per al proveïment de pedra menudellada per a l'afermat dels kms. 1 a 6 del camí de Sarrià a Vallvidrera.

13.130'60 ptes. per a la inversió de pedra destinada a l'afermat del trajecte primer del camí de Prat de Llobregat al Camp d'Aviació de la Volateria.

4.113'01 ptes. per al proveïment de pedra menudellada amb destinació a l'afermat dels kms. 1 a 4 del camí veïnal de Sardanyola a Montcada per Ripollat.

993'55 ptes. per al proveïment de pedra menudellada per a l'afermat dels kms. 1 a 4 del camí veïnal de Barcelona a Prat de Llobregat.

10.000 ptes. per al proveïment de pedra menudellada destinada a la reparació del ferm de la carretera de Moyà a Calaf, per Súrria, kms. 44 a 58.

3.354'35 ptes. per al proveïment de pedra menudellada per a la reparació del ferm de la carretera

de l'estació de Monistrol al Monestir de Montserrat, kms. 1 a 5.

3.155'26 ptes. per a la construcció d'una paret de revestiment de la marge dreta de la riera de Carme per a defensa del pont de l'hm. 5 del km. 6 del camí veïnal de Carme a La Pobla de Claramunt.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració els treballs que a continuació es detallen, aprovant els pressupostos corresponents, que hauran d'ésser lliurats:

Proveïment de pedra per a l'arranjament del ferm del camí de l'Armentera a l'Escala per Viladomat, per un import de 1,999'08 ptes.

Proveïment de pedra per a l'arranjament dels camins de la carretera de Madrid a França a la de Besalú a Roses per Borrassà, per un import de 1,528'20 ptes.

Proveïment de pedra per a l'arranjament del camí de l'Armentera a la carretera de Figueres a Corsà.

Proveïment de pedra per a l'arranjament del ferm del camí de Port de Llansà a l'estació del ferrocarril, per un import de 1,911'60 ptes.

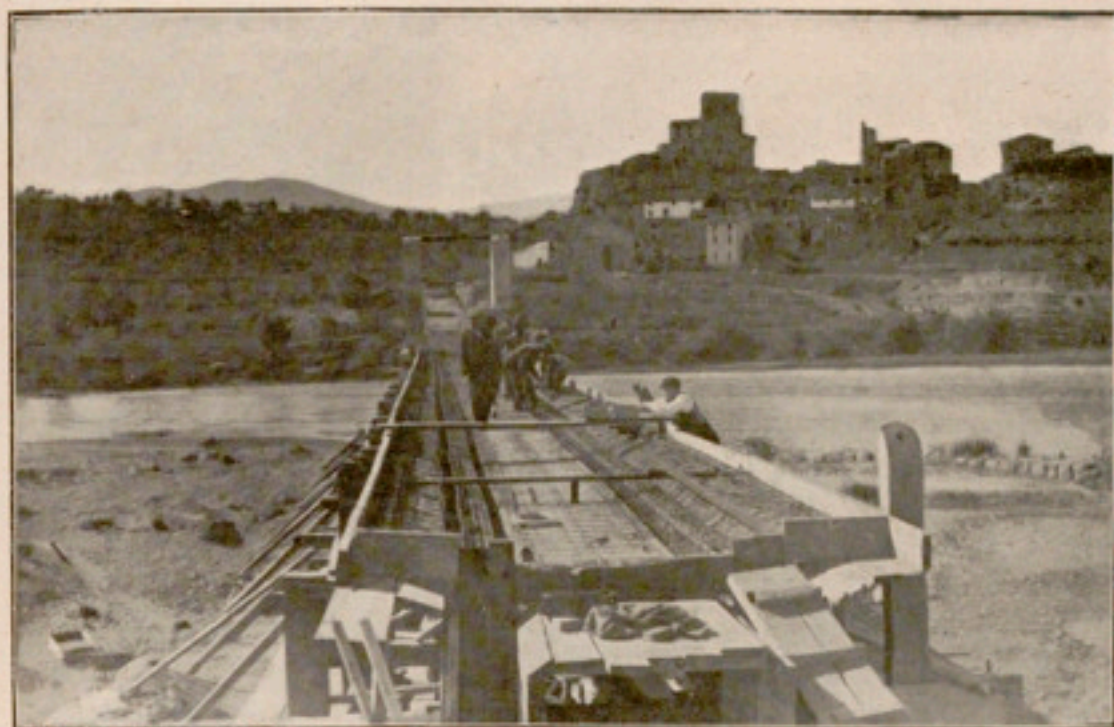
— Eximir l'Ajuntament de Sant Privat de Bas dels compromisos que tenia contrets per virtut de les bases d'auxili als pobles per a la conservació i reparació de camins veïnals, en el que afecta el camí de Sant Privat de Bas a la carretera de Santa Coloma a Sant Joan, tenint en compte que ha complimentat tots els requisits fixats pel Consell amb data 17 de maig d'enguany.

— Concedir a l'Ajuntament de Blanes un termini de dos mesos per a proveir 35 m.³ de pedra menudellada en el camí de Blanes a l'estació del ferrocarril, que deixà d'acopiar durant l'any 1921; havent de comunicar-se al Municipi, que, tantost hagi complimentat el precedent acord, se l'eximirà dels compromisos que té contrets, per virtut de les bases d'auxili als pobles, de conformitat amb el que estableix l'acord del Consell de 17 de maig d'enguany.

— Concedir a l'Ajuntament de Sant Miquel de Campmajor un termini de cinc mesos per a proveir 375 m.³ de pedra menudellada en el camí de Sant Miquel de Campmajor a Torn, per no haver-ho fet durant els anys 1919, 1920 i 1921, havent de comunicar-se al dit Municipi, que, tantost hagi complimentat el precedent acord, se l'eximirà dels compromisos que té contrets per virtut de les bases d'auxili als pobles, de conformitat amb el que estableix l'acord del Consell de 17 de maig d'enguany.

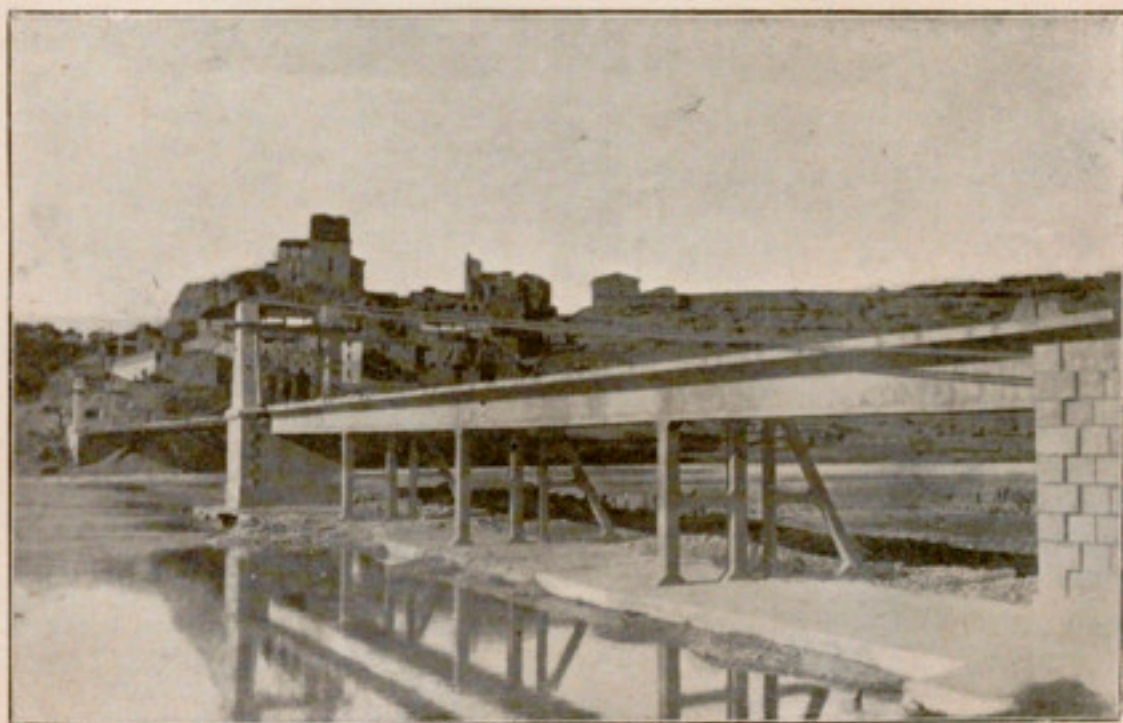
— Comunicar a l'Ajuntament de Vilamaniscle que, segons les dades que figuren a la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, no resulta cert que hagi proveït totalment al camí de Garriguella a Vilamaniscle la pedra que li corresponia a partir de 1917, inclusiu, no corresponent, per tant, rellevar-lo del pagament de la quantitat de 6,237'20 ptes., import dels dits proveïments, i fer-li avinent, pel que es refereix a la conservació que pertoca a la Mancomunitat, que si bé fou suprimit el peó que hi havia amb caràcter permanent, curen actualment les brigades volants del bon estat del camí.

— Comunicar a la Cofradia de Labradors, de Lleyda, que no pertoca a la Mancomunitat la conservació dels camins veïnals que aflueixen a Lleyda o travessen el seu terme municipal, sinó al Municipi de Lleyda; que, malgrat això, i a fi de contribuir al millorament de les vies que uneixen els pobles de Catalunya, la Mancomunitat procura completar la xarxa de comunicacions en ço que els mitjans econòmics li permeten, organitzant les brigades volants que es concedeixen als Municipis que ho solliciten, previ concurs, generalment anual, als quals no ha concorregut el Municipi de Lleyda; fent-se avinent a la dita Cofradia que els camins construïts per la Mancomunitat en aquella zona els conserva l'Estat, motiu per al qual la Mancomunitat no pot ser responsable de l'estat en que es troba, i assabentant-li, finalment,

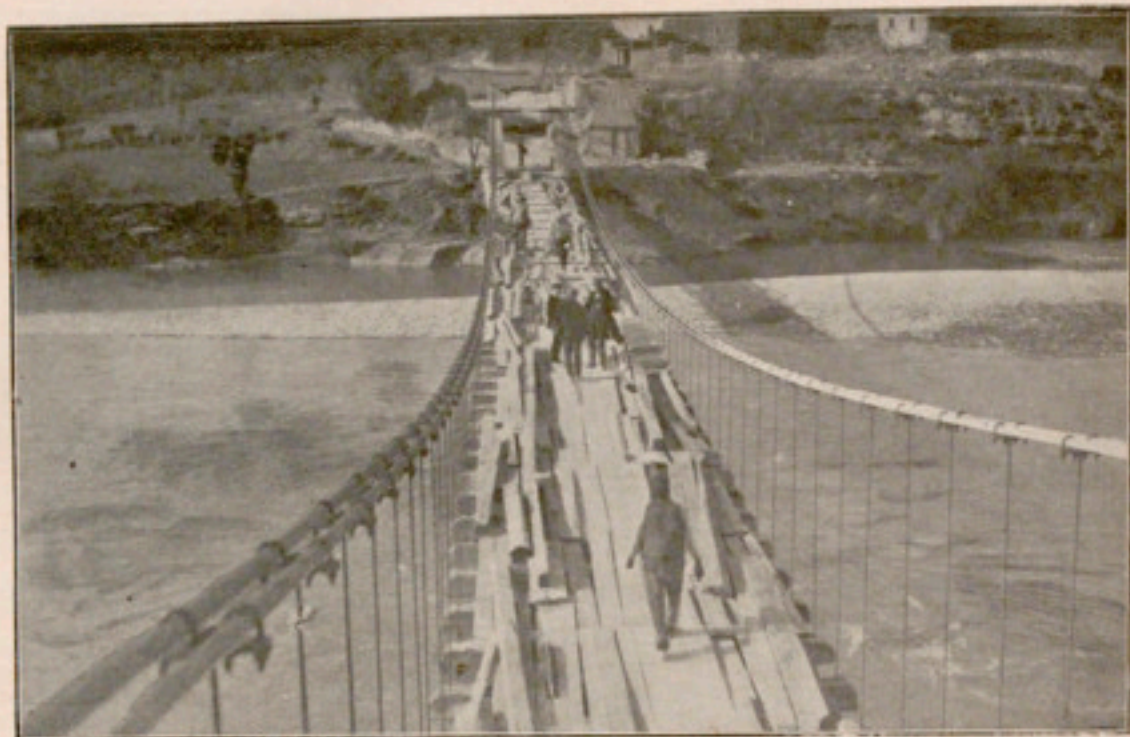

PONT DE VERNET SOBRE EL RIU SEGRE

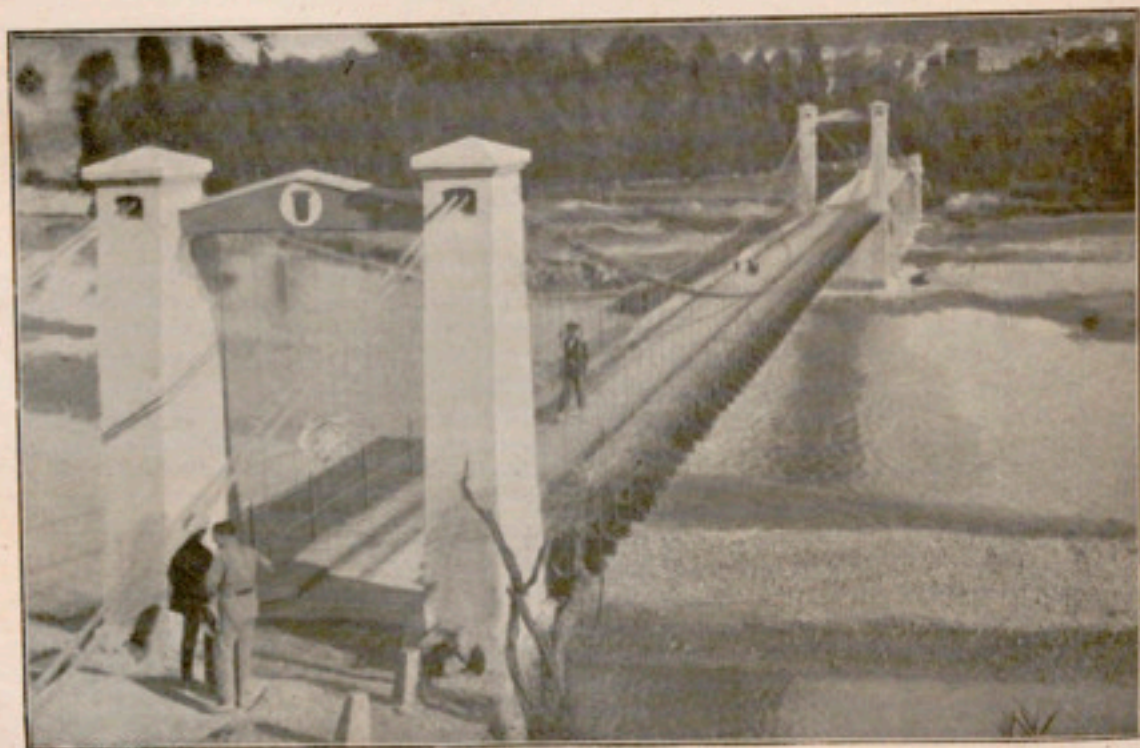
Construcció, amb formigó armat, del tram de desguàs supletori, de 45 m. de longitud

Vista de conjunt del pont i de detall del tram de desguàs supletori

PONT DE VERNET, SOBRE EL RIU SEGRE
El tram penjat, de 70'30 m. de llum, en construcció

Vista general de l'obra

que el camí de Lleyda a Montagut és rural i, per tant, és l'Ajuntament de Lleyda qui ha de curar de la seva conservació, però que essent una via de reconeguda importància de la comarca, la Mancomunitat ha inclòs en el seu pla de vies de comunicació un camí que el substitueix, i a aquest fi s'han fet ja els corresponents estudis per a la seva construcció en època oportuna.

Designar els Diputats D. Josep Grañé i D. Àngel S. Casanoves per a assistir a les subhastes dels tres proveïments de pedra menudellada per a la conservació de la carretera de Borges Blanques a Bellpuig, de la carretera de l'estació de Bellpuig al qm. 52, hm. 2 de la d'Artesa de Segre a Montblanch, i del qm. 452, hm. 8 de la carretera de la de Madrid a França a Serós, que es celebraran, també, simultàniament a Barcelona i Lleyda, el dia 30 pròxim, a les onze hores.

— Ajudicar definitivament a D. Ignasi Fabregat la subhasta del proveïment de pedra per a la conservació del ferm de la carretera de Reus a Almorós, per Castellvell, qms. 1 a 2'085, per la quantitat de 14,877'96 ptes.

(Sessió del dia 18 d'octubre de 1922.)

Comunicar a l'Ajuntament de Poal, que, tantost el servei ho permeti, es construirà, tal com demana, el pas per a carruatges en l'encreuament del camí de Poal a la carretera de Mollerusa a Bellecayre.

— Lliurar la quantitat de 7,000 ptes., a justificar, a favor del Pagador de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, per a continuar pel sistema d'administració els treballs de proveïment de pedra menudellada en el camí de Terrassa a Talamanca, qms. 1 a 15.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració els treballs que a continuació es detallen, aprovant els pressupostos corresponents, i acordant el lliurament dels imports llurs:

Adquisició i esmicolament de pedra porfídica per a la capa superior de l'afermat del camí de Masnou a Granollers, qms. 11 a 17, per un import de 1,944'43, 1,942'27, 1,937'95, 1,940'11 i 1,935'79 ptes., segons divisió en pressupostos parcials.

Inversió de pedra menudellada en els hms. 1 i 2 del qm. 14 de la mateixa via, per un import de 1,977'48 pessetes; hms. 9 i 10 del qm. 13, per un import de 1,979'64 pessetes; hms. 7 i 8 del qm. 13, per un import de 1,981'80 pessetes; hms. 5 i 6, per un import de 1,983'96 ptes., i hms. 3 i 4, per un import de 1,986'12 ptes.

Adquisició de pedra en gros per a fonaments i capa superficial del ferm i reconstrucció d'aquest, en el camí veïnal de la carretera de Tarragona a Barcelona a la de Barcelona a Santa Creu de Calafell, per Sant Boy de Llobregat, hms. 1 del qm. 2, per un import de 1,931'04 pessetes; hms. 1 i 2 del qm. 2, per un import de 1,944 pessetes; hm. 2 del qm. 2, per un import de 1,933'20 pessetes, i hms. 2 i 3 del mateix qm. 2, per un import de 1,939'68 ptes.

Treballs d'excavació per a augmentar la visualitat de les corbes en desmunt a la carretera de Gràcia a Manresa, hm. 2 del qm. 6, per un import de 1,922'40 ptes.; hms. 2 i 3 del qm. 6, per un import de 1,911'60 ptes.; hms. 4 i 5, per un import de 1,927'80 ptes., i hm. 5, per un import de 1,917 ptes.

Inversió de pedra menudellada en el camí de Sant Andreu de Llavaneres a la carretera de Madrid a França, hms. 1 i 2 del qm. 2, per un import de 1,995 ptes.; hms. 3 i 4 del mateix quilòmetre 2, per un import de 1,988'70 ptes., i hms. 4 a 6 del mateix qm. 2, per un import de 1,982'40 ptes.

Adquisició de pedra menudellada per a la carretera de Vich per Roda a empalmar amb la de Vich a Olot, hms. 9 i 10 del qm. 2, per un import de 1,842'75 ptes.; hms. 1 a 4 del qm. 3, per un import de 1,984'50 ptes.,

i hms. 5, 6 i 7 del mateix qm. 3, per un import de 1,959'52 pessetes.

Construcció de murs en la carretera de l'estació de Monistrol a Montserrat, per un import de 1,990'20, 1,985'92 i 1,981'64 ptes., segons divisió en pressupostos parcials.

Inversió de pedra menudellada als qms. 1 a 9 del camí de Vacarisses a la carretera d'Esparraguera a Manresa, per un import de 1,992'34, 1,994'48, 1,996'62 i 1,998'76 ptes., segons divisió en pressupostos parcials.

Inversió de pedra menudellada al qm. 7, hms. 5 a 10 de la carretera de Banyoles a la de Besalú a Roses, tros primer, per un import de 1,996'92 ptes.; hms. 1 a 4 del qm. 8, per un import de 1,998 ptes.; hms. 4 a 7 del mateix qm. 8, per un import de 1,994'76 ptes., i hms. 7 a 10 del mateix qm. 8, per un import de 1,997'46 pessetes.

Inversió de pedra per a la reparació del ferm de la carretera d'Igualada a Santa Coloma de Queralt, hms. 3 i 4 del qm. 14, per un import de 1,859'76 ptes.; hms. 5 i 6 del mateix qm. 14, per un import de 1,890 ptes.; hm. 7 i 8, també del qm. 14, per un import de 1,873'80 pessetes; hm. 3 del qm. 15, per un import de 1,891'08 pessetes, i hms. 4 i 5 del mateix qm. 15, per un import de 1,898'64 ptes.

Inversió i consolidació de pedra per a la reparació del ferm en els qms. 20 a 28 de la carretera de Gràcia a Manresa, per un import de 1,955'96, 1,980'57, 1,985'92, 1,992'34 i 1,975'22 ptes., segons divisió en pressupostos parcials.

Inversió de pedra partida a l'hm. 4 del qm. 3 del camí de Palafrugell a Calella, per un import de 95'47 ptes.

Bixamplament de la corba d'entrada al Pont de La Bruixa, hm. 5 del qm. 1 del camí veïnal de Monjos a Castellví de la Marca, per un import de 1,980'36 ptes.; hm. 6 del qm. 1, per un import de 1,992'60 ptes., i hm. 1 del qm. 2, per un import de 1,991'56 ptes.

Adquisició de pedra en gros per a fonament a l'hm. 3 del qm. 2 del camí veïnal de la carretera de Tarragona a Barcelona a la de Barcelona a Santa Creu de Calafell, per Sant Boy de Llobregat, per un import de 1,928'88 ptes.; hms. 3 i 4 del qm. 2, per un import de 1,937'52 pessetes; hm. 4 del qm. 2, per un import de 1,946'16 pessetes; hms. 4 i 5 del qm. 6, per un import de 1,935'36 pessetes, i hm. 5 del qm. 2, per un import de 1,941'84 pessetes.

— Aprovar el projecte de les obres de defensa dels fonaments del pont sobre la riera Riusech en el qm. 1 de la carretera de Montcada a Terrassa a Sant Cugat del Vallès per Sardanyola, el pressupost d'execució del qual és de 9,109'99 ptes., i autoritzar la Secció tècnica per a fer aquestes obres pel sistema d'administració, lliurant-se la quantitat de 1,000 ptes. per a començar-les.

— Aprovar el pressupost de despeses per a l'estudi i redacció del projecte de reparació del camí de l'estació de Monistrol a la carretera de l'Estat de Terrassa a Manresa per Rellinàs, que importa 678'70 ptes., a lliurar.

— Aprovar l'acte de replanteig dels dos primers quilòmetres del camí veïnal d'Orsavinyà a Calella, tros primer.

— Pendre els següents acords:

1.ª Formalitzar l'ingrés en Caixa de la quantitat de 50 ptes., import de la penya imposada pel Consell Permanent al prefectaire de les obres del camí de Vilach a la carretera de Balaguer a la frontera.

2.ª Formalitzar, igualment, el reintegrament de 414'80 ptes., resta del lliurament 239, de 28 de maig de 1920, a favor del Pagador d'Obres públiques, per a satisfer les esmentades obres, per no haver estat factible el pagament al creditor, per desconeixement de la seva adreça, ingressant-se en Caixa la susdita quantitat.

3.ª Lliurar, a favor del Pagador de la Secció d'Obres públiques D. Lluís Masoliver, la suma de 20'75 ptes., que importen les indemnitzacions al personal facultatiu, per l'inspecció de les dites obres pendents d'abonament, satisfent-se, amb càrrec a la part. 250 del cap. 3.ª, art. 3.ª del Pressupost vigent.

Enterat el Consell del que manifesta l'Enginyer-director Sr. Turell, ratificant-se en el que ha exposat en anteriors reunions del Consell, especialment com a resultat de les gestions realitzades prop del Ministeri de Foment el mes de febrer d'aquest any, pel Conseller Sr. Riera, assessorat pel susdit Enginyer-director, i del que consta en l'acte del dia 27 de setembre últim, a propòsit de la conveniència d'obtenir la modificació de la R. O. de 18 de juny de 1912 que regula la concessió d'auxili per part de l'Estat a la Diputació provincial de Barcelona (avui a la Mancomunitat) per als acopis de pedra partida destinada a la conservació dels camins veinals del contracte entre l'Estat i l'esmentada Corporació provincial, en el sentit d'ampliar el referit auxili a les altres despeses que s'ocasionen a la Mancomunitat per a la conservació i reparació dels susdits camins, sinó, també, dels pertanyents als contractes entre l'Estat i les Diputacions de Girona, Lleyda i Tarragona, així com dels que figuren en els convenis amb la Mancomunitat per virtut dels concursos segon, tercer i quart, establint per això, que la subvenció que s'assenyali es computi a raó d'un tant alçat anual per quilòmetre de camí que conservi la Mancomunitat, en relació amb la quantitat que per aital servei figurí en els pressupostos generals del l'Estat, s'acordà facultar el senyor President per a procedir, en la forma que estimi més convenient i oportuna, a la pràctica de les gestions necessàries per tal d'aconseguir de l'Estat una disposició en l'indicat sentit.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

El dia 3, tingué lloc la recepció definitiva del camí de Sardanyola a la carretera de Cornellà a Fogós de Tordera, en terme d'Horta, per Vallaura, tros primer, amb assistència del Diputat provincial Sr. Patjó, en representació de la Mancomunitat; de l'Enginyer-director d'Obres públiques D. Frederic Turell, de l'Enginyer-encarregat D. Joan Moreno i del Contractista Sr. Escursell.

— El diumenge, dia 8 del corrent, tingueren lloc, amb resultat completament satisfactori, les proves oficials d'estabilitat i resistència i consegüent remesa al trànsit públic del pont de Vernet, sobre el riu Segre, construït per la Mancomunitat de Catalunya, sota la inspecció i vigilància del personal facultatiu adscrit al servei d'Obres públiques de la mateixa. Presenciaren les proves el Diputat D. Josep Cabecera, l'Enginyer-director d'Obres públiques Sr. Turell, l'Enginyer subaltern Sr. Oriol i l'Ajudant i Sobrestant, adscrits a l'obra, Srs. Cantero i Queralt.

L'esmentat pont ha vingut a satisfer una premiosa necessitat dels pobles de les rodalies d'Artesa de Segre, situats a la vora dreta del riu, substituïnt a les antigues passarel·les sovint arrastrades pel corrent del riu i reconstruïdes pels pobles de Baldomar i Vernet. La utilitat i importància de l'obra és extraordinària per a tots els pobles d'aquells encontorns, car els assegura en tot moment la directa comunicació amb Artesa, centre agrícola de la comarca, i la capital de la província, evitant-los una marrada de prop de 8 kms.

El pont està construït per un tram penjat amb pis de fusta, que salva el jas normal del riu, de 70'50 m. de llum efectiva, i per un tram supletori de formigó armat de 45 m. de llargada per al desguàs del riu en les èpoques

de crescudes. El pis, en tota la seva llargada, està format per una zona centra de 1'80 m. d'amplada, i dues voreres laterals de 0'65 m. per al pas de vianants.

(En aquest mateix número publicuem quatre fotografies del detall i conjunt de l'obra del pont de Vernet.)

— El dia 14, amb assistència del senyor Director d'Obres públiques, D. Frederic Turell, i de l'Enginyer-encarregat D. Joan A. Lagarde, s'efectuà la recepció del proveïment de pedra partida al camí de Sant Andreu de Llavaneres a la carretera de Madrid a França.

El dia 16 tingué lloc la recepció del proveïment de pedra partida a la carretera de Sant Felip de Codines a Centelles, amb assistència del Diputat provincial Sr. Flaquer, en representació de la Mancomunitat; de l'Enginyer-director d'Obres públiques Sr. Turell i de l'Enginyer-encarregat Sr. Lagarde.

— El dia 19, i amb assistència del Diputat provincial Sr. Canivell, en representació de la Mancomunitat; de l'Enginyer d'Obres públiques Sr. Turell i de l'Enginyer encarregat Sr. Tarrida, s'efectuà la recepció de la pedra acopiada a la carretera de Santa Bàrbara a la Cènia.

— El dia 20 tingué lloc la recepció del proveïment i inversió de pedra partida a la carretera de Bot a Gandesa, amb assistència del Sr. Solanas, Diputat provincial, en representació de la Mancomunitat; de l'Enginyer-director d'Obres públiques Sr. Turell i de l'Enginyer-encarregat Sr. Tarrida.

— El dia 21, i amb assistència dels Srs. Palau, com a Diputat provincial, en representació de la Mancomunitat; Sr. Turell, com a Enginyer-director d'Obres públiques, i Sr. Tarrida, en la seva qualitat d'Enginyer-encarregat, tingué lloc la recepció del proveïment de pedra partida a les carreteres de Vendrell a Sant Jaume dels Domenys, tros primer, i d'Arbós a la carretera de Vendrell a Sant Jaume dels Domenys.

— El dia 23, i amb assistència del Diputat provincial Sr. Abadal, en representació de la Mancomunitat; de l'Enginyer-director d'Obres públiques Sr. Turell i de l'Enginyer-encarregat Sr. Lagarde, s'efectuà la recepció de la pedra acopiada a la carretera de Vich a Sant Hilari, i la de l'acopiada a la carretera de Seva, al confí de la província en direcció a Viladrau.

El mateix dia 23, i assistint-hi els referits senyors, es portà a cap la recepció definitiva del Pont sobre el riu Ter al km. 4 del camí de Manlleu a la Gleva.

— El dia 26, i amb assistència del Diputat provincial Sr. Fàbregas, en representació de la Mancomunitat; de l'Enginyer-director d'Obres públiques Sr. Turell i de l'Enginyer-encarregat Sr. Compte, s'efectuà la recepció dels treballs de proveïment i d'inversió de pedra partida al camí veïnal de Santa Coloma de Castanyet.

— El dia 27 tingué lloc la recepció de la pedra partida acopiada al camí de Montagut a la carretera de Girona a Olot, amb assistència del Sr. Masramon, Diputat provincial, en representació de la Mancomunitat; del Sr. Enginyer-director d'Obres públiques D. Frederic Turell i de l'Enginyer-encarregat Sr. Compte.

El propi dia 27 i amb assistència de l'Enginyer-director d'Obres públiques Sr. Turell, de l'Enginyer-encarregat Sr. Compte i de l'Ajudant-encarregat Sr. Eizaga, es verificà la recepció de la pedra partida acopiada al camí veïnal de Sant Miquel de Fluvià a Castelló d'Empúries.

CAMINS DE BAST

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Lliurar, a favor del Pagador de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, les següents quantitats:

1,997 ptes. per a la reparació del camí de bast de la corba d'Agulló, en Ager, Corsà i Serra del Montsech, a la Vall del Ribagorçana.

1,998 ptes. per a obres de reparació en el mateix camí.

(Sessió del dia 11 d'octubre de 1922.)

PERMISOS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Atorgar permís, amb caràcter de a precari, a la Tinència d'Alcaldia del districte VII d'aquesta ciutat per a instal·lar una fira al Passeig de la Reina Elisenda, durant els dies de la festa major de Sarrià, amb la condició que ha de quedar lliure i desembarassada la zona de carretera destinada a carruatges, i 1 metre de les voreres, venint, demés, obligat l'Ajuntament de Barcelona a indemnitzar els danys i perjudicis que amb aquest motiu es puguin ocasionar a la via mancomunada, rellevant l'Ajuntament de Barcelona del pagament d'arbitris a la Mancomunitat per la concessió d'aquest permís, hagut esment del seu caràcter excepcional i transitori, sempre i quan el propi Municipi no els percebeixi dels firaires. A aquest objecte, i atès que la festa major està finint, pregar a l'esmentada Tinència que trameti a la Mancomunitat, en el termini de dos dies, a partir de la data de comunicació d'aquest acord, un certificat acreditant que els firaires estan exempts d'arbitris municipals, car del contrari el Municipi de Barcelona vindria obligat a satisfer a la Mancomunitat la quantitat de 12 ptes. per metre quadrat de via ocupada, a tenor dels arbitris vigents. Aquesta resolució haurà de fer-se avinent a la repetida Tinència d'Alcaldia, que en els anys successius, i en el cas que correspongués el pagament d'arbitris, convidria que sol·licités el permís d'instal·lació de la fira amb un mes, almenys, d'antelació, indicant, a l'enseny, la superfície aproximada que ocuparà, a fi que el Consell pugui resoldre prèviament.

(Sessió del dia 4 d'octubre de 1922.)

MATERIAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Aprovar, havent esguard de l'acord del Consell de 17 de maig d'enguany, autoritzant la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a adquirir un carro-remolc amb destinació al servei de màquines trepitjadores, l'adquisició d'un carro-habitatge a la societat anònima Instal·lacions Industriales, de Bilbao, l'import del qual, amb el seu equip complet d'accessoris, és de 7.000 pesetes, a lliurar.

(Sessió del dia 18 d'octubre de 1922.)

PERSONAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Atès que el dia 1.º de setembre últim ha complert cinc anys des de la data en què D. Lluís Masoliver prengué possessió del càrrec de Pagador de la Secció tècnica de Carreteres i camins, per al qual va ser designat mit-

jançant concurs, a proposta de l'Enginyer-director Sr. Turell, i amb la conformitat del Conseller de Carreteres i camins Sr. Riera, nomenar un Tribunal integrat pel susdit Conseller, el President de la Comissió de Carreteres, camins i ponts, D. Santiago de Riba i l'esmentat Enginyer-director, per tal que procedeixin a l'examen-revisió de la gestió del susdit Pagador Sr. Masoliver, en la forma i als efectes que determina l'art. 15 del Reglament de les Oficines de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 11 d'octubre de 1922.)

Aprovar la relació justificada de les pensions reglamentàries vitalícies dels capatassos i peons-caminers jubilats per l'Exema. Diputació de Barcelona, corresponents als mesos de juliol, agost i setembre de l'any econòmic proppassat; ascendint les despeses, en cada un d'aquests mesos, 2,958'95, 2,958'95 i 2,866'20 pesetes, respectivament, satisfetes amb càrrec als lliuraments 896, 1212 i 1650.

(Sessió del dia 18 d'octubre de 1922.)

A proposta del Conseller de Carreteres, camins i ponts, i escoltat l'informe previ corresponent, adoptar els següents acords:

1.º Declarar a D. Josep Clivillé i Serra, Pagador que fou d'Obres públiques de la Mancomunitat, responsable directe del reintegrament a la Caixa de la dita dependència, de la quantitat de 80,770'15 ptes., que existia de menys en l'esmentada Caixa en fer-se el corresponent arqueig el dia 7 de maig de 1921.

2.º Procedir a aplicar al reintegrament en part de la suma desfalcada l'import de la fiança constituïda per dit senyor en garantia de les responsabilitats del seu càrrec, i a aquest efecte, requerir els seus hereus perquè entreguin el resguard de la dita fiança, i oficiar a la Direcció del Banc d'Espanya en aquesta plaça, comunicant-li els presents acords i enviant-li còpia dels documents que justifiquen la constitució de la fiança i la responsabilitat d'aquella envers la Mancomunitat, i pregant-li que es serveixi ordenar el deslliurament i remesa a aquesta Corporació dels títols en què la fiança estava constituïda.

3.º Requerir els fills de l'afudit Sr. Clivillé perquè, dintre el termini de quinze dies, manifestin i justifiquin si han acceptat o renunciat l'herència del seu pare, i perquè, en cas d'haver-la acceptat sense condició especial, reintegrin a la Caixa de la Mancomunitat, en concepte d'hereus d'aquella, l'import de la diferència entre la suma desfalcada i el de la fiança a què fa referència l'anterior acord, advertint-los que transcorregut aquest termini es procedirà en la forma legal que correspongui.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

Aprovar les relacions justificades de les pensions reglamentàries vitalícies dels peons, capatassos i caminers, corresponents als mesos d'octubre, novembre i desembre del proppassat any, important les despeses en cada un d'aquests mesos 2,961'74, 2,866'20 i 2,961'74 ptes., respectivament, i havent-se lliurat aquestes quantitats amb càrrec als lliuraments 2098, 2295 i 2561.

— Aprovar la relació justificada de la pensió reglamentària vitalícia del peó-caminer Joan Musons, corresponent als mesos d'abril i maig del proppassat any de 146'40 ptes., satisfetes amb càrrec al lliurament 636.

— Atorgar al peó-caminer D. Llorenç Riera i Reverter la jubilació que demana, i que és diàriament les set desenes del seu haver actual, o siguin 2'10 ptes., per haver exercit les seves funcions durant un termini superior a trenta anys, però inferior a trenta cinc.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

VÀRIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Aprovar el compte de les despeses motivades per les còpies i treballs diversos, fets per encàrrec de la Secció tècnica, d'import 253'50 ptes., a lliurar.

Aprovar el compte que presenta D. Pere Rossell, per còpies i treballs diversos, fets per encàrrec de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, que importa 233'25 ptes., a lliurar.

— Aprovar el compte presentat per D. Julià Roca, per còpies i treballs diversos, fets per encàrrec de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, que importa 249'75 ptes., a lliurar.

— Aprovar el compte que presenta D. Pere Rossell, per còpies i treballs diversos, fets per encàrrec de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, que importa 225 ptes., a lliurar.

(Sessió del dia 11 d'octubre de 1922.)

Vist l'ofici de l'Alcaldia de Palafrugell traslladant un acord del Municipi, en el qual es cedeix a la Mancomunitat la propietat i drets que té sobre els camins veïnals següents:

a) Un, que des del lloc on actualment està emplaçat el fielat de consums denominat de Calella a l'angle que forma la finca coneguda per Horta d'En Ratonis condueix al caseriu de Calella d'aquest terme i acaba a

l'extrem nord del carrer de Chopitea de l'esmentat Caseriu.

b) Altre, que des de l'encreuament de la carretera de Vilademat a Palafrugell amb la línia del tramvia de Flassà a Palamós enllaça amb la carretera de l'Estat de Girona a Palamós, en el territori de Llofriu del terme de Palafrugell.

Atès que aquesta cessió es fa mitjançant la condició que la Mancomunitat renunciï a reclamar indemnitzacions de danys i perjudicis de cap mena en el cas que per qualsevol resolució d'autoritat o tribunal, tant de l'ordre administratiu com judicial, es declarés la nul·litat de l'acord de cessió dels esmentats camins, i la d'alliberar l'Ajuntament de Palafrugell de l'obligació que pot ésser reclamada per part de la Mancomunitat, de posar la grava corresponent en els esmentats camins, per als anys que hagués deixat de fer-ho;

Havent esguard de què no ha proveït la pedra necessària als susdits camins, segons informe de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts:

Tenint en compte l'acord de 17 de maig darrer,

Comunicar al Municipi de Palafrugell que si vol modificar l'estat actual de les obligacions concretes amb la Mancomunitat, respecte a la conservació dels camins de Palafrugell a Calella i de Palafrugell a la carretera de Girona a Palamós, pot acollir-se a les normes aprovades pel Consell amb data 17 de maig darrer, en les quals si bé s'atorga el benefici que l'Ajuntament sol·licita, és mitjançant la condició de què el Municipi interessat hagi complert els seus deures en ço que es refereix als proveïments de pedra.

(Sessió del dia 15 d'octubre de 1922.)

BENEFICÈNCIA I SANITAT

BENEFICÈNCIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Informar-se de l'estat demostratiu del moviment de la Caixa d'Estalvis dels Establiments de Beneficència de la Mancomunitat en el mes de setembre proppassat, del resum del moviment d'asilats en els Manicomis, del moviment de malalts en els Hospitals de Girona i Lleyda i en les infermeries dels Establiments de Beneficència de Girona, Lleyda i Tarragona, i del moviment d'asilats acollits en les Cases de Maternitat i Misericòrdia dels Establiments de Beneficència de Girona, Lleyda i Tarragona, durant el passat mes d'agost.

— Aprovar la relació de les indemnitzacions que acredita el personal facultatiu del Servei d'Arquitectura, per les sortides del lloc de residència, durant els mesos de juny, juliol, agost i setembre darrers, amb objecte d'inspeccionar obres en les Cases de Beneficència de Girona, Lleyda i Tarragona, i el Monestir de Vallbona de les Monges, que importen, respectivament, les quantitats de 200'32, 148'39, 211'10 i 303'88 ptes., a satisfer amb càrrec al cap. 1.º, art. 2.º, part. 23 del Pressupost vigent.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

Atès el dictamen del Cap de la Secció primera, amb

el vist i plau del Conseller de Beneficència i Sanitat, pendre el següents acords:

Aprovar la relació de treballs de delineació, fets durant el passat mes de setembre a les escoles de Tarragona, pels Auxiliars D. Ramon Ferreras, D. Leandre Lapeira, D. Josep Sánchez, D. Miquel Masdeu i D. Joan Savall, que importa, en junt, 619'61 ptes., a abonar amb càrrec al cap. 2.º, art. 7.º, part. 95 del Pressupost vigent.

Aprovar la relació de treballs de delineació fets durant el passat mes de setembre a l'Hospici de Girona, per l'Auxiliar D. Joan Savall, que importa 60 ptes., a abonar amb càrrec al cap. 2.º, art. 7.º, part. 91 del Pressupost vigent.

— Adoptar els acords següents:

Admetre definitivament en el Manicomi de Salt, amb càrrec a la Mancomunitat de Catalunya, els presumptes alienats Rosa Pagès i Sagüés, Teresa Brugué i Prat, Albert Juncà i Ribas, Vicens Vila i Torrent i Rosa Falgueras i Roca, que, ultra els requisits necessaris en aquests casos, han demostrat, com cal, ésser naturals o veïns d'alguna població de les comarques gironines, justificat la seva pobresa i la de les persones obligades per la llei a mantenir-los.

Admetre definitivament en el Manicomi de Salt la presumpta alienada Carme Casas i Oliveras, amb càrrec a la Mancomunitat de Catalunya, però auxiliant al seu pare, Miquel Casas i Vila, amb la quantitat de 50 cèntims diaris, per tot el temps que hagi d'estar reclosa la seva filla en l'esmentat Manicomi.

— Procedir a la provisió de la plaça d'Administrador dels Establiments de Beneficència de Tarragona, amb caràcter de plantilla, amb el sou de 4.000 ptes. anuals, mitjançant oposició pública, de conformitat amb les següents bases:

1.ª Fins el dia 30 de novembre pròxim s'admetran en el Departament d'Administració de les Oficines de la Mancomunitat de Catalunya les instàncies i documents que, ajustats a les prescripcions vigents sobre paper segellat i còdula personal, presentin els que aspirin a la dita plaça. No serà admès títol ni document que acompanyi les instàncies si no s'adjunta una còpia per a cada un d'ells, estesa en deguda forma en paper segellat de classe vuitena. Les còpies, després de compulsades i autoritzades pel Cap-director del Departament d'Administració, s'uniran a l'expedient, tornant-se els originals als interessats.

2.ª Els aspirants, demés d'acompanyar el certificat de la seva partida de naixement, hauran d'acreditar:

a) Trobar-se lliures (els que tinguin menys de quaranta anys) del servei militar, o estar-lo prestant en la situació corresponent; aquest extrem es justificarà amb el certificat del Secretari de la Comissió Mixta de Reclutament respectiva, o amb els documents lliurats per les autoritats militars que corresponguin, segons els casos.

b) Conèixer suficientment l'idioma català per a parlar-lo i escriure'l.

c) Haver practicat la comptabilitat durant dos anys en una casa de comerç o banc legalment constituït.

d) Acreditar els estudis de Secretari municipal, de Procurador, de Perit mercantil, de Tenedor de llibres o de Batxiller, de conformitat amb les condicions previstes en l'art. 9.ª del Reglament d'Oficines de la Mancomunitat.

3.ª Els aspirants, demés dels documents referits anteriorment, hauran d'acompanyar una memòria, desentrotllant els següents temes:

a) Concepte del règim legal de la Mancomunitat.

b) Organització, funcionament i atribucions de les Juntes de Govern dels Establiments de Beneficència de la Mancomunitat.

c) Règim econòmic dels Establiments de Beneficència de la Mancomunitat. Pressupostos, balanços i comptes generals.

d) Llibres de comptabilitat administrativa de la Mancomunitat i dels Establiments de Beneficència.

e) Contribució d'utilitats en el que afecta als Establiments de Beneficència.

f) Ordenació de pagaments. Legislació.

g) Tramitació d'expedients, estadístiques i registres d'asilats.

h) Reclusió de dementes i pagament d'estades a dementes pobres.

i) Contractació administrativa provincial i municipal. Legislació.

En igualtat de circumstàncies, tindran preferència per a ocupar la vacant els que justifiquin estar exercint càrrecs similars al que s'ha de proveir.

4.ª El Tribunal examinarà els documents presentats, i, cas d'haver-hi unanimitat en l'apreciació del mèrit dels aspirants, farà la corresponent proposta unipersonal al Consell sense que sigui necessari subjectar els aspirants a exercici de cap classe.

5.ª Cas de no haver-hi unanimitat entre els individus del Tribunal, els opositors seran cridats per a la realització d'un exercici pràctic que fixarà el propi Tribunal.

6.ª El nomenament que s'obtingui en virtut d'aquestes oposicions serà per al termini i les condicions assenyalades en el Reglament d'Oficines de la Mancomunitat.

— A proposta del Cap-director d'Administració, amb el vist i plau del Conseller de Beneficència, aprovar els

comptes formulats per l'Arquitecte interí de la Mancomunitat amb data 30 de setembre, de les indemnitzacions que corresponen a l'Auxiliar D. Joan Savall i Romeu, per sortides del lloc de residència, motivades per l'aixecament de plànols a les Cases de Beneficència de Girona, durant el referit mes de setembre, d'import 69'10 ptes., i de les corresponents als Auxiliars D. Ramon Farreras i D. Josep Sánchez, per treballs semblants a les Cases de Beneficència de Tarragona, durant el mateix mes de setembre, d'import, total, 168'70 ptes., a satisfer amb càrrec a la part. 23 del vigent Pressupost.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

Pendre esment d'un ofici de la Junta de Govern de la Casa de Caritat, comunicant que ha estat admesa en el Departament de senyores distingides D.ª Elvira Alonso, afillada del Mestre Pedrell, amb exempció de tota mena de pagament de pensió; acordant-se regraciar a la dita Junta la delicadesa amb què ha atès els desigs de la Mancomunitat en aquesta qüestió.

— Atès el dictamen del Cap de la Secció primera, amb el vist i plau del Conseller de Beneficència i Sanitat, autoritzar la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Tarragona perquè concedeixi l'afillament de l'exposita n.º 6568 als esposos Ramon Moragas i Estrader i Filomena Escoté i Tolrà, de Tarragona, i el de l'exposita n.º 1483 als esposos Ramon Grifoll i Caballé i Carme Salaet i Iglésias, de Tortosa, mitjançant la condició que els esmentats esposos, en fer-se càrrec de les nenes, dipositin les quantitats de 125 ptes. en concepte de dot de les afillades, havent-se de fer constar aquests afillaments en escriptura pública o en acte, o document privat, segons sigui més convenient, i comunicant-se aquest acord a la referida Junta de Govern i a la Secció d'Intervenció de la Mancomunitat de Catalunya.

— Aprovar les següents nòmimes, relatives a les estades causades en els Manicomis de Sant Boy de Llobregat pels dementes asilats a càrrec de la Mancomunitat de Catalunya, durant el mes de setembre darrer.

La dels dementes naturals o veïns de la província de Barcelona (Secció d'homes), que importa, en total, 26,228'25 ptes.

La de les dementes naturals o veïnes de l'esmentada província de Barcelona, que importa, en total, 24,743'35 pessetes.

La dels dementes naturals o veïns de la província de Lleyda (Secció d'homes), que importa, en total, 4,595'05 pessetes.

La de les dementes naturals o veïnes de la província de Lleyda, que importa, en total, 4,481 ptes.

— Aprovar el compte de les despeses ocasionades pel dement Pau Molné i Jané, natural de Tarragona, però reclus en el Manicomí de Sant Boy de Llobregat durant el tercer trimestre d'enguany, que importa, en total, 138 ptes.

— Disposar que s'expedissin els oportuns lliuraments per les dites quantitats, a favor, pel que respecta la Secció d'homes, del Rvnd. P. Joan Jesús Adradas i Gonzalo, i pel que fa referència a la Secció de dones, a favor de la Rvnda. M. S. Josepa Marturet i Echarte, amb càrrec al cap. 2.ª, art. 2.ª, part. 70 del Pressupost corrent de la Mancomunitat; comunicant-se els acords corresponents als respectius interessats i al senyor Interventor de la Mancomunitat, al qual s'encarregarà, demés, el compliment de les disposicions fiscals en el que tingui relació amb els referits pagaments.

— Aprovar la relació dels dementes compresos en la base primera del contracte celebrat entre l'Administració de l'Institut Pere Mata, de Reus, i la Diputació de Tarragona, asilats en l'esmentat Establiment Frenopàtic durant el mes de setembre últim, important la quantitat

de 5,900 ptes, a lliurar amb càrrec a la mateixa part, 70 del Pressupost corrent, a favor de l'Administrador del referit Establiment, D. Nicolau Gausset, seguint els tràmits indicats en l'acord anterior.

— Així mateix, fou aprovada la relació dels dementats asilats en el mateix Institut Pere Mata, de Reus, a càrrec de la Mancomunitat, durant el mes de setembre proppassat, amb la condició d'avançar el pagament de les estades diversos Ajuntaments de Tarragona, la qual importa 12,650'40 ptes., amb la deducció de 152'25 que satisfan les famílies de diversos alienats per a ajudar a llur sosteniment, quedant, en conseqüència, reduït l'import de la dita relació a la quantitat de 12,498'15 pessetes. Aquesta aprovació és als efectes de la comprovació que, en son dia, haurà d'efectuar-se dels rebuts de les estades de cada un dels malalts que s'hi comprenen. (Sessió del dia 18 d'octubre de 1922.)

Pendre esment de la següent proposta del Conseller de Beneficència i Sanitat:

«La Mancomunitat sosté a son compte els dementats pobres de Catalunya. I hagut esment que la pobresa ofereix diversos graus, no solament cura d'examinar en els expedients dels alienats el seu concepte de pobre, sinó que esbrina si la pobresa dels malalts i llurs famílies és absoluta o relativa, procurant, en aquest cas, aconseguir que les famílies d'un relatiu benestar ofereixin la quantitat màxima en concepte d'auxili per a ajudar la Mancomunitat al pagament de les despeses que ocasiona el servei de dementats pobres.

Així, les quantitats que reb la nostra Corporació pel concepte referit no van destinades a procurar un major benestar als malalts, en nom dels quals s'entreguen, sinó a donar una major elasticitat a la partida corresponent del pressupost, en sentit de consentir l'asilament d'un major nombre d'alienats pobres. Els que poden fer alguna cosa pels malalts, la fan, però qui se'n gaudeix és el Servei de Beneficència, al qual li és permès amb aquest sistema una major difusió en la prestació dels seus auxilis.

Aquest procediment que té establert la Mancomunitat de Catalunya, malgrat la cura amb què són estudiats els expedients, i amb què el Negociat corresponent esbrina i gradua la situació econòmica de les famílies dels alienats, ha donat i dona lloc a abusos, la categoria dels quals, pels interessos a què afecta, cal tallar de cop.

Per diversos conductes, per insinuacions i àdhuc denúncies, venia sabent-se que famílies d'alienats reclusos en absolut a càrrec de la Mancomunitat de Catalunya, o que les dites famílies ajudaven amb alguna quantitat a son sosteniment, seguien més enllà en la seva actuació, i, aprofitant-se d'una tolerància que trobaven en les Direccions dels respectius Manicomis, amb els quals la Mancomunitat té contracta, passaven els malalts reclusos amb caràcter benèfic al concepte de pensionistes, lliurant al Manicomi quantitats per millora que de vegades arribaven a aconseguir que el malalt ocupés classe de primera entre els pensionistes.

Creu el Conseller proponent que la primera providència que cal pendre és desentendre's, de moment, d'atenuants i matisos que poguessin fer justificable, o al menys explicable, aquesta conducta. La Mancomunitat no ha de servir mai d'intermediari a aquesta anomalia, que un malalt reclus com a pobre aconsegueixi tracte de favor per mitjans inconfessables. La Mancomunitat ha de tenir garantia que el públic necessitat serà l'únic que acudirà al servei benèfic que presta. No pot exposar-se més temps a què els seus cabals, que reclamen el Servei de Dementats pobres, serveixin per millorar el tracte de persones que tenen suficient per ésser reclusos a compte particular. Cal, per l'adequada prestació dels serveis, fer desaparèixer aquest risc de ser enganyat,

que, per si sol, predisposa el Negociat corresponent a un tracte de desconfiança amb el públic.

Ara mateix, el Conseller informant pot presentar una llista de dementats reclusos amb caràcter benèfic, la situació dels quals en el Manicomi, aconseguida pels mèrits indirectes abans denunciats, és de pensionistes, i alguns de primera classe. No atenua el fet alarmant que les famílies d'aquests dementats, sinó totes alguna d'elles, auxilian la Mancomunitat amb quantitats determinades. Al contrari, aquestes famílies que paguen part a la Mancomunitat i part al Manicomi, no hi ha dubte que podrien aconseguir un total que permetria al dementat ésser reclus, sinó de primera, en tercera categoria.

Per començar la tasca moralitzadora, creu aquest Conseller que valdrà més un cop definit, concret, que no pas diluir l'actuació en una sèrie d'avertències, investigacions, consells, insinuacions i mitges tintes, l'eficàcia de les quals fóra ben discutible, i que, sobretot, no tindrien la força d'una exemplaritat.

No oblidem que no sols cal escarmentar el públic que s'ha avesat, amb l'excusa del Servei benèfic, a fer servir la Mancomunitat d'intermediari per a aconseguir un estreix de benestar pels seus malalts, més enllà del cridar latència dels organismes que es presten a servir que la Mancomunitat pot proporcionar-los, sinó que cal aquest interès particular en perjudici de la igualtat que cal que imperi en afers de Beneficència.

Es per això que un ordre general que siguin donats de baixa de la nòmina de la Mancomunitat de Catalunya tots aquells malalts que es troben en claudicació i abans per part de les respectives famílies, creu aquest Conseller que fóra cosa d'alta eficàcia i exemplaritat, a reserves, és clar, de prestar després atenció a aquells casos que la mereixin, admetent com a bo el penediment d'aquelles famílies la culpa de les quals no fos imperdonable.

Pendre, desenrotllant l'anterior raonament, i a proposta del mateix senyor Conseller, els següents acords: 1.º Donar de baixa de la nòmina de la Mancomunitat de Catalunya els dementats l'enumeració dels quals és feta a continuació:

Madalena Ollé i Aregall, natural i veïna de Molins de Rey, la reclusió de la qual fou sol·licitada pel seu germà Pere Ollé i Aregall, el qual auxilia la Mancomunitat amb la quantitat de 1 pta. diària.

Edelmira Pelip i Barranco, natural i veïna de Lleyda, la reclusió de la qual fou sol·licitada pel seu cosí Tomàs Cabello i Pérez, el qual no auxilia amb cap quantitat la Mancomunitat.

Maria Brujas i Puig, natural i veïna de Rubí, la reclusió de la qual fou sol·licitada per la seva mare que no auxilia amb cap quantitat la Mancomunitat.

Celestina Montané i Roca, natural de Pobleta de Bellvehí (Lleyda) i veïna de Poble de Segur, la reclusió de la qual fou sol·licitada pel seu fill Cèsar Montaner i Montané, el qual ajuda el sosteniment amb la quantitat de 1 pta. diària.

Teresa Altimiras i Sanz, natural de Barcelona i veïna de Manresa, la reclusió de la qual fou sol·licitada pel seu germà Joan Altimiras i Sanz, ajudant els seus cosins Francesc Sanz i Tomàs Llobet, amb la quantitat de 1'35 pta. diàries.

Rosa Alemany i Mas, natural de Sant Climent de Llobregat (Barcelona) i veïna de Viladecans, la reclusió de la qual fou sol·licitada per la seva mare Maria Mas i Gibert, la qual no ajuda amb res la Mancomunitat.

Lluïsa Gran i Llussà, natural i veïna de Barcelona, la reclusió de la qual fou sol·licitada pel seu espòs Josep Batlle, el qual ajuda al sosteniment de l'alienada amb la quantitat de 15 ptes. mensuals.

Bonaventura Rossich i Gaya, la reclusió de la qual fou sol·licitada pel seu espòs Josep Díaz i Sánchez, que no ajuda amb cap quantitat la Mancomunitat.

Antònia Clariana i Berengué, natural de Reus i veïna de Barcelona, la reclusió de la qual fou sol·licitada per la seva mare Anna Berengué i Mestres, no ajudant amb res a la Mancomunitat.

Màrius Garcia i Marià, natural de Barcelona i veí de Montcada, la reclusió del qual fou sol·licitada pel seu pare Eusebi Garcia i Sáenz, que no ajuda la Mancomunitat amb cap quantitat.

Ramon Mas i Almirall, veí de Viladecans, la reclusió del qual fou sol·licitada, l'any 1913, a la Diputació de Barcelona, per la seva esposa Elisabet Campdepadrós i Farrés, no constant en l'expedient que ajudi amb cap quantitat al sosteniment del malalt.

Joan Trias i Blanxart, natural i veí de Sabadell, la reclusió del qual fou sol·licitada per la seva esposa Esperança Serrabogañà, la qual ajuda al sosteniment de l'alienat amb la quantitat de 25 ptes. mensuals.

Antoni Castellà i Castells, natural i veí de Vilanova de Meyà (Lleyda), la reclusió del qual fou sol·licitada pel seu pare Pere Castellà i Llagunes, que ajuda la Mancomunitat amb la quantitat de 10 ptes. mensuals.

Lluís G. Colomer i Ballot, natural d'Argentona i veí de Barcelona, la reclusió del qual fou sol·licitada per la seva germana Mercè Colomer i Ballot, que no ajuda amb res al sosteniment de l'alienat.

Manuel Badia i Gatuelles, natural i veí de Barcelona, la reclusió del qual fou sol·licitada per la seva esposa Concepció Gabarró i Boix, que no ajuda amb res al sosteniment de l'alienat.

Josep Vagués i Sans, natural i veí de Barcelona, la reclusió del qual fou sol·licitada pel seu pare Josep Vagués i Vagués, que ajuda al sosteniment amb la quantitat de 1'25 ptes. diàries; havent-li pendent de resolució una petició d'aquest darrer demanant la condonació d'una quantitat que devia per estades endarrerides.

Mannel Raventós i Bernadà, natural i veí d'Hospitalet, la reclusió del qual fou sol·licitada pel seu pare Manuel Raventós i Trabal, que ajuda al sosteniment amb la quantitat de 30 ptes. mensuals.

2.ª L'acord de baixa de la nòmina de la Mancomunitat dels esmentats dementats, serà comunicat:

a) Als sol·licitants dels respectius expedients de reclusió, per mitjà de l'Alcalde, si resideixen fora de Barcelona, autoritat a la qual seran trameses dues comunicacions, una donant compte de l'acord del Consell, i l'altra, còpia de l'anterior, perquè sigui passada a la família del malalt i recollit rebut, el qual serà sol·licitat que torni a l'Oficina corresponent de la Mancomunitat perquè consti en l'expedient que correspongui.

b) A la Direcció del Manicomi d'homes i dones de Sant Boy de Llobregat.

c) Al senyor Inspector facultatiu del Servei de Dementats pobres.

d) A Intervenció, als oportuns efectes.

3.ª Aquests acords tindran efectivitat a partir del dia 1.ª de desembre pròxim.

— Vist el projecte i pressupost de modificació de la distribució interior de la Casa de Misericòrdia de Girona, presentats per l'Arquitecte de la Mancomunitat D. Joan Rubió i Bellver, i atesa la proposta del Conseller de Beneficència i Sanitat, aprovar el referit projecte i el corresponent pressupost, que es calcula que ascendeix a la quantitat de 26,289'01 ptes.

— Vist el corresponent projecte, presentat per l'Arquitecte interí de la Mancomunitat D. Joan Rubió i Bellver, i a proposta del Conseller de Beneficència i Sanitat, acordar aprovar l'al·ludit projecte de tres pavellons i annexes amb destinació a Escoles, emplaçats en els jardins de la Casa de Misericòrdia de Tarragona, junt amb el pressupost i el plec de condicions facultatives i econòmiques.

— Atès el dictamen del Cap de la Secció primera,

amb el vist i plan del Conseller de Beneficència i Sanitat, acceptar l'oferta formulada pel Consell de família de la presumpta dement Engràcia Noguer i Serra, reclusa a compte de la Mancomunitat, d'ingressar a la Caixa de la dita Corporació la quantitat de 826'65 ptes., per una sola vegada, en concepte d'auxili pel sosteniment de l'alienada, suma que pertany a la dement en concepte de llegítima paterna i materna, i donar per no devengats els endarreriments que han estat ocasionats pel mateix concepte d'auxili per la família de l'alienada; comunicant-se aquest acord, als oportuns efectes, al President del Consell de família de la dement, i a les Seccions de Caixa i Intervenció.

— Atès el dictamen del Cap del Negociat de Beneficència i Sanitat, amb la conformitat del Conseller del Servei, trametre als senyors Presidents de les Diputacions respectives els comptes de les estades causades en el Manicomi de Salt, durant el segon trimestre de l'any econòmic 1922-23, pels dementats naturals de les províncies d'Alacant, Almeria, Càdiç, Castelló, La Corunya, Jaén, Osca, Oviédo, Bizcaia, Palència, València, Valladolid, Saragossa, Madrid i Múrcia, que han estat remesos pel senyor Interventor dels Establiments de Beneficència de Girona; i interessar de les dites Diputacions l'abonament d'aquells comptes, encomanant-se a Intervenció que faci efectiu el cobrament.

(Sessió del dia 26 d'octubre de 1922.)

SESSIONS DE LES JUNTES DE GOVERN DELS ESTABLIMENTS DE BENEFICÈNCIA

Notícies i documents

LLEYDA

Sessió del dia 7 d'octubre de 1922. — Es va celebrar sota la presidència del Sr. D. Romà Sol i Mestre, President de la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència, amb assistència dels Srs. Vicens, Pinell i Solé.

Es prengué esment de què el Notari Sr. Bandrés havia remès al President l'import del llegat de D.ª Margarida Gil i Soldevila amb destinació a l'Hospital.

S'acordà admetre a la Casa de Maternitat a la nena Dolors Sabaté, de Juneda; i en la de Misericòrdia a Maria Carré, veïna de Mollerusa, i Enric Brualla, de Lleyda.

Concedir la pensió d'al·letament demanada pel veí d'Alfarràs, Jaume Bergé, pel seu fill Josep.

Concedir el dot reglamentari a l'exposita Escolàstica Torres, per haver-se casat.

Concedir, amb caràcter provisional, l'afillament de l'exposita n.ª 1082, als esposos D. Josep Castro i D.ª Martina Hernández, mitjançant la condició de què la dotin amb 250 ptes.

Concedir, definitivament, l'afillament de l'exposat Marian Concepció, n.ª 885, al veí de Lleyda, D. Amali Prim.

Aprovar les següents factures:

De Josep Torrent, per palla per a màrfeques, d'import 245'18 ptes.; del regent de la impremta, per petites despeses, d'import 82'65; d'Eleuteri Sanmartí, per enquadernacions, d'import 56; de Francesc Nadal, per rajoles, d'import 114; de Josep Pujol, també per rajoles, d'import 157'50; de Josep Florensa, per material i eines de treball, d'import 158; de Ramon Rovira, pel mateix concepte, d'import 22'80; de Joan Florensa i fills, també per material i eines de treball, d'import 7'50, i de Francesc Nadal, igualment pel mateix, d'import 33'00 ptes.

Aprovar els estats demostratius del moviment d'asilats i malalts, així com de l'esmerçat en concepte d'alimentació durant el mes d'agost d'enguany, del que resulta que s'ha obtingut un estalvi de 2,753'05 ptes.

Aprovar els següents pressupostos:

1.º Pressupost i plànol del projecte d'unes aules per a sords-muts i cecs de la Casa de Misericòrdia.

2.º Projecte i pressupost de pintura dels dormitoris i de l'església de la Maternitat, de 480'90 ptes.

3.º Pressupost d'obres de reparació en l'escola Montessori de la Maternitat, que puja 131 ptes.

Proposar al Consell Permanent de la Mancomunitat concedeixi una pensió d'orfenesa als fills del que fou vigilant-porter de l'Hospital D. Antoni Besa i Badia.

Aprovar les relacions de salaris de les dides, corresponents al segon trimestre d'enguany, que importen: les de Lleyda, 5,264'60 ptes.; les de Balaguer, 411'50; les de Cervera, 124'30; les de Solsona, 405, i les de Sort, 77.

Aprovar els comptes de queviures del mes de setembre d'enguany, que importen: els de la Casa de Misericòrdia, 10,117'96 ptes.; els de la Maternitat, 5,622'40, i els de l'Hospital, 3,858'20 ptes.

Anunciar un concurs per a proveir la plaça de Capellà de la Misericòrdia.

Concedir permís per a casar-se a l'exposít Eduard Joan de la Creu Barrull i Torres.

Sessió del dia 14 d'octubre de 1922. — Es va reunir la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència sota la presidència de D. Romà Sol i Mestre, assistint-hi els Srs. Jaques, Agelet, Vicens, Solé i Pinell.

Es resolgueren tots els assumptes que figuraven en l'ordre del dia, prenent-se els següents acords:

Concedir les pensions d'alletament demanades pel veí de Biosca Jaume Masanés i Prats, per atendre a la de la seva filla Anna Masanés i Vidal, i pel de Moncorbès, Josep Agulló i Vidal, per a un dels seus fills bessons.

Admetre a la Casa de Misericòrdia a Celestina Ponsoalla i Quero, de Lladorre; a Francesc Badia, de Ribera de Cardós, i a Francesc Pujol Grañó, de Bellpuig, i en la Casa de Maternitat al nen Ramon Pujol, veí de Bellpuig.

Aprovar les factures del fluid elèctric consumit en els asils, durant els mesos de juny a setembre d'enguany, que importa 950'31 ptes.

Aprovar una factura de Jaume Ribes, de 55 ptes., per material del taller mecànic de la Casa de Misericòrdia, i una altra de Jaume Rovira, de 3,531'15 ptes., per robes subministrades a la Casa de Maternitat.

Aprovar les relacions de dides que crien exposits, orfes i bessons dependents de la Fillola de Sort, que ascendeixen a 320 ptes.

Concedir permís a l'asllada Elvira Pascual i Tensa.

Sessió del dia 21 d'octubre de 1922. — Es va celebrar sota la presidència del Conseller de Beneficència i Sanitat Dr. Estadella, assistint-hi els Srs. Jaques, Pinell, Vicens i Solé, prenent-se els següents acords:

Aprovar el canvi de dida que cria la bessona Teresa Revés i Ballesté, de Sarroca de Lleyda.

Admetre als Asils a Manuel Paricio i Nasarre, i a Joan Moragues i Macià, de Lleyda, i als orfes Raimonda i Eduard Arbonés i Florensa, de Mayals.

Pendre esment de què ha començat a treballar el fuster Francesc Domènech i Oró en les obres d'acabament de la Sala de juntes, i de què el pare de la noia Núria Capmajó i Garreta, d'Arbell i Valestà, no pot contribuir amb la quantitat assenyalada al pagament d'estades de la seva filla en els Asils.

Admetre a l'Escola de sords-muts de la Casa de Misericòrdia al nen Josep Mas i Bruna, amb l'obligació, però, de contribuir amb 1 pta. diària al pagament d'estades.

Autoritzar la compra de cent raimes de paper per imprimir el *Butlletí Oficial* a 13'40 ptes. la raïma.

Adjudicar el concurs de robes d'hivern a D. Jaume Rovira, per la quantitat de 6,692'40 ptes.

Anunciar concurs per a vendre sis porcells que es crien a la Casa de Misericòrdia.

Aprovar la distribució de cabals per al mes de novembre, que ascendeix a la quantitat de 42,831'16 ptes.

Aprovar les següents factures:

De la casa Hartmann, de Barcelona, per fil per a cosir ferides, d'import 25'40 ptes.; de la casa Dalman i Oliveres, per medicaments per a l'Hospital, d'import 522'80; de la casa Rosell i Vilà, per material d'obres per a l'Escola Montessori, d'import 263'50, i de la Casa Sol i Benet, per material d'escriptori, d'import 23'35 ptes.

Proposar al Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya la jubilació del barber de la Casa de Misericòrdia Pere Balcells, i nomenar per a substituir-lo a Tomàs Gràcia i Fuentes.

Aprovar les bases que han de regular el concurs per a la provisió, en propietat, del càrrec de Capellà de la Casa de Misericòrdia.

Sessió del dia 28 d'octubre de 1922. — Es va celebrar sota la presidència del Conseller Dr. Estadella, assistint-hi els Srs. Jaques, Cúrria i Pinell.

Es resolgueren tots els assumptes de l'ordre del dia, prenent-se els següents acords:

Traspassar a la dida Trinitat Rami l'exposít Vicens Celestí i Vellfort perquè acabi de criar-lo.

Demandar al Servei Sanitari de la Mancomunitat cent cinquanta dosis de vacuna antitífica polivalent per a empeltar-la als acollits a la Casa de Maternitat.

Denegar la pensió d'alletament demanada pel veí de Vallbona de les Monges, Agustí Ayats, per no ésser pobre.

Autoritzar la compra de 400 m. de gassa hidròfila per a l'Hospital.

Admetre a la Casa de Misericòrdia a Maria Pujol i Matias, de Lleyda, pobra i impossibilitada pel treball, i a la Casa de Maternitat a un dels fills bessons del veí de Cervià, Sebastià Martí.

Pendre esment dels estats demostratius del moviment d'asilats i malalts, i de l'esmerçat durant el mes de setembre d'enguany en concepte d'alimentació.

Aprovar les relacions de queviures i materials que es consideren necessaris per les atencions dels Asils durant el mes de novembre, que ascendeixen a 11,124'67 ptes. les de la Casa de Misericòrdia, a 6,201'25 les de la Maternitat i a 4,242'82 les de l'Hospital.

Concedir la pensió d'alletament demanada pel veí d'Almacelles, Sebastià Vidal i Bonastre, per a un dels seus fills bessons.

Nomenar jai de la Misericòrdia a Isidre Jové i Domènech, amb caràcter interí.

Aprovar la relació de jornals devengats per l'oficial fuster Francesc Domènech i Oró, que importen 108 ptes.

Demandar permís per a la instal·lació dels motors elèctrics que han d'accionar els rentadors mecànics instal·lats en les Cases de Misericòrdia i Maternitat.

Per constar en acta el sentiment per la mort de la Germana S. Elisabet Domingo, i que assisteixi a l'enterrament una representació de la Junta.

TARRAGONA

Sessió del dia 10 d'octubre de 1922. — Fou celebrada sota la presidència de D. Pere Lloret, assistint-hi els Srs. Bonet i Gramunt.

Llegida pel Secretari Sr. Martí i Bofarull l'acta de la sessió anterior, la qual fou aprovada, es prengueren els següents acords:

Assabentar-se de la situació sanitària de la Casa, i tenir esment de què la tuberculosi ha pres caràcter greu entre uns nens asilats, i sobretot en una nena, ha decidit sol·licitar del Consell Permanent de la Mancomunitat una visita d'inspecció mèdica, per tal de cercar els mitjans per a isolar la terrible malaltia i evitar la seva propagació.

Donar-se per enterada del rendiment de l'horta i dels galliners de l'Establiment, que ascendeix a 18,963'58 pessetes.

Donar-se per assabentada de la comunicació del Consell de la Mancomunitat notificant haver-se obert un crèdit de 22,651'17 ptes. per a atencions generals pel mes d'octubre.

Així mateix, d'un ofici del mateix Consell, notificant haver-se concedit una nova pròrroga de tres mesos, a comptar des del 24 de setembre últim, del càrrec d'Administrador-secretari d'aquesta Casa de Beneficència, a favor de D. Bernabé Martí i Bofarull que l'exerceix interinament.

Aprovar els expedients que a continuació se citen, per venir conforme:

El de Salvador Just i Pastor, n.º 5,268, que demana el retorn del dipòsit del seu afillament; el de Ramon Juanpere i Antònia Anglès, de Borges del Camp, que demanen l'acolliment de dos fills bessons, nascuts el dia 1.º d'agost darrer; el promogut per Pau Suñé i Clariana, de Valls, de seixanta un anys, que demana ésser acollit al Departament de vells; el de la vídua Teresa Fortuny i Roig, de Pallaresos, que sol·licita l'acolliment de la seva filla Rosa Poy i Fortuny, de nou anys, i el de Magí Trillas i Joana Papiol, de Calafell, que demanen l'ingrés del seu fill Magí, de deu anys d'edat.

Accedir a retornar el dipòsit fet a favor de l'exposita Maria del Carme Llobet, de Tortosa, n.º 937, i donar una pensió de gràcia a favor de Modest Farnós, de Masdenverge, sol·licitada pels seus pares Modest Farnós i Trinitat Farnós, per haver tingut la muller un doble par.

Per no venir complert l'expedient de Joan Plana i Casimira Cariñó, de Reus, que demanen l'ingrés del seu fill Joan, de nou anys, acordar sol·licitar dades més precises sobre l'estat de salut del pare.

Assabentar-se d'haver estat donat d'alta Lluís Rovira i Solé, de Vilaseca, de dos anys d'edat, del Departament de desmamats; Angel Martí i Anglès, n.º 6,617, exposít, del d'al·letament, i Maria Vilà i Millà, de Vilaseca, d'un any i mig, del de desmamats.

Així mateix, assabentar-se de les baixes següents: La de Balbina Prunera i Cortès, d'onze mesos, vinguda a buscar pel seu pare, i la d'Antoni Bonastre i Cases i Maria Bonastre i Cases, que sortiren per voluntat expressa de la seva mare.

MEMÒRIA

SOBRE UN VIATGE D'ESTUDI A FRANÇA, BÈLGICA I ITÀLIA, QUE PRESENTA AL CONSELL PERMANENT DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA EL DR. D. SALVADOR VIVES, METGE-DIRECTOR DEL MANICOMI DE SALT, RELATIVA A L'ASSISTÈNCIA FAMILIAR DELS ALIENATS A AQUELLS PAÏSOS, I NOÏCIA SOBRE ALGUNES INSTITUCIONS I SERVEIS DE PSIQUIATRIA EN ELS MATEIXOS

(Acabament)

IV

Institucions i serveis de psiquiatria visitats

Establiments visitats a França. — Reformes que en el servei d'alienats del Departament del Sena proposa la Societat Mèdica dels Asils del Sena. — Establiments visitats a Bèlgica. — Establiments visitats a Itàlia.

En el curs de nostre viatge d'estudi a França, Bèlgica i Itàlia, a part d'assabentar-nos personalment de l'assistència familiar, hem visitat diversos establiments

d'alienats i algunes institucions científiques; hem seguit els serveis de mestres eminents de la psiquiatria i passat amb ells la visita, i, finalment, hem assistit en la Clínica de malalties mentals de la Facultat de Medicina de París a un curs monogràfic sobre «El simpàtic i les secrecions internes en els psicòpates».

En aquesta memòria no considerem escaient de descriure per menut l'organització i funcionament dels diversos establiments visitats.

Fóra aquest un treball que tal vegada podria tenir un cert interès, però ens sembla fer obra més útil i oportuna remarcant solament aquelles particularitats i aportant aquelles observacions que considerem dignes de tenir-se en compte en la reforma i progressiu desenvolupament de l'assistència pública dels alienats a Catalunya.

A París, o en les seves immediacions, hem visitat:

La Infirmerie du Dépôt, situada en una dependència del Palau de Justícia. És un servei de la Prefectura de policia de París, a càrrec del Dr. de Clerambault, auxiliat pel Metge-adjunt Dr. Porcher, on són conduïdes pels agents de l'autoritat governativa aquelles persones de les quals se sospita que tenen perturbades llurs facultats mentals i que han donat lloc a alteracions de l'ordre públic, que han estat sorpreses en la comissió d'un delicte o bé que han cridat la pública atenció per llur actitud a la vegada perillosa i extravagant. Els individus conduïts a la Infermeria resten aquí solament el temps necessari per fer un diagnòstic; el diagnòstic establert, els detinguts passen, o al pavelló d'admissió de l'Asil de Santa Anna, si es tracta d'alienats, o bé són remesos a l'autoritat corresponent si resulten ésser sans de ment. Inútil de ponderar la necessitat indeclinable que tenen totes les grans ciutats de posseir un servei semblant, amb el qual s'evita l'error judicial de confinar dintre els murs de la presó a molts psicòpates irresponsables que debuten com alienats amb una transgressió legal: paràlisis generals, alcohòlics, deliris tòxics, excitació maniaca, etc.

L'Asil-Clínica Santa Anna, en el qual hem visitat el servei d'homes del Metge-en-Cap Dr. Vallon; el servei de cirurgia i parts pels alienats del Departament del Sena, a càrrec del Dr. Maucclair, i el servei de l'admissió, a càrrec del Metge-en-Cap Dr. Briand. Aquest servei està instal·lat en un pavelló especial, dit pavelló Magnan, capaç per uns 150 malalts, homes i dones. Fa les funcions de clínica d'observació i lloc de tria pels alienats del Departament del Sena. Aquests ingressen gairebé en llur totalitat en el pavelló Magnan — unes 3,500 admissions a l'any — des del qual són distribuïts als diversos asils. És en aquest servei, especialment dispost per al tractament dels psicòpates aguts, on el gran psiquiatra Magnan instituí d'una manera sistemàtica el repòs al llit i el *no-restraint* per a l'esmentada categoria d'alienats.

L'Asil de Vaucluse, situat a Ferray-Vaucluse, a uns 40 quilòmetres de París: Colònia de nois anormals, a càrrec del Metge-en-Cap Dr. Blin; Secció de dones, a càrrec del Metge-en-Cap Dr. Dupain, i Secció d'homes, a càrrec del Metge-en-Cap Dr. Juoquellier.

A remarcar en aquest Mancomi els tallers de fusteria, forja, lampisteria, calçat, sasteria i confeccions, i una masia amb extensos conreus i tota classe d'animals domèstics. Els malalts que treballen en aquests serveis reben com a remuneració un suplement d'alimentació i 0'40 francs diaris.

L'Asil de Ville-Evrard: Secció de dones, a càrrec del Metge-en-Cap Dr. Truelle, i Secció d'homes, a càrrec del Metge-en-Cap Dr. Rogues de Fursac. En aquesta secció hom troba plantes i flors, àdhuc en els departaments dels malalts més agitats. Com l'Asil de Vaucluse, el de Ville-Evrard té diversos tallers i grans extensions de conreu. L'Asil de Ville-Evrard té anex un Manicomí

per pensionistes, dit Casa de Salut de Neuilly, capaç per uns 250 malalts, homes i dones, que administra el Departament del Sena.

L'Asil de Villejuif: En la Secció de dones, el servei del Metge-en-Cap Dr. Toulouse, i en la Secció d'homes, el servei del Metge-en-Cap Dr. Colin, especialment destinat a l'assistència d'alienats criminals i d'alienats molt perillosos i difícils per llurs reaccions violentes. El servei del Dr. Colin comprèn actualment 2 pavellons — n'hi ha altres dos de projectats — capaços cadascun per uns 30 malalts, construïts i amenitzats tenint en compte la naturalesa especial dels alienats que han d'hospitalitzar. És innecessari de ponderar la gran utilitat d'un servei com aquest que lliure als manicomis d'aquells malalts, afortunadament rars, que assistits en un servei ordinari són causa permanent de trastorn i d'indisciplina.

El Laboratori de Psicologia experimental, de l'Escola d'Alts Estudis, dirigit pel Dr. Toulouse i instal·lat en una dependència de l'Asil Villejuif.

L'Asil Maison Blanche: Secció de dones, servei del Metge-en-Cap Dr. Leroy i servei del Metge-en-Cap doctor Sérieux. El servei del Dr. Sérieux està distribuït en diversos pavellons de construcció recent, inspirada per aquest alienista eminent, un dels esperits més documentats sens dubte en tot ço referent a l'assistència dels alienats.

El Laboratori de Psicologia Fisiològica de la Sorbona, dirigit pel Dr. Pieron.

La Clínica de malalties mentals de la Facultat de Medicina de París, instal·lada en un pavelló de l'Asil Clínica Santa Anna, a càrrec del Professor numerari Dr. Dupré, del Professor agregat Dr. Laignel-Lavastine i del Metge-adjunt i Cap de Clínica Dr. Vinchon. En ella assistirem a un curs monogràfic que durant la primera quinzena de juliol s'hi donà pel Professor Dr. Laignel-Lavastine amb la col·laboració del Professor de la Sorbona Dr. Dumas i dels Caps de Clínica Drs. Logre, Vinchon, Heuyer, Boutet i Tinel, sobre «El simpàtic i les glàndules de secreció interna en els psicòpates», tema de crepitant actualitat en psiquiatria i en ple període d'investigació: sembla oferir-se, dins la indecisió dels termes en què es planteja encara, gràvid de noves perspectives per al tractament d'alguns síndromes neuropàtics i mentals.

El servei del Consultori extern aneja a la Clínica de malalties mentals, a càrrec del Dr. Laignel-Lavastine, on s'hi recluten malalts que ofereixen un interès didàctic especial i s'hi tracten ambulatoriament considerable nombre de psicòpates rudimentaris, evitant-los sovint l'ingrés a un manicomi.

El Laboratori de Psicologia patològica, instal·lat en una dependència de la Clínica de Psiquiatria, dirigit pel Professor de la Sorbona Dr. Dumas.

El Sanatori de la Malmaison, Casa de Salut per pensionistes, fundada i dirigida pels Drs. Bour i Antheaume, Director aquest darrer de la revista *L'Encephale*, orgue de la Societat de Psiquiatria de París. És, realment, el Sanatori de la Malmaison una institució model per al tractament dels psicòpates i neuropàtes.

A França, encara hem visitat l'Asil de Beauregard, Manicomi públic del Departament del Cher, situat a les immediacions de Bourges, capaç per uns 500 malalts, i dirigit i administrat pel Dr. Vernet, Metge-director.

Els asils esmentats de Santa Anna, Ville-Evrard, Vancluse, Villejuif i Maison Blanche, junt amb l'Asil de Moisselles, immediat a París, les Seccions d'alienats dels hospicis de Bicêtre i de la Salpêtrière, les Colònies familiars de Dun-sur-Auron i Ainay-le-Château i l'Asil agrícola de Chezal-Benoit (Departament del Cher) integren la totalitat del servei d'alienats a càrrec del Departament del Sena, que assisteix a un promig anual de 15.000 malalts. Els cinc primers asils són capaços cadascun per uns

1.200 malalts; en ells el cost de l'estada hi oscil·la entre 10'99 (Villejuif) i 11'63 francs (Santa Anna); a l'Asil de Moisselles l'estada costa solament 9'20 francs. Aquest Manicomi assisteix solament a uns 400 alienats i és administrat pel seu Metge-director; en canvi, els restants asils tenen separades les funcions mèdica i administrativa. Remarquem que en els asils del Sena es comprova també l'observació que fa el Prof. Tamburini en la seva obra sobre l'assistència dels alienats; l'assistència és més barata en els manicomis mitjans de 400 a 500 malalts que en els grans manicomis, i més barata en els establiments dirigits i administrats pel Metge-director que en els que tenen separades les funcions mèdica i administrativa.

L'organització dels serveis d'alienats del Departament del Sena no respon, malgrat les importants despeses que ocasiona, a les exigències actuals de la psiquiatria; els alienistes eminents que els dirigeixen no han vist escoltats els consells que reiteradament han donat i l'administració, sorda a les indicacions dels tècnics i esclava d'un criteri estrictament burocràtic, no ha sabut utilitzar ni fer donar el degut rendiment als elements de què disposava.

Desitjosa de posar remei a aquest estat de coses, la Societat Mèdica dels Asils del Sena posava en 1918 a la consideració del Consell General del Sena les bases de la reforma que s'hauria d'introduir en el servei d'alienats del Departament.

Deia llavors l'esmentada societat mèdica:

«La reforma essencial de l'hospitalització dels alienats en els Asils del Sena, ha de consistir en la separació de les diverses categories de malalts, els quals han d'ésser assistits en tres classes d'establiments diferents:

a) Psicosis simples agudes (confusió mental, estats delirants aguts, estats maniacs, psicosis intermitent, etc.), generalment curables i tributàries d'un hospital d'aguts, dotat — per tal de fer-hi tractaments mèdics intensius — de tots els mitjans d'examen, clínics i de laboratori;

b) Malalties mentals cròniques (intoxicacions cròniques, epilèpsia, paràlisi general, demències, etc.), ordinàriament condicionades per trastorns somàtics i que necessiten cuidados mèdics ininterromputs, seran assistides en hospitals mixtes;

c) Malalties i invalideses mentals (endarreriment psíquic, psicopaties constitucionals, deliris crònics, etc.), que no reclamen, fora dels episodis aguts, més que una direcció mèdica, i que permeten un règim de vida gairebé normal, bé que vigilada, seran assistides en els asils pròpiament dits o en les colònies.»

A més, aconsellava l'organització a Santa Anna d'un laboratori que serviria per tots els Asils del Sena, comprenent les seccions següents: Química biològica, Bacteriologia, Física biològica i Radiologia, Fisiologia, Psicologia, Anatomia patològica.

No farem aquí especial menció dels laboratoris de psicologia visitats perquè els mateixos estaven en ple període de reorganització. Els serveis que presten han d'ésser refosos i integrats, segons ens digué el Director del laboratori de la Sorbona, Dr. Pieron, dins l'Institut de Psicologia de la Universitat de París, de fundació imminent. En aquest Institut havien de donar-se, a partir de l'actual octubre, ensenyaments teòrics i pràctics de psicologia general, fisiològica, experimental, patològica i comparada, i en ell s'hi crearien també una Secció pedagògica, una Secció tècnica i d'aplicacions generals i una Secció d'orientació i selecció professionals.

A Bèlgica hem visitat els establiments següents:

En les immediacions de Brussel·les, el Sanatori Fort Jaco, dirigit durant molts anys per l'eminent psiquiatra Dr. Ley, Professor de la Universitat de Brussel·les. Quan nosaltres el visitàrem feia poc que n'ocupava la direcció el Dr. Laruelle. És una casa de salut pri-

vada per a uns 200 malalts, construïda segons sistema de pavellons independents, que té abolit l'ús de tot mitjà físic de contenció i en la qual s'aplica a certs psicòpates aguts la climatèria a l'aire lliure. Particularitat digna d'esment: a la Secció d'homes, els pensionistes són cuidats per infermeres laïques auxiliades per un nombre molt reduït de criats per a les feines més feixugues.

A Anvers, visitarem l'Asile-Dépôt, per alienats, anex al magnífic Hospital civil de Stuyvenberg, dirigit pel Dr. Scheltens. Aquest Asile-Dépôt és un petit manicomi destinat a l'observació, assistència i classificació de malalts mentals aguts. És capaç per a uns 50 malalts, distribuïts en dos pavellons, un per cada sexe. Els malalts poden restar-hi dos mesos, termini prerrogable, no obstant, si el Metge-director ho creu convenient.

És un establiment que fou construït en 1907 d'acord amb totes les exigències de la medicina mental, i que realment creiem que podria servir de model per tots aquells asils destinats a fins semblants. Esmement, malgrat que l'Asile-Dépôt sols assisteix malalts aguts, que són els alienats ordinàriament més difícils, en el pavelló d'homes el servei auxiliar està confiat a infermeres laïques.

A Itàlia hem visitat:

El Manicomi de Sant Llàtzer, immediat a Reggio-Emília, que assisteix els alienats pobres de les províncies de Reggio-Emília i Mòdena. Hospitalitzava quan el vàrem visitar uns 1.500 alienats de beneficència i 120 pensionistes. Més que un manicomi l'asil de Reggio és un veritable Institut de psiquiatria, dirigit i administrat actualment pel Prof. Dr. Guicciardi. En ell hi ha la redacció de la *Rivista Sperimentale di Freniatria*, certament una de les més importants de llengua italiana, i en ell han fet llur educació psiquiàtrica moltes de les figures eminentes de la medicina mental d'Itàlia: Morselli, Tamburini, Tanzi, Livi, Ferrari, Belmondo, Amaldi, Riva, etc.

Compta amb 11 metges i 267 infermers, tots ells laics; el cost de l'estada és actualment de 8 liras.

Aquest establiment, edificat en la seva part moderna segons el sistema de pavellons independents — a cada secció hi ha un pavelló especial per alienats tuberculosos —, té una Colònia familiar anexa, que ja hem descrit, i un Patronat per als alienats guarits; a primers d'octubre d'enguany s'havia de començar la construcció d'una infermeria-escola per 100 infants anormals d'ambdós sexes.

Mereixen especial menció els serveis tècnics del Manicomi de Sant Llàtzer: biblioteca científica, museu antropològic, laboratori de bacteriologia, laboratori de química, laboratori d'histologia, laboratori de microfotografia, laboratori de psicologia, laboratori de vivisecció, sala de terapèutica física (bany de llum, electroteràpia: d'anormalització, massatge elèctric, mecanoteràpia, gimnàstica, etc.).

L'Hospital provincial de Bolonya per malalts de la ment, a Imola, dirigit i administrat pel Prof. Dr. Ferrari. Aquest establiment, també, com el de Reggio, molt ben dotat de serveis tècnics; assistia quan nosaltres el visitarem 560 malalts, distribuïts en catorze pavellons, relligats entre ells amb galeries cobertes. Arreu, per les sales i espais lliures, i àdhuc en la secció de malalts agitats, plantes i flors; a certa distància de l'establiment un pavelló especial dit La Colònia, situat en mig del camp, i en el qual hi ha establert pels malalts que l'habituen el règim *d'open-door*. És remarcable en l'Hospital provincial de Bolonya el nombre considerable de malalts que treballen — més de la meitat — i la sàvia utilització que de l'ergoteràpia es fa en els diversos obradors i tallers que hi ha organitzats a voltes per ocupar sols a dos o tres alienats.

Per 560 malalts compta amb 7 metges i 136 infer-

mers, tots laics; hi està prescrit l'ús de mitjans físics de contenció.

A més d'una secció especial mèdico-pedagògica per infants anormals, l'Hospital provincial de Bolonya té anexa una Colònia familiar, ja descrita, i un patronat per als alienats guarits.

La Clínica Psiquiàtrica de Florència, dirigida pel Prof. Tanzi. És una institució remarcablement ben dotada amb destinació a l'ensenyament de la medicina mental. Té lloc per uns 60 malalts d'ambdós sexes, els quals sols poden restar en ella quinze dies, a menys d'oferir un interès didàctic especial. Anex a la Clínica, un Pavelló d'ensenyança amb sala de conferències, ricament utilitzat amb tot l'instrumental i laboratoris necessaris per a comprovacions i investigacions científiques. A la Clínica de Psiquiatria de Florència hi ha la redacció de la important publicació *Rivista di Patologia nervosa e mentale*.

Personal sanitari: per 60 malalts, 4 metges i 24 infermers, tots laics.

El Manicomi provincial de Florència, dirigit i administrat pel Dr. Amaldi. És un gran establiment manicomial que assisteix uns 1.350 malalts. El personal sanitari consta de 11 metges i 251 infermers; entre les infermeres, que són en nombre de 124, n'hi ha 14 de religioses. En aquest establiment i en la secció de dones de la Infermeria de Gheel són els únics serveis d'alienats on hem trobat personal religiós.

El Manicomi provincial de Florència té a cada secció, i a certa distància de l'establiment, un pavelló de malalts treballadors amb règim *d'open-door*, situat en ple camp. En aquest establiment, que de fa molts anys té establerta l'assistència a domicili homo-familiar, s'hi ha assajat darrerament l'assistència hetero-familiar.

El Dr. Amaldi es declara satisfet de la mateixa i es proposa estendre-la a major nombre de malalts.

Heu de regradar, ultra als metges alienistes i professors citats en el curs d'aquest capítol, als Drs. Brousseau i Abelly, Metges de Ville-Evrard; Petrusseille i Jourdain, Metges de la Maison-Blanche; Raygalet, Metge-adjunt dels Asils del Sena; Riva, Metge-primari de l'Institut Psiquiàtric de Reggio i Redactor en Cap de la *Rivista de Freniatria*; Milan i Pio, Metges de l'Hospital provincial de Bolonya; Prof. Zalla, Professor Buscaino i Dr. Coppola, de la Clínica Psiquiàtrica de Florència, i Prof. Catola, del Manicomi provincial, per les facilitats que amablement ens han donat en el compliment de la nostra missió.

V

Conclusió

Ensenyances resultat del viatge d'estudi: Consideracions generals sobre l'assistència familiar: Malalts que poden beneficiar-se: Aventatges i inconvenients de la mateixa. — Possibilitat de la implantació del règim familiar a Catalunya: Factors que la condicionen. — Podria actualment establir-se una Colònia familiar anexa al Manicomi de Salt? — La renovació del Manicomi de Salt: necessitat d'una reforma essencial en el seu règim intern. — La profilaxi mental a Catalunya.

En capítols anteriors d'aquesta memòria hem descrit detalladament el règim i organització de les Colònies familiars a Bèlgica, França i Itàlia, aportant deliberadament, malgrat llur aridesa, un nombre considerable de dades estadístiques per creure que elles, més que tots els comentaris nostres, forçosament segellats amb un coeficient d'apreciació personal, demostraven gràficament l'eficàcia d'aquelles institucions i il·lustraven amb la indispensable objectivitat que l'assistència familiar era ja, no un assaig viable i esperançador, sinó un mètode de tractament definitivament consolidat que cada dia beneficiava a un major nombre d'alienats.

Amb tot, abans d'examinar la possibilitat d'adoptar el règim familiar a Catalunya, considerem oportú d'esmentar amb breu brevetat els aventatges i inconvenients d'aquest mode d'assistència, «que representa en les seves diverses formes — segons Tamburini — el progrés més culminant en l'assistència dels alienats i ofereix els majors aventatges curatius morals i materials», i que proporciona al malalt, com diu Griesinger, «ço que el manicomí més sà i més ben dotat no podrà oferir-li mai: l'assistència entre les persones normals, el retorn d'un ambient artificial i monòton a l'ambient social natural, dins el benestar de la vida de família».

L'assistència familiar és aplicable a dues categories de malalts mentals: als crònics pacífics i als aguts convalescents.

Quant als alienats crònics, la Colònia familiar els sotreu de l'ambient gris, uniforme, passiu i sense estímuls del manicomí, causant d'aquelles formes aberrants d'accentuada demència que els alienistes escocesos denominen «dementia asylum» i del contacte permanent, molest i desagradable, amb els malalts deixats i excitats. En molts alienats crònics la reclusió manicomial no fa més que estendre les ruïnes que en l'esperit del malalt ha deixat el procés psicopàtic en son període d'agudes, car en biologia la manca de funció atrofia l'òrgue. Així hom pot veure com va liquidant-se el patrimoni mental residual fins a desaparèixer del tot en mig de la severa dieta d'estímuls i impressions adequades que imposa la vida automàtica de l'asil. Bé és veritat, però, que en certs establiments manicomials de nostre país la trista devallada de l'alienat al darrer grau d'obtúsitat mental i d'anestèsia psíquica representa per ell un favorable i en certa manera sortós procés d'adaptació, mercès al qual pervindrà a la insensibilitat necessària per suportar infinites molèsties, altrament intolerables.

Tots aquests greus inconvenients se salven amb l'assistència familiar. En ella el malalt frueix d'una certa llibertat del tot favorable al desvetllament de la individualitat pròpia, té un marge d'iniciatives personals i de responsabilitat, i esdevé part integrant d'una família que es pendrà interès per ell i de la qual rebrà confortadors exemples; circumstàncies totes que mantindran vives les reserves psíquiques que li quedaven, que àdhuc potser tornaran l'agilitat a algun ressort moral anquilosat i que li permetran en definitiva de fruit de la il·lusió, tan cara als humans, de moure's lliurement, dins una esfera de discreta i ordenada activitat.

Quant als alienats convescents, un cert nombre d'ells podrien també ser assistits amb aventatge en règim familiar. En el curs de determinades psicopaties agudes hom pot observar una fase d'atur, un moment neutre, en el qual la malaltia resta estacionària: en l'ànim del metge s'hi fa la convicció que l'alienat bo i essent encare curable no pot ja guanyar res més amb l'isolament i l'assistència manicomials. Així, durant la convalescència de la depressió melancòlica, de l'agitació maniaca, de la confusió mental secundària, dels deliris tòxics, no és massa infreqüent de veure que es presenta un període en què el malalt no evoluciona ni cap a la curació ni cap a la cronicitat. «Guardar aquests malalts al manicomí — diu el Dr. Rodier — és exposar-se massa sovint a comprometre llur definitiva curació, car hom comprèn fàcilment que així que la convalescència cessa d'avançar la vida de l'asil i el contacte dels altres alienats no són pas les coses més adequades per restablir un equilibri mental encara inestable i primparat. En aquests casos, sempre que per circumstàncies diverses el malalt no pot ser retirat del manicomí per la pròpia família, o bé que podent-ho no convé confiar-li, l'assistència hetero-familiar ofereix a l'alienat el doble benefici d'allunyar-lo del medi on va caure malalt i de sustreure'l a la vida depriment i anul·ladora de l'asil. «Per obtenir

el millorament de l'estat mental d'un alienat — diu Moreau de Tours, referint-se a un aspecte de la terapèutica moral — precisa en tot el possible posar el malalt en relació amb individus que li sien útils per llur salut mental i bons consells. Precisa no deixar-li veure més que bons exemples, no deixar-li sentir més que paraules assenyades, rodejar-lo, si això es pot dir, d'una atmosfera de seny i enteniment dins la qual la follia no s'hi trovarà bé, preparant d'aquesta manera el camí al tractament.»

No cal esforçar-se en demostrar que la Colònia realitza més bé que el manicomí aquest desideratium en aquells psicopates aguts susceptibles del règim familiar. Aquest, a més, és arma millor per resistir l'empenta de les primeres inevitables dificultats de la vida lliure.

Ultra tots aquests aventatges per l'alienat, l'assistència familiar representa també una economia per les corporacions que l'han instituïda, puix que el cost de l'estada a la Colònia és inferior al cost de l'estada a l'asil. Mes aquest aventatge ja no tindrà aplicació en nostre país: és segur que a casa nostra si l'assistència familiar s'instituï amb les degudes garanties, el cost de l'estada seria més alt en ella que en els manicomis, tan precàries són les condicions en què es dona actualment l'assistència en aquests establiments.

Davant d'una sèrie d'aventatges tan essencials com els esmentats, perden gairebé tota llur valor les objeccions, crítiques i acusacions que s'han fet contra l'assistència familiar. Veiem, no obstant, quines són.

La primera acusació que es fa al sistema és el perill d'accidents (ferides, suïcidis, evasions, etc.) que poden tenir lloc. Les estadístiques de Gheel, de Dum i d'Ainsy que hem citat proven que aquests accidents són ben rars i àdhuc en proporció menor que en els manicomis; les evasions mateixes són raríssimes i en menor proporció que en els asils tancats. I això es comprèn si hom pensa que, d'una part, l'ús de la llibertat lleva a l'alienat la continuada suggestió de fugir que sent en veure's tancat entre les quatre parets del manicomí, i, d'altra part, que la vigilància que exerceixen els custodis i personal de la Colònia no és menys assídua que la de l'asil.

Altre perill que s'addueix és la possibilitat de relacions sexuals entre els malalts, i com a conseqüència embarassos intempestius. Ultra que els fets d'aquesta classe tampoc són evitats en absolut dins els manicomis, s'ha de tenir en compte que aquest perill s'allunya no posant mai en una mateixa casa malalts de diferents sexes i encarregant als custodis una especial vigilància quan es tracta de dones joves i vistoses. Els rars casos d'embaràs constatats a Gheel i a Escòcia semblen haver estat consecutius a abusos que homes normals han comès amb alienades, gairebé sempre idiotes o imbecils, com acostuma a esdevenir-se en els afers d'aquesta mena quan s'escauen fora dels llocs on hi ha una colònia d'alienats.

No té fonament l'acusació d'ésser acollits a la Colònia malalts perillosos per les altres persones, perquè els alienats d'aquesta classe ja són exclusos del règim familiar, i si entre els que són col·locats en famílies algun presenta símptomes que el fan perillós, és traslladat de seguida a la Infermeria, d'on, si no s'aquieta aviat, passa al manicomí del qual procedeix.

Tampoc té valor l'objecció que es fa al sistema familiar, de representar un perill de contagi mental per les persones sanes de la Colònia. Ultra que és cosa provadíssima que el contagi mental sols té lloc entre persones eminentment predisposades, l'experiència demostra que la població sana de Gheel no ofereix pas una proporció d'alienats superior a la que es comprova en la població d'altres contrades de Bèlgica.

Com diu molt justament el Dr. Rodier, Metge-director de la Colònia de Dum, els inconvenients que s'alleguen no són cosa consubstancial amb el sistema; hom

trionfa d'ells amb una acurada vigilància i una sàvia organització de la Colònia. No gens menys, dits inconvenients signifiquen que una Colònia familiar d'alienats no és una institució de caràcter jubilar que pugui deixar-se abandonada a ella mateixa perquè ja marxa sola, sinó que és un organisme viu, de fina sensibilitat, gràvid d'exigències i d'assiduïtats.

Per molt de temps la Colònia de Gheel fou l'única institució familiar d'alienats que existia al món. Hom l'havia tingut per inimitable; atenent, d'una part, a què havia nascut amb especialíssim caràcter religiós i, d'altra part, a què se la considerava com un producte lent i successiu de l'experiència feta a través de segles, com un resultat obtingut principalment amb la col·laboració del factor temps. A més, semblaven justificar aquesta opinió els fracassos que solien acompanyar els assaigs del mètode de Gheel que s'emprenien en altres països; fracassos ocasionats gairebé sempre per plantejar-se la reforma d'una manera indeguda.

Mes la creació dins l'Estat belga mateix de la Colònia de Liernux, en 1874, instituïda per la província de Lieja a benefici dels alienats de la Bèlgica valona, i la posterior adopció i consolidació de l'assistència familiar a França, a Itàlia i en els altres països que hem citat en el començament d'aquest treball, demostraren que la Colònia familiar d'alienats, sia autònoma, sia anexas a un manicomí, és una institució mèdico-social que pot arrelar i fructificar arreu independentment del factor tradició per tant de temps considerat com essencial.

Per la nostra part, en la visita i estudi minuciosos i detallats que hem fet de les Colònies familiars franceses i italianes, hem pogut personalment comprovar que en elles els malalts hi fruïen d'un benestar semblant al dels alienats assistits a Gheel, de fets tal que l'adopció del règim familiar s'era aconseguida sense dany per a l'alienat, la primera cosa que hom ha de tenir en compte sempre que d'assistència es tracta. Tal vegada en les Colònies familiars franceses i italianes s'hi feia més obirable que a Gheel l'esforç exigit al personal de la institució per a obtenir d'aquesta el degut rendiment, car en elles s'havia hagut de lluitar, sobretot en llur començament, amb la general prevenció que inspiren els alienats i amb l'actitud d'hostilitat de l'estament acomodats contra la Colònia, actitud que es tradueix pràcticament en una exageració malevolosa dels més lleus incidents a què els malalts poguessin donar lloc. Semblants inconvenients no existirien a Gheel, on sembla que tota la població es considera orgullosa de la seva singularitat d'hospitalitzar alienats des de temps immemorial i essent solidària moralment de l'obra de la Colònia, de la qual formen part com a custodis bon nombre de famílies acomodades.

Encara que sia d'esperar, com diu el Dr. Améline, Metge-director de la Colònia d'Ainay-le-Château, que dintre una o dues generacions, acostumats que estaran els habitants de les poblacions que estatgen malalts a veure alienats des de petits i àdhuc a ésser per ells cuidats, tota prevenció s'esvairia, això obliga, no obstant, com s'ha fet a Dun i Ainay, a procedir, sobretot en el començament, a una selecció molt rigorosa dels alienats i a una vigilància mèdica particularment assídua, a fi de compensar la manca de col·laboració dels habitants i de desarmar l'hostilitat dels elements descontentats.

Si arreu, doncs, s'ha pogut implantar l'assistència familiar, hem d'admetre la possibilitat d'instituir-la a Catalunya, on per part de la població no ens trobaríem pas segurament amb majors resistències i obstacles que els registrats en altres indrets i la superació dels quals és sols afer de tacte i de voluntat.

Caldrà de bon principi mostrar-se extremadament exigent en la selecció dels malalts, posant només en règim familiar aquells alienats que per llur edat i forma

mental no evolutiva oferissin una seguretat gairebé absoluta que no havien de donar lloc a incidents de cap classe. Dintre aquesta categoria de malalts, podria escollir-se encara amb preferència aquells als quals la psicosis mateixa que sofreixen dona un exterior de reserva continguda i digna o bé un aire d'afabilitat i gentilesa, sempre colpidors per als profans de la psiquiatria.

Més endavant hom podria indicar ja per al règim familiar a tots els alienats que poguessin beneficiar-se, independentment de les circumstàncies d'edat i forma mental, car com diu molt justament el Dr. Truelle, antic Director de la Colònia de Dun, «el criteri d'aptitud per a la vida familiar no ha pas de basar-se en consideracions d'edat ni de varietat psicopatològica, sinó en el grau de sociabilitat dels pensionistes considerats individualment».

Procedint així, amb sàvia prudència, no ens sembla duptós de poder establir a Catalunya una Colònia familiar autònoma de 250 a 300 alienats, nombre en què hem de trobar-se aproximadament els alienats a càrrec de la Mancomunitat que són susceptibles del règim familiar. Es considera que són aptes per a la vida familiar del 10 al 15 per 100 dels alienats hospitalitzats, i la Mancomunitat assisteix actualment en els diversos manicomis uns 2.000 alienats.

Ara bé; superat el que podríem dir-ne factor social de l'assistència familiar, vençudes les resistències i desarmats els interessos creats que poguessin oposar-se a la seva implantació, resta encara el problema tècnic que el règim familiar planteja, car no hem d'oblidar que la Colònia d'alienats és una institució mèdico-social. Com hem vist en descriure l'organització de les Colònies visitades, el malalt, un cop col·locat en la família que se li designa, no és abandonat ni molt menys, sinó constantment vigilat per metges alienistes i inspectors. I això per un doble motiu: d'una part, el malalt podria ser explotat pel custodi, negligit o bé objecte de mals tractes, i d'altra part, bé que el malalt en passar a la colònia és ja generalment un alienat crònic, hom ha de tenir en compte que en medicina mental cronicitat no vol dir estabilitat, puix que en l'alienat més tranquil i més pacífic pot sobrevenir un estat d'excitació o un període delirant molt difícils de preveure quan el malalt sorti del manicomí.

Si a aquestes consideracions s'hi afegeix que pel fet de trobar-se dins el règim de llibertat de la Colònia el malalt veu canviades totalment les condicions de la vida que portava des d'algun temps en l'asil tancat i en conseqüència augmentat el risc de presentar episodis psicopàtics aguds, es comprèn la raó que assisteix al Dr. Truelle quan afirma que d'alienat delirant crònic arribat a una situació d'estabilitat en la que ell es manté sempre idèntic a si mateix, no existeix més que a l'asil; afirmació que il·lustren les reintegracions al Manicomí, les admissións a la Infermeria i els canvis de plaçament que hom pot veure en les estadístiques de Gheel, de Dun, i d'Ainay. No podem oblidar mai, doncs, que essent l'assistència de l'alienat a la Colònia de vida lliure, però sotmesa a vigilància mèdica, segons la fórmula del doctor Lwoff, el règim familiar exigeix un control i una inspecció freqüents i severíssims, portats a cap per personal mèdic i auxiliar especialitzats. La preparació d'aquest personal seria el segon factor que asseguraria la possibilitat d'instituir a Catalunya una colònia autònoma d'alienats, quan la Mancomunitat hospitalitzés aquells en establiments propis.

La colònia seria difícilment viable si ella i els manicomis d'on procedeixin els seus malalts i on retornen si no són aptes per a la vida de família no estessin en mans de la mateixa corporació, carasil tancat i colònia familiar són institucions complementàries.

Si l'assaig d'una colònia familiar autònoma sembla prematur, podria actualment instituir-se una colònia

anexa al Manicomi de Salt? De comptar aquest establiment amb el personal mèdic i auxiliar suficient i de tenir els seus serveis degudament organitzats nosaltres contestaríem afirmativament, car llavors tindríem reunits tots els elements que farien possible la seva acceptació per part del públic i que n'assegurarien l'èxit.

Si el Manicomi de Salt pogués prestar amb la perfecció desitjable els serveis a què està destinat no hi ha dubte que es crearia entorn d'ella, que nosaltres hem sentit entorn del Manicomi de Reggio-Emilia i de l'Hospital provincial de Bolonya, una atmosfera de simpatia que faria més planera i més fàcil la tasca de demanar a les poblacions veïnes que vulguessin col·laborar a la seva obra, mitjançant l'assistència familiar d'alguns dels nostres malalts. Som optimistes sobre aquest particular i no creiem massa difícil el triomfar de les aprensions de la gent, perquè nosaltres amb els quatre anys que portem d'estar al front del Manicomi de Salt hem pogut presenciar com començaven a clivellar-se l'ombrívola hostilitat i l'esquerpa desconfiança que planaven damunt d'ell mercès a les modestes reformes que ha estat possible d'introduir-hi des de la seva incorporació a la Mancomunitat.

Mes, solidaris com són en l'assistència familiar el factor mèdic i el factor social que la fan possible, i essent en la Colònia anexa a un manicomi representat el factor mèdic pel manicomi mateix, el qual a la vegada determina i condiona el factor social, considerem condemnat a un fracàs segur tot assaig que es fes de règim familiar entorn del Manicomi de Salt abans que aquest sia essencialment reformat i reorganitzat.

El dia que l'obra indispensable de renovació del Manicomi de Salt estigui realitzada, llavors podrà adoptar-se a Catalunya l'assistència familiar, marxant així d'acord amb els desideratums formulats en els congressos de psiquiatria i particularment amb una de les conclusions aprovades en el Congrés internacional de l'assistència dels alienats, celebrat a Anvers en 1902, la qual diu: «Per una part a bastament considerable d'alienats, la colònia familiar representa la forma d'assistència més natural, més lliure, millor i menys costosa, i ella constitueix també per un gran nombre d'alienats un factor terapèutic important.»

La visita d'un nombre considerable de manicomis estrangers ens ha confirmat la justesa de ço exposat sobre el Manicomi de Salt en el nostre primer report, quan afirmàvem que era un establiment que no tenia adob per haver estat planejat i construït al marge dels principis més elementals de la medicina dels alienats i quan, després de registrar amb objectiva cruessa les seves deficiències, en demanàvem la total reforma. Les observacions fetes en nostre viatge d'estudi ens han confirmat, també, que l'alta i complexa finalitat que senyalàvem a nostre manicomi, d'institut de tractament i assistència d'alienats i de centre d'investigació científica i d'educació social, era una finalitat que no queia enfora de les naturals possibilitats, per quant l'hem trobada plenament realitzada en establiments similars, en el Manicomi provincial de Bolonya, per exemple.

Quant a l'orientació general i a les línies directrius en què hauria d'inspirar-se la reforma del Manicomi de Salt, no sabríem fer en aquesta memòria altra cosa que referir-nos a ço que en diverses ocasions hem exposat ja sobre aquest particular en anteriors informes.

En un extrem, però, ens cal ara insistir, sols incidentalment senyalat en nostre primer report. Ens referim al règim intern del Manicomi de Salt. Negligirem llavors de parlar d'ell amb deteniment, perquè personalment hem considerat sempre molt dubtosa l'eficàcia de les disposicions reglamentàries en establiments de la naturalesa del que dirigim, car essencialment l'obra d'un manicomi no és ço que el reglament disposa que sia, sinó

ço que la fa el personal mèdic dins les possibilitats que el pressupost li ofereix de desenrotllar la seva acció. Però ens trobem en el Manicomi de Salt, que si bé el Reglament dictat per la Diputació de Girona en crear-lo prescriu molt justament que el Metge-director té l'alta responsabilitat dels seus serveis i és el Cap de l'Establiment, pràcticament succeeix que l'autoritat del manicomi està repartida entre el Director i l'Administrador, però de faiso tal, que el Metge no sols no pot intervenir en la marxa econòmica de l'Establiment, sinó que àdhuc desconeix les possibilitats que ofereix el pressupost en el curs de son desenrotllament per satisfer necessitats referents al tractament dels malalts i que, en canvi, l'administrador intervé i té jurisdicció sobre afers estrictament i exclusivament mèdics.

La realitat ens ha demostrat que no era suficient, com ho feiem en el nostre primer report, de demanar la col·laboració dels serveis administratius a l'obra nostra, car això oferia en certes circumstàncies un marge d'interpretació que podia comprometre la bona marxa de l'establiment i sembrar en ell ferment d'indisciplina.

En conseqüència, seria necessari modificar el Reglament del Manicomi de Salt en el sentit d'anul·lar l'actual règim dual i de reestablir la unitat de direcció, posant tota l'autoritat de l'establiment en mans del Metge-director, el qual ha de poder comptar moral i disciplinàriament amb l'administració com una branca importantíssima dels serveis del Manicomi. Unicament així el Metge-director tindrà les facultats que corresponen a les responsabilitats que se li exigeixin i podrà desenrotllar sense trabes les seves iniciatives.

Voldríem que es tingués en compte que en sol·licitar aquesta reforma no fem més que demanar per al Manicomi de Salt el mateix règim que sobre aquest particular tenen tots els manicomis públics* d'Anglaterra, Alemanya, Àustria, Bèlgica, Holanda, Rússia, Itàlia, Suïssa, la majoria dels de França i àdhuc les Colònies familiars de Gheel, Dun-sur-Auron i Ainay-le-Château, malgrat llur caràcter mixte d'institucions mèdico-socials.

No seria tal vegada oportú d'aportar aquí textos i més textos de reglaments de manicomis d'aquells països per il·lustrar les nostres afirmacions; no volem, però, deixar de reproduir l'article referent a les atribucions dels directors de manicomis que conté el Reglament sobre manicomis i sobre els alienats, dictat pel Govern d'Itàlia en 16 d'agost de 1909, per tal de garantir la bona assistència dels alienats, tant en els establiments públics com en els particulars. Diu l'esmentat Reglament en son article 28:

«Als directors dels manicomis públics i privats, per a l'exercici de la plena autoritat sobre el servei intern facultatiu i de l'alta vigilància sobre l'economia per tot el que es refereix al tractament dels malalts, així com també per l'exercici dels poders disciplinaris sobre el personal empleat, correspon:

a) Proveir a l'admissió i a la sortida dels malalts, segons les normes establertes per la llei i pel present reglament;

b) Disposar tot el referent a la cura física i moral dels albergats i regular llurs relacions amb la família i els estranys;

c) Organitzar tots els serveis de l'establiment, provocant oportunament els acords de l'Administració (es refereix a la corporació pública o particular que sosté el manicomi), de manera que corresponguin als propòsits d'aquesta i sobretot al benestar dels malalts, a la higiene, a la seguretat, al decor de l'Institut, de conformitat amb els progressos de la ciència i de la tècnica manicomial;

* Vegeu Dr. Socioux: *L'Assistance des aliènes en France, en Allemagne, en Italie, et en Suisse*, Paris 1903, pàg. 755.

d) Distribuir i regular les funcions dels metges i del personal de vigilància i dels infermers, de manera que cadascun tingui la responsabilitat efectiva del respectiu servei;

e) Vigilar que tot el personal de l'establiment, en cada branca del servei, compleixi els propis deures i exercir els poders disciplinaris confiats pels respectius reglaments.

f) Denunciar a les autoritats competents qualsevol fet ocorregut o acte realitzat per persones adscrites a l'establiment, que caigui sota la sanció del Codi penal o d'altres lleis vigents;

g) Vigilar tot el que fa referència al servei econòmic intern.

Finalment, abans d'acabar aquesta memòria, sia's permès d'exposar, dins la reserva a què ens obliga la nostra qualitat de funcionaris, unes breus consideracions sobre el problema de l'alienació mental a Catalunya.

No afudirem aquí a ço que fa referència al tractament i hospitalització dels alienats perquè la Mancomunitat, pròvida i sensible a les necessitats públiques, en incorporar-se poc després de la seva constitució el servei de dementes ja volgué tot seguit assabentar-se de les condicions en què es prestava dit servei i de l'organització que havia de donar-se-li. Confiada la missió al Dr. Martí i Julià, aquest gran patriota i eminent alienista, presentava en 1914 al Consell Permanent tot un pla orgànic de l'assistència pública dels alienats a Catalunya, que estava essencialment d'acord amb les exigències actuals de la psiquiatria i amb els progressos de la tècnica manicomial i que a la vegada era inspirat en el lucidíssim esperit de totalitat i de complexitat amb què enfocava totes les qüestions tècniques el Dr. Martí.

Iniciada la realització d'aquest pla amb la construcció ja projectada de la Clínica d'Observació i Hospital Mental de Santa Coloma de Gramanet, en estat d'imminència la reforma del Manicomi de Salt i expressat pel Consell Permanent en *L'obra a fer* son propòsit d'assolir el desideratium d'hospitalitzar en establiments propis tots els alienats de beneficència, no seria oportú d'insistir en aquest aspecte del problema, la solució del qual marxa ja per un camí de trajectòria coneguda. Vivament impressionats per l'exemple d'altres països, no ens sabríem estar, però, de demanar que s'intensifiqués l'acció en aquest sentit a fi de remeiar la precària situació actual, d'una manera semblant al que hem pogut observar que s'havia fet a Itàlia del nord, on en pocs anys s'han posat els serveis de psiquiatria en un estat de perfecció envejable, donant així una alta prova de civilització afinada i desinteressada.

Mes, en les afeccions mentals, com en un altre ordre qualsevol de malalties, es fa obra manca i parcial si hom es capté sols de llur tractament i assistència: al costat d'aquest problema hi ha el de llur prevenció i profilaxi.

La follia no és sense una tradició que unes vegades s'extén sols a l'individu que la sofreix i que altres vegades abarca també el seu llinatge. Ella té antecedents biològics, somàtics i psíquics, que la condicionen i l'expliquen, llevant-li el caràcter fatídic i misteriós amb què la imaginació popular es complau, adés en poetitzar-la, adés en estigmatitzar-la.

Deixant a part el factor predisposició que no és pas exclusiu de les malalties mentals, sinó que és comú a la patologia tota, hom pot dir esquemàticament respecte de l'etiologia de les psicopaties, que unes són netament hereditàries, altres tenen llur origen remot en la primera infància, en la llar o en l'escola, en el treball professional o en les diverses condicions de l'activitat general, i, finalment, altres són essencialment produïdes per causes infeccioses, tòxiques o psíquiques.

Amb sols aquesta sumària indicació de les causes de les psicopaties es comprèn la complexitat que ofereix la

lluita profilàctica contra les malalties mentals, atès el gran nombre de factors tècnics i socials que han de cooperar-hi.

Una de les premisses indispensables per emprendre-la seria, per exemple, l'investigar amb quina intensitat i freqüència actuen determinades causes damunt els alienats assistits en els diversos manicomis de Catalunya, a semblança del que nosaltres hem fet per l'alcoholisme en el manicomi de Salt.*

Fixades les línies directrius a seguir en les investigacions i recollides les dades més essencials, caldria llavors per a fer fructificar l'obra profilàctica i terapèutica mobilitzar un considerable nombre d'elements socials i tècnics: serveis d'estadística, ensenyança de la psiquiatria, dispensaris on tractar els trastorns mentals rudimentaris i despistar els individus intensament predisposats a fi d'indicar-los el règim oportú, cursos especials i conferències de vulgarització de les nocions indispensables, patronats per als alienats curats, escola d'infermers de manicomi, etc.

La missió podria ser confiada a un servei encarregat d'estudiar des del punt de vista tècnic totes les qüestions relatives a la higiene mental i a la psiquiatria. Dintre aquesta esfera d'acció, el servei indicat puntualitzaria els mètodes a seguir, coordinaria els esforços, suscitaria i encoratjaria les iniciatives, proposaria l'obra immediata a realitzar, propagaria les nocions i els consells útils, en síntesi, buscaria i concretaria els mitjans mèdics i socials més eficaços per organitzar la profilaxi i el tractament dels trastorns mentals.

Aquest camí ja empré en molts països, particularment als Estats Units fa una dotzena d'anys i darrerament a França, permetria de donar a la psiquiatria tot el rendiment desitjable, car ella, com diu el Dr. Benon, si vol créixer, irradiar i fructificar ha de sortir dels manicomis on ha estat fins ara segregada.

ASSISTÈNCIA PÚBLICA DELS ALIENATS A CATALUNYA

ESQUEMA DE LA SEVA ORGANITZACIÓ I INDICACIÓ DELS ESTABLIMENTS QUE SÓN NECESSARIS

I

Antecedents legals de la qüestió

(Hi ha una memòria sobre aquest punt del doctor Martí i Julià, redactada per encàrrec del C. P. a darrers de 1914, memòria que no esmento, perquè crec que no ha tingut mai estat dins les deliberacions del Consell, almenys d'una manera oficial.)

Entre els acords que prengué l'Assemblea de la M. de C. en maig de 1914, referents a la incorporació i organització del Servei de Dementes, hi figura el següent (vegeu *L'Obra realitzada*, p. 251):

«IV. El tractament i guarda dels dementes es farà en els establiments següents:

- Dels aguts, en la Clínica de Psiquiatria o Asil d'Observació.
- Dels que siguin capaços de treballar a la Colònia agrícola que s'acorda organitzar.
- Dels que presentin formes senils de demència, en un o més pavellons que poden radicar en la Colònia agrícola o en el Manicomi general.
- Dels deficientes que siguin educables, en una

* *L'alcoholisme a la província de Girona, 1919. — Psicopaties i alcoholisme a les comarques Gironines, Tercer Congrés de Metges de Llengua Catalana, 1919.*

secció mèdico-pedagògica, de règim especial, cas d'estar compresa en el Manicomi general o en la Colònia agrícola.

e) Tots els altres, en el Manicomi general, en seccions o pavellons adequats, segons el sexe i segons siguin agitats, semiagitats, idiotes complets, tranquils i criminals.)

Respectant el criteri que informà aquest acord — en el que penso que intervingué l'amic Busquet i no sé si també el company Alzina i Melis —, crec jo que el mateix deixà al marge masses coses: realitats de la Clínica psiquiàtrica, necessitats de l'assistència, comoditats i conveniències legítimes dels malalts i de les famílies i exigències de l'economia també. A tots aquests extrems al·ludiré després breument en examinar els defectes d'aquesta organització proposada.

Les disposicions d'aquest acord poden, però, ésser modificades, puix que l'acord setè, pres en la mateixa Assemblea, i que fa referència a la mateixa qüestió, diu (vegeu *L'Obra realitzada*, p. 251):

«VII. Dintre dels límits i de la direcció assenyalada per aquestes bases, el Consell prepararà el desenrotllament i efectivitat dels anteriors acords, tenint en compte els interessos creats que hagi d'indemnitzar (sóc jo qui ho subratllo) les exigències de la millor execució dels serveis i la major comoditat possible, dins les lleis d'una ordenada economia, dels habitants de les diferents províncies.»

Creo que res essencial no hi ha compromès, res que sigui desfavorable, s'entén, en l'organització del Servei de Dements, car en el desenrotllament i efectivitat dels anteriors acords, després de ço referent a la construcció i aprovació de l'avantprojecte de la Clínica de Santa Coloma, la Mancomunitat sols ha pres els acords següents (vegeu *L'Obra a fer*, p. 199):

1.ª En l'Assemblea de gener de 1920, s'acordà destinar, en el quinquenni 1920-24, la quantitat de 1.500.000 pessetes, de l'Emprèstit de 50.000.000, per a la construcció de part de la Clínica de Santa Coloma.

2.ª En la mateixa Assemblea, s'acordà destinar 1.000.000, durant el mateix quinquenni, i del mateix Emprèstit, per a la millora i acabament del Manicomi de Salt.

3.ª Els acords recents del Consell Permanent desenrotllant l'anterior segon extrem, i que fan referència a l'aprovació dels plànols de dos pavellons d'alienats aguts pacífics per al Manicomi de Salt. (No sé si també s'ha pres ja l'acord de treure'ls a subhasta.)

Sembla, doncs, que el camí resta expedit i ample per totes les modificacions que es cregui convenient fer al pla d'Establiments i reorganització acordats en 1914; cal sols tenir en compte des exigències de la millor execució dels serveis i la major comoditat, dins les lleis d'una ordenada economia, dels habitants de les diferents províncies per proposar-les i acordar-les si així es considera oportú.

II

Motius pels quals considero deficient i mal orientada l'organització proposada en el quart acord de l'Assemblea de maig de 1914

L'organització proposada en aquest acord, comporta, essencialment, la sola creació de tres establiments: la Clínica per aguts, el Manicomi general i la Colònia agrícola.

Clínica per aguts. — En pretendre concentrar tots els alienats aguts de Catalunya en una sola Clínica, es perd justament una gran part dels beneficis d'aquesta. Com que la Clínica estarà, naturalment, situada a les immediacions de Barcelona, és il·lusori creure que els alienats pobres aguts del fons de les províncies de Tarragona,

Lleyda i Girona cuitaran de trucar a la seva porta. En general, les famílies pobres, les famílies que han de recórrer a la beneficència de dement, sols es desfan aviat de llurs psicòpates — i això és essencial per la curació — si tenen el manicomi a prop i avinent per anar-los a veure o a preguntar per ells. A més — ni que això no succeís com realment succeeix —, com que les famílies pobres no poden imposar-se viatges costosos, amb la sola Clínica d'aguts de Barcelona (Santa Coloma) es perdria l'acció terapèutica efficacíssima que en la defervescència dels estats confusionals i melancòlics (les formes psicopàtiques més curables) exerceixen les visites de la família que controlades, regulades i dirigides per l'alienista reben els malalts. Ultra això, com i quan donar d'alta a molts malalts si el metge no sap res de la seva família i de les condicions morals i materials que els voltaran en sortir?

Finalment, una qüestió de fet: la Clínica de Santa Coloma de Gramenet sols té capacitat per cent seixanta alienats aguts de beneficència i no pot pensar-se amb sols cent seixanta places poder assistir tots els alienats aguts curables de Catalunya. Crec que amb prou feines serà suficient per als aguts de Barcelona i la seva província.

El destinar un sol establiment, el Manicomi general, per a tots els alienats de Catalunya no aguts i no adaptats a la Colònia agrícola que es proposa, seria concentrar en un sol manicomi cap a mil cinc cents malalts.

Fent-ho així, es trencaria sense cap avantatge i sí amb greus inconvenients la vida afectiva i relació familiar de la majoria dels alienats, es mecanitzaria l'assistència pel fet sol de la gran aglomeració i aquella s'encarria.

La idea dels grans manicomis que dominà a darrers del segle passat, ha estat ja superada i abandonada. El mateix Prof. Tamburini, una de les més altes autoritats en matèria d'assistència i un dels més forts i mundials prestigis de la psiquiatria italiana, mort recentment, en la seva obra magistral, la més completa i moderna sobre assistència d'alienats (1918), titulada *L'assistència dels psicòpates a Itàlia i en les altres nacions* es pronuncia, amb la majoria dels psiquiatres, contrari als grans manicomis, aconsellant que cada establiment no passi d'una capacitat màxima de quatre cents a cinc cents malalts, i això tant per raons científiques i d'assistència bona, humana i esponjosa, com per motius d'economia. Demostra el Prof. Tamburini, amb dades concretes, com en aquests manicomis mitjans de quatre cents a cinc cents malalts el preu d'estada hi és, en igualtat de condicions, inferior al preu d'estada dels grans establiments. (No puc deixar de consignar que el Prof. Tamburini aporta també dades demostratives que allà on el metge-director té el control superior de l'administració del manicomi, l'assistència és més econòmica que en els establiments on l'administració ignora a direcció facultativa o bé li és hostil.)

Exemples frapants de les asseveracions del Prof. Tamburini vaig poder jo comprovar personalment en mon viatge a França, Bèlgica i Itàlia, realitzat en 1920. Deixant a part altres aspectes importants, recordo que en els Manicomis del Sena, que són sis, tots ells dintre París, o bé immediats a París, i tots ells per a més de mil dos cents alienats, a excepció d'un, el de Moisselles, que té sols 400 malalts, que en els Manicomis del Sena és inferior el preu d'estada a Moisselles que a tots els altres. Tots són Manicomis mixtes per aguts i crònics i tots donen un tipus uniforme d'assistència; únicament que el de Moisselles és un Manicomi mitjà, i en ell el metge-director té autoritat i control damunt l'administració.

Si es creés, segons el pla d'Establiments fixat en l'Assemblea de 1914, una Colònia agrícola independent de tota altra institució manicomial, la Colònia agrícola seria una cosa enèmica i migrada, on molts pocs malalts podrien ser-hi assistits. Les Colònies agrícoles han d'estar estretament relacionades amb el Manicomi, i millor que formin part del mateix, per a poder donar tot llur rendiment. A més, tal com és proposat en l'acord de referència, es cau en el mateix gravíssim inconvenient constatat per a l'única Clínica d'aguts i l'únic Manicomi general: concentrar en un sol lloc tots els alienats colonitzables de Catalunya i, per tant, amputar a una part important d'ells la vida de família, fer-los uns *dépayés* i accentuar llur estat de ruïna i decaïment psíquics.

L'organització proposada en l'acord quart, sols podria acceptar-se, i encara amb grans reserves i importants modificacions, si sols es tractés de donar assistència als alienats de Barcelona i la seva província.

Com a organització per a tot Catalunya, respectant, com ja he dit abans, el criteri que l'ha inspirada, la considero deficient, mal orientada i plaçada al marge dels corrents actuals de la psiquiatria.

Diria's proposada a darrers del segle passat, car ara l'assistència dels alienats, com l'assistència tota en general, fuig de les grans concentracions per crear centres petits o mitjans que estiguin prop dels que tindran necessitat de recórrer-hi.

A més, s'ha de remarcar que, pel que toca als alienats, les grans institucions encareixen l'assistència i dificulten la individualització del cas, cosa si sempre necessària en Medicina encara més indeclinable en la Clínica psiquiàtrica.

III

Establiments que considero necessaris per a l'Assistència pública dels alienats a Catalunya

1. *Institut mèdico-pedagògic per a deficientes i anormals.* — No precisem detalls sobre aquesta institució de caràcter mixte que afecta a Instrucció pública i a Beneficència. La seva creació no sembla urgent per la Mancomunitat, ja que l'Ajuntament de Barcelona ha creat a Vilajoana una Escola per a deficientes i anormals, on es té el propòsit de construir un gran internat perquè puguin utilitzar aquest servei els deficientes i anormals de fora de Barcelona.

2. *Dispensaris psiquiàtrics amb servei d'Assistència social.* — No m'estenc sobre la seva estructura per haver-los estudiat detalladament en la memòria referent a la *Lluita contra les malalties mentals*. Llur missió: 1.º Orgues de preservació dels predisposats a la folia i de tractament dels petits psicòpates; 2.º Centres de control de la convalsència dels alienats donats d'alta dels manicomis; i 3.º Focus de difusió i vulgarització de les normes d'higiene mental. D'aquests Dispensaris psiquiàtrics n'hi hauria d'haver alguns a Barcelona, i un a Girona, a Lleyda i a Tarragona.

Els Dispensaris psiquiàtrics de Girona, Lleyda i Tarragona, funcionarien com un annex dels manicomis que en aquests llocs hi hauria d'haver i dels quals després parlare.

3. *Un Asil-Infermeria mental d'urgència a Barcelona.* — A totes les grans capitals es recullen pel carrer desorientats, abandonats o esgarriats, un nombre important de persones amb trastorns mentals fugaces o permanents que han d'ésser assistits d'urgència, com un traumatitzat o un accidentat de la via pública. I totes les grans capitals tenen per aquests casos un servei de

psiquiatria. Barcelona també el té, però organitzat deficientment, a l'Asil del Parc, on són acollits temporalment alguns alienats que han mogut escàndol o bé han cridat l'atenció a la via pública.

Els agents del Municipi condueixen els alienats a l'Asil, complint una funció de policia urbana, i després aquests alienats són conduïts als diversos establiments corresponents, si llurs trastorns mentals no s'esvaeixen prompte.

La Mancomunitat i l'Ajuntament de Barcelona s'haurien de posar d'acord per instal·lar degudament l'Asil-Infermeria mental d'urgència (aquest nom potser és massa llarg, però ara això no fa el cas), que hauria d'ésser mixte, municipal i mancomunitari, per correspondre a necessitats de policia urbana i d'assistència.

La Mancomunitat, però, s'hauria de reservar la seva organització tècnica, tant perquè a ella li correspon tota la gran funció psiquiàtrica d'assistència, com perquè després una gran part dels acollits han d'ésser traslladats als seus establiments.

4. *Clínica d'Observació i Hospital mental de Santa Coloma de Gramanet.* — Centre aquest d'assistència, d'ensenyament i d'investigació.

Destinat principalment a la curació i tractament dels alienats aguts de Barcelona i la seva província.

A l'ensenyament de la psiquiatria als metges que vulguin consagrar-se a aquesta especialitat i a donar als estudiants tots de Medicina els coneixements indispensables de clínica mental, com se'ls dona ara ja els d'oftalmologia, otorinolaringologia i dermatologia.

Lloc també de formació per als metges que vulguin destinar-se a la medicina legal.

Institució on s'especialitzin els deixebles de l'Escola d'Infermeres de la Mancomunitat que desitgin prestar serveis en establiments psiquiàtrics.

Dotat de tots els laboratoris i de tots els mitjans d'alta investigació perquè esdevingui el veritable Institut de Psiquiatria de Catalunya, amb aportació original al camp de la ciència mèdico-psicològica universal.

5. *Manicomis mixtes d'aguts i crònics, amb Colònies familiars annexes.* — Aquests Manicomis haurien d'ésser en nombre de cinc: dos a Barcelona, un a Girona, un a Tarragona i un a Lleyda.

Les raons que abonen la necessitat d'aquests Manicomis, són les exposades en *L'Obra a fer*, pp. 179, 180, 181, 182, 183 i 184, i que fan referència al Manicomi de Salt, però que poden aplicar-se, en termes generals, a tots els altres manicomis que es proposen. (Jo vaig inspirar en part ço que en les esmentades pàgines es consigna.) En elles s'esbossa, també, l'estructura d'aquests establiments.

Proposo dos Manicomis mixtes per Barcelona, a fi d'evitar una gran concentració d'alienats. A més, un d'ells podria especialitzar-se un poc per a malalties mentals cròniques (intoxicacions cròniques, epilèpsia, paràlisi general, demències, etc.), ordinàriament condicionades per trastorns somàtics de consideració, i que necessiten cuidados mèdics ininterromputs. Havent-hi la Clínica de Santa Coloma de Gramanet, és clar que els Manicomis de Barcelona tindrien els serveis d'aguts, sempre necessaris en tot manicomi, sigui de la classe que es vulgui, reduïts a llur mínima expressió.

No insisteixo sobre el Manicomi que correspon a la província de Girona, la qual té actualment uns quatre cents cinquanta alienats hospitalitzats, i aquesta xifra, si així pot dir-se, es mereix ja un manicomi.

Tarragona i Lleyda tenien cadascuna cap a dos cents cinquanta alienats de beneficència en l'any 1917. No sé els que tenen ara; el que sí es pot assegurar és que el dia que construïssin un manicomi com cal en tindrien molts més. Per tant, a cada establiment li correspondrien més de tres cents alienats, i tindriem

la xifra òptima per a poder crear uns serveis que esdevindrien, si s'hi tenia cura, un petit *chef d'œuvre* d'assistència psiquiàtrica.

Cadascun d'aquests Manicomis tindria anexa una Colònia familiar, en la qual els malalts adaptables al viure social estarien acollits a casa de famílies de localitats properes al manicomi. (No insisteixo en aquest punt per haver-lo tractat extensament en la memòria presentada al Consell Permanent en 1920, sobre l'Assistència familiar dels alienats.)

Tindrien també aquests Manicomis, especialment els de Girona, Lleyda i Tarragona, una petita Escola d'Infermeres mentals i un Patronat (o Germandat, com proposava el Dr. Martí i Julià) per als alienats guarits. (Vegeu *L'Obra realitzada*, p. 256, el que es refereix a Patronats.)

A més, com ja s'ha dit abans, els Manicomis de Girona, Tarragona i Lleyda tindrien anex un Dispensari psiquiàtric amb Assistència social.

6. *Un servei especial per a alienats difícils.* — Tots els manicomis i serveis de psiquiatria tenen un contingent de malalts, afortunadament molt reduït, que per oferir amb caràcter de permanència reaccions violentes i altament perilloses, són un obstacle per a la bona assistència de la resta dels malalts, que sofreixen del contacte d'aquells, perquè són víctimes de llurs agressions i perversions instintives i perquè se'ls ha de privar de llibertats a les quals tenen perfecte dret per llur estat i situació, però de les que els malalts difícils fan mal ús, resultant que per dos o tres malalts, tots els demés han d'ésser sacrificats.

Aquests malalts difícils, sempre antisocials, convindria agrupar-los, tots els que existissin en els diversos establiments de Catalunya, en un sol servei especial, instal·lat com una Secció d'un dels Manicomis mixtes de Barcelona. En aquest servei hi haurien també els alienats delinqüents perillosos, però sols aquests, car la majoria d'alienats delinqüents són alienats sense reaccions especials un cop assistits convenientment en el Manicomi.

No hi hauria inconvenient en concentrar en un sol servei tots els malalts difícils, perquè afortunadament són pocs en nombre i perquè encara que fossin lluny de llurs famílies això res no importaria, ja que aquesta mena de malalts són individus amb afectivitat familiar i social nul·la o bé molt esmoçada.

SANITAT

Acords del Consell Permanent

Acornà el Consell:

Donar-se per informat d'un ofici de l'Alcaldia de Vilanova i Geltrú, en el qual, amb referència a l'ofertament fet pel Consell, del concurs del Servei Sanitari, manifesta que els informes sobre alteració de la normalitat sanitària en aquella població són equivocats, segons informe de la Subdelegació de Medicina d'aquell partit.

(Sessió del dia 18 d'octubre de 1922.)

Prendre esment del resultat de la reunió de la Comissió de Sanitat, en la qual es prengué l'acord de contestar l'ofici tramès per la Junta de Govern de les Cases de Caritat i de Maternitat i Expòsits, amb referència a les relacions que desitja establir la dita Junta amb el Servei de Sanitat de la Mancomunitat, amb motiu de la pròxima inauguració del Sanatori que ha construït a

Horta per a nens tuberculosos; tenint en compte el referit acord de la Comissió de Sanitat, i a proposta del Conseller del Servei, contestar a la Junta de Govern de les Cases de Caritat i de Maternitat i Expòsits i, per conducte de la repetida Comissió de Sanitat, en els termes que a continuació s'esmenten:

«La Comissió de Sanitat, des del començament de les seves funcions, ha cregut que havia de prestar atenció preferent al problema de la tuberculosi a Catalunya, i amb aquest fi va crear, fa dos anys, el Servei d'Assistència social dels Tuberculosos, on, demés del treball clínic i de profilaxi immediata, s'ha elaborat un pla d'acció a fi de donar assistència proporcionada a la intensitat i qualitat del mal a combatre.

La gravetat del flagell i la limitació dels mitjans no ha permès, ni permetria amb l'estat actual de règim tributari, que la Mancomunitat fes una obra total. Per portar a terme el treball més urgent, l'isolament dels casos greus, ha establert ja relacions directes i de col·laboració efectiva amb els Hospitals Clínic, Santa Creu, Quinta de Salut l'Aliança i Esperit Sant, però, essent absolutament insuficients el nombre de llits per a aquest fi, treballa constantment a la Comissió de Beneficència de l'Ajuntament per resoldre degudament el problema de l'hospitalització a Barcelona.

Per a atendre altre aspecte de la lluita antituberculosa, la Previsió de la Tuberculosi a l'edat escolar, col·labora assíduament amb la Comissió de Cultura de l'Ajuntament, fent la tria dels nens de l'edat escolar afectes de tuberculosi o amb imminent perill de ser-ne, i ha obtingut ja un bon nombre de places per als dits nens a les Escoles de Mar, del Bosc, a Can Puig, etc.

Fins avui, la Comissió de Sanitat no ha pogut fer res per al tractament de malalts tuberculosos, curables, amb condicions adequades, per manca d'Institucions apropiades; és per això que ha rebut amb extraordinària complaença la comunicació tramesa per la Casa de Caritat, donant compte de la pròxima inauguració d'un Sanatori per a nens tuberculosos a Horta. La Comissió de Sanitat, acceptant l'esperit de col·laboració a què l'invita la Casa de Caritat i constituint de fet la nova Institució un element indispensable per l'organització antituberculosa en general, proposa que el nomenament de Metge especialista per als malalts pulmonars recaigui en la persona del Dr. D. Lluís Sayé, Director del Servei d'Assistència social dels Tuberculosos, a fi d'assegurar que el treball respongui a una orientació doctrinal única, entenent-se que els serveis de dit facultatiu es consideren com una extensió dels que actualment presta a la Mancomunitat.

La Comissió de Sanitat creu, també, que un nosocomi com el de la Torre dels Frares, amb prop de doscents llits, necessita amb tota urgència que es nomeni un Metge intern, resident en el nosocomi.

Havent visitat el Sanatori i tenint en compte les necessitats a què haurà d'atendre, veritablement urgents, creu necessari aprofitar el local existent que permet, sense cap agombolament, habilitar-lo per setanta o vuitanta llits, havent-se d'ajustar a aquesta xifra el càlcul de despeses per al pròxim exercici. La Comissió ha rebut l'ofertament de la Comissió de Beneficència de l'Ajuntament, de subvencionar vint llits per nens de la Beneficència municipal, amb la quota de 6 ptes. diàries, així que s'inauguri el Sanatori, i posa, també, en coneixement de la Casa de Caritat que realitza els treballs necessaris per regular la contribució que hauran de satisfer les Diputacions de Tarragona, Girona i Lleyda, a mesura que s'admetin els nens de les respectives Cases de Caritat.»

(Sessió del dia 26 d'octubre de 1922.)

POLÍTICA SOCIAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Que ingressin novament a la Caixa mancomunada, mitjançant els corresponents càrrecs, els imports dels lliuraments fets a favor del Director de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi, per a bonificar amb un ral diari les pensions a vells invàlids de Terrasa i Pineda, que no es pogueren fer efectives per no haver arribat a posar-se d'acord els senyors Alcaldes de les referides poblacions amb les Oficines del Departament de Política social.

(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

El Conseller Sr. Bofill i Matas donà compte dels tre-

balls de les reunions preparatòries de la Conferència Nacional d'Assegurances per malaltia, invalidesa i maternitat, que s'ha de reunir pròximament a Barcelona, a les quals ha assistit en representació del Consell, mantenint les prerrogatives de la Mancomunitat i de l'ús de la nostra llengua, i els principis de defensa de les nostres Mutualitats, proclamats per l'Assemblea.

— Encomanar al senyor Conseller de Política social l'estudi de la possibilitat i manera de transformar l'actual *Butlletí del Treball en Anuari o Anals*, en els quals amb més amplitud i sentit de totalitat pugui recollir-se la doctrina i documentació que integren actualment el *Butlletí*.

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

HISENDA

EMPRÈSTITS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per assabentat de la relació de les obligacions posades en circulació de l'emprèstid de 60.000.000 de pessetes, durant el mes de setembre últim.

— Donar-se per informat dels títols posats en circulació dins el corrent exercici, fins a 30 de setembre, per un total de 9.677 títols i un producte líquid de pes setes 3.403.972'85.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

ARBITRIS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

En virtut de les reformes tributàries aprovades amb la Llei de pressupostos de l'Estat, en la qual s'imposa un tribut als automòbils i altres vehicles, i no havent-se fixat per l'Estat la data d'imposició del dit tribut, prorrogar fins el 30 de novembre propvenint el termini de pagament voluntari de l'arbitri sobre aquesta classe de vehicles, establert per la Mancomunitat.

(Sessió del dia 11 d'octubre de 1922.)

Retornar a l'Energia Elèctrica de Catalunya, S. A., la quantitat de 91'60 ptes., per reintegrament de l'arbitri i cànon corresponents a l'autorització per a establir una xarxa de distribució d'electricitat a Cabriels, creuant

el camí de Cabriels a Vilassar de Mar, per haver satisfet dit import per duplicat; i lliurar l'esmentada suma de 91'60 ptes., amb càrrec a la part. 400 del cap. 10.º, article 11.º del Pressupost vigent «Retorn de pagaments indeguts».

(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

ASSUMPTES GENENALS

Acords del Consell Permanent

Acordà el consell:

Que es passés a tots els senyors Consellers còpia de la proposta d'acord encaminada a garantir la cura i conservació dels cabals de la Mancomunitat, la custòdia dels quals correspon al Caixer i als Pagadors especials, ajornant-se la deliberació d'aquest assumpte per a una de les pròximes reunions.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

Atès el dictamen del Director d'Hisenda, amb el vist i plau del Conseller del Servei, pendre els següents acords:

1.º En virtut de ço disposat en el Reial decret de 18 del mes que som, per virtut del qual resta innecessària la part corresponent al segon semestre de les consignacions que en els pressupostos provincials figuren per a atendre les despeses de presons, rebaixar la quantitat import de dita part, de les consignacions respectives, que figuren en les parts. 393, 394, 395 i 396 del vigent Pressupost de despeses de la Mancomunitat, les quals no hauran d'ésser satisfetes a les respectives Diputacions.

2.* Oficiar als senyors Presidents de les Diputacions mancomunades preguntant-los que, pels motius adduïts en l'anterior acord, tinguin per anulades les quantitats corresponents al segon semestre de l'any actual, de les consignacions que en els seus respectius pressupostos figuren amb destinació al pagament de les despeses de presons, a què fa referència dit Reial decret; i remetin a la Intervenció general de la Mancomunitat una comunicació, en la qual es consignin l'import de la quantitat innecessària; i que en els pressupostos successius deixin de consignar cap quantitat per aquest concepte, el que determinarà la consegüent rebaixa del dèficit a cobrir per la Mancomunitat.

3.* Posar en coneixement de la Secció d'Intervenció els acords anteriors, als efectes consegüents.
(Sessió del dia 25 d'octubre de 1922.)

PERSONAL

Notícies i documents

Acordà el Consell:

De conformitat amb el dictamen del Director d'Hisenda, amb el vist i pla del Conseller del Servei, autoritzar a D. Lluís Masoliver, Pagador de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, per a substituir la fiança de 10,000 ptes. que avui té prestada en forma de fiança personal a càrrec de la Companyia General de Crèdit, per la fiança real de vint títols dels Emprèstits de la Mancomunitat, que haurà de dispositar a la Caixa d'aquesta Corporació, a les resultes de les responsabilitats del seu càrrec; i una vegada fet aquest dipòsit, oficiar a la Companyia General de Crèdit, fent-li avinent que pel motiu expressat queda lliure de la responsabilitat contraeta envers la gestió de l'expressat Sr. Masoliver.

(Sessió del dia 5 d'octubre de 1922.)

Designar els senyors Conseller d'Hisenda, Cap-director del Departament i Interventor general de la Mancomunitat, per a constituir el Tribunal encarregat de l'examen-revisió reglamentari de la capacitat, conducta i treballs efectuats durant el primer quinquenni de serveis, pels funcionaris de la Secció d'Intervenció D. Agustí Salvador, D. Denis Monton i D. Antoni Rio.
(Sessió del dia 12 d'octubre de 1922.)

CAIXA DE CRÈDIT COMUNAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Exigir, per via d'apremi, a l'Ajuntament d'Artesa de Segre, la quantitat de 623'10 ptes., import de les quotes corresponents als venciments de 15 de juny i 15 de setembre proppassats, demés de l'interès de 6 per 100 per raó de demora, amb motiu del préstec que li va ésser atorgat per la Caixa de Crèdit Comunal, designant l'Agent Executiu de la Mancomunitat, don

Enric Pla, perquè, proveït de la documentació necessària, segueixi l'esmentat procediment d'apremi contra aquell Ajuntament deutor, fins aconseguir el complet i degut pagament de la referida quantitat, amb les costes de dit procediment.

(Sessió del dia 19 d'octubre de 1922.)

Notícies i documents

COMITÈ ADMINISTRATIU DE LA CAIXA DE CRÈDIT COMUNAL

Sessió del dia 30 d'octubre de 1922. — Sota la presidència de D. Josep Puig i Cadafalch, i amb assistència dels Vocals Srs. D. Rosend Pich, D. Pere Corominas, D. Josep Galbany, D. Joan Rubió i D. Guillem Virgili, que actuà com a Secretari, es reuní el Comitè esmentat, i després de llegir-se i aprovar-se l'acte de la sessió anterior, celebrada el dia 21 de setembre proppassat, s'acordà proposar al Directiu l'aprovació de les següents operacions de crèdit:

Concedir a l'Ajuntament d'Arbós la quantitat de 22,500 ptes.; al de Molins de Rey, la de 120,000; al de Les Lloses, la de 25,000, i al de Súrria, 59,290 ptes., en lloc de les 155,000 demanades, per tal que la quota anual d'interessos i amortització no pot excedir del 25 per 100 del promedi del Pressupost liquidat d'ingressos de l'últim quinquenni, considerant com a reproductiva l'obra projectada per dit Municipi.

I no havent-hi altres afers a deliberar, s'aixecà la sessió.

COMITÈ DIRECTIU DE LA CAIXA DE CRÈDIT COMUNAL

Sessió del dia 4 de novembre de 1922. — Sota la presidència de D. Josep Puig i Cadafalch, i amb assistència dels Vocals Srs. D. Eduard Micó, D. Josep Irla, D. Jaume Algarrá, D. Josep Garí-Gimeno i D. Guillem Virgili, que actuà de Secretari, es reuní l'esmentat Comitè, i després de llegir-se i aprovar-se l'acte de la sessió del dia 18 d'abril de l'any passat, prengueren possessió de llurs càrrecs els nous Vocals, ja nomenats, Srs. Irla i Micó; i a proposta del senyor President es féu constar a aquest acte un vot de gràcies al Sr. D. Josep Puig d'Aspre per la seva actuació en les funcions cessades de Vocal d'aquest Comitè, amb el sentiment de no fer-se extensiu a D. Josep Monegal per causa de la seva defunció.

Seguidament, s'acordà, per unanimitat, acceptar integralment les operacions proposades a la deliberació del Comitè per l'Administratiu, concedint-se, en conseqüència, en concepte de préstec, a l'Ajuntament de Súrria, 59,290 ptes.; al de Lleyda, 500,000; al d'Arbós, 22,500; al de Les Lloses, 25,000, i al de Molins de Rey, 120,000; i a la Bodega Cooperativa del Sindicat Agrícola de Sant Isidre, de Bot, 25,000 ptes., en quant l'Ajuntament on radica s'hagi posat al corrent de pagaments amb la Mancomunitat de Catalunya i amb la Diputació provincial de Tarragona.

I no havent-hi altres afers a deliberar, s'aixecà la sessió.